

Kommunledningskontoret
Rapport

Datum:
2025-03-27

Diarienummer:
KSN-2024-03135

Handläggare:
Maria Ahrgren, Eva-Lena Laier

Årsredovisning 2024

Uppsala kommunkoncern

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	6
Förvaltningsberättelse.....	8
Översikt av verksamhetens utveckling.....	8
Den kommunala koncernen	9
Privata utförare och egenregi.....	10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	13
Befolkning	13
Arbetsmarknad	15
Inkomster	15
En seg konjunkturåterhämtning.....	16
Kommunens ekonomi återhämtar sig 2025	17
Finanspolicy, finansiella riktlinjer samt finansiella risker och osäkerheter.....	18
Pensionsförpliktelsen.....	20
Näringsliv.....	21
Byggnad - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur	22
Klimatpåverkan	24
Händelser av väsentlig betydelse.....	25
Förändringar i verksamheter.....	25
Väsentliga avtal.....	25
Större investeringar.....	26
Betydande rättstvister	26
Året som gått – ett axplock av stort som smått	27
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	28
Det kommunala styret	28
Program och fokusmål pekar ut riktningen.....	29
Utveckling av styrningen.....	30
Intern kontroll	31
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	31
Sammanfattning.....	31
Uppföljning av finansiella mål.....	32
Kommunkoncernens ekonomiska ställning.....	34
Investeringar och deras finansiering	39
Likviditet och kassaflöde	40
Exploateringsverksamheten	40
Soliditet	40
Balanskravsresultat	41
Resultatutjämningsreserv	42
Resultatreserv	42

Väsentliga personalförhållanden	43
Jämställt och hållbart arbetsliv	43
Kompetensförsörjning	46
Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	48
Lönebildning	49
Förväntad utveckling.....	50
Avtagande folkökning och förändrad befolkningsstruktur.....	50
Miljö- och klimatförändringar.....	50
Globalisering, teknikutveckling och konkurrens.....	51
Ojämlighet, levnadsförhållanden och folkhälsa	51
Samhällsklimat, hot och demokratins förutsättningar	52
Nya krav på beredskap och beslutsfattande	52
Uppsalas tillväxt, investeringar och finansiering	52
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.....	53
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag.....	53
Målsättning för verksamheten	53
Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser.....	54
Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024 - 2026	55
Kvarvarande uppdrag från tidigare år	55
Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget	55
Bedömning av måluppfyllnad, indikatorer och status för uppdrag.....	56
Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	57
Fokusmål 2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	71
Fokusmål 3. Uppsala ska leda klimatomställningen	84
Fokusmål 4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	96
Driftredovisning.....	108
Kommunen i förvaltningsform	108
Driftsredovisning per nämnd	108
Driftredovisning per verksamhet	110
De kommunala bolagen	111
Investeringsredovisning	111
Resultaträkning	114
Balansräkning.....	115
Kassaflödesanalys.....	116
Noter	117
Not 1 Redovisningsprinciper.....	117
Lagstiftning och normgivning	117
Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper	117

Koncernen består av följande kommunala koncernföretag samt underkoncerner	118
Obeskattade reserver	119
Leasing	119
Bidrag till statlig infrastruktur	120
Säkringsredovisning	120
Redovisningsmodell	120
Ändring av redovisningsprinciper	121
Värderings- och omräkningsprinciper	122
Verksamhetens intäkter och kostnader	122
Avskrivningar	124
Skatteintäkter	125
Statsbidrag	125
Finansiella intäkter och kostnader	125
Extraordinära och jämförelsestörande poster	125
Anläggningstillgångar	125
Omsättningstillgångar	126
Kortfristiga placeringar	127
Avsättningar och ansvarsförbindelser	127
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	127
Andra avsättningar	128
Skulder	128
Kassaflödesanalys	129
Principer för drift- och investeringsredovisning	129
Not 2 Uppskattningar och bedömningar	131
Avsättningar	131
Jämförelsestörande poster	131
Not 3 Verksamhetens intäkter	132
Not 4 Verksamhetens kostnader	132
Not 5 Av- och nedskrivningar	133
Not 6 Skatteintäkter	133
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	133
Not 8 Finansiella intäkter	134
Not 9 Finansiella kostnader	134
Not 10 Jämförelsestörande poster	135
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar	136
Not 12 Mark, byggnader och anläggningar	136
Not 13 Maskiner och inventarier	137
Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	137
Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	138
Not 16 Kortfristiga fordringar	138

Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse)	138
Not 18 Kassa och bank	139
Not 19 Eget kapital	139
Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	139
Not 21 Andra avsättningar	140
Not 22 Långfristiga skulder	141
Not 23 Kortfristiga skulder	142
Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter	142
Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	143
Not 26 Övriga ansvarsförbindelser	144
Kapitaltäckningsgaranti	144
Borgen för Kommuninvest i Sverige AB	144
Not 27 Leasingavtal	145
Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster	145
Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	145
Not 30 Poster som redovisas i annan sektion	146
Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar	146
Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision	146
Not 33 Koncerninterna förhållanden	147
Not 33 Koncerninterna förhållanden, fortsättning.....	148

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Vi arbetar hårt för att göra Uppsala till en kommun som är ännu trevligare att bo i. Under året har vi därför, tillsammans med Uppsala City, arrangerat en julmarknad. Ett arrangemang som blev väldigt framgångsrikt och en fortsättning kommer att följa kommande år. En annan succé är Uppsala Summer Zone som tog emot över 100 000 besökare i alla åldrar. Över 90 000 personer tog del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Uppsala konstmuseum lockade 113 548 besökare, vilket är långt fler än innan pandemin. Under året flyttade verksamhet in i den nyuppförda Rosendalsskolan och i Rosendals multihus med idrotts- och kulturytor. Den nya Gottsundaskolan invigdes och har fått pris för Årets Bygge.

För att göra staden mer trivsamt och tillgänglig har Tullgarnsbron öppnats. Biltrafiken styrs numera till Tullgarnsbron och Islandsbron har prioriterats för gång, cykel och kollektivtrafik samt för blåljusfordon. Samtidigt har potthål, sprickor och andra vägsador lagats på närmare 2300 platser i kommunen och många gator fått helt ny beläggning.

Även detta år har präglats av kriser. Oron i världen med bland annat Rysslands anfallskrig mot Ukraina, klimatförändringarna och den ökande våldsupptrappningen i kriminella gäng har påverkat oss alla, så också Uppsala kommun.

I grunden är kommunens ekonomi fortsatt stark, trots utmaningarna från en utdragen lågkonjunktur. I likhet med övriga sektorer drabbades kommunsektorn av den höga inflationen, de höga räntenivåerna och den allt svagare konjunkturen de senaste åren. Höga prisnivåer i verksamheterna, ökade pensionskostnader och högre räntor har pressat oss.

Även byggandet i Uppsala har påverkats av världsläget. Byggaktörer är avvaktande med att genomföra markaffärer och starta nya projekt. Samtidigt ser både kommunen och byggaktörer ett långsiktigt behov av att planera inför en konjunkturuppgång. Efterfrågan på bostäder och verksamhetslokaler i Uppsala är fortsatt stor.

Befolkningen ökade med 2 687 personer under året. Vid årets slut uppgick antalet invånare till 248 016 personer. Det var 1 885 fler personer som flyttade till kommunen än som flyttade härifrån. Något som visar att Uppsala har en fortsatt stark attraktionskraft och att många med mig tycker att Uppsala är en fantastisk kommun att växa upp i, bo i och flytta till.

Lågkonjunkturen innebär även att arbetslösheten steg i Uppsala. År 2024 uppgick arbetslösheten i åldersgruppen 16–65 år till 4,8 procent jämfört med 4,3 procent föregående år. Därför är det extra viktigt att se till att fler jobb skapas och jag är stolt över att cirka 25 000 företag vill vara verksamma i Uppsala och jag hoppas att fler väljer att etablera sig och växa här.

Kommunen har bidragit till att hålla hjulen i gång genom att våga hålla i investeringstakten, något som är extra viktigt under en lågkonjunktur för att pressa ner arbetslösheten. Realiseringen av fyrsparavtalet har kommit i gång ordentligt detta år och genomförandet av spårvägsprojektet har startat. Den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna har vunnit laga kraft under året och planprocesserna är i gång. Det gäller inte bara för spårväg och infrastruktur utan även för bebyggelse.

Uppsala International Hub har stöttat 900 internationella talanger och ökat deltagandet i Ung företagsamhet. Uppsala kommun har fått priset Ignite Hero of the

Year 2024 av Ignite Sweden för sitt framgångsrika arbete med att hitta innovativa lösningar tillsammans med startupföretag.

I början av september framkom uppgifter om allvarliga händelser inom äldreomsorgen. Detta medförde stor påverkan på såväl brukare och dess anhöriga som medarbetargrupper inom vård- och omsorg. Detta ledde till politiska beslut om åtgärder för ökad trygghet och säkerhet inom vård- och omsorg. Bland annat fattades beslut om förstärkta bakgrundskontroller vid rekrytering. Utdrag från belastningsregistret begärs nu in för alla nyrekryteringar inom vård- och omsorgsförvaltningen. Andra pågående förbättringsåtgärder inkluderar bland annat att medarbetare får utbildning i välfärdsbrott i syfte att kunna identifiera, förebygga och hantera brottsliga händelser inom kommunens verksamheter.

Under 2024 har stora insatser gjorts för att stimulera utvecklingen av klimatsmart byggande och att bygga klimatpositiva stadsdelar. Bland annat stärker kommunen förmågan att beräkna och prognosticera klimatutsläpp från samhällsbyggnadsprocessens tidiga skeden till färdiga projekt och ett stärkt livscykelperspektiv i byggprojektens klimatanalyser för att minska klimatpåverkan från byggmaterial, markarbeten och byggarbetet.

Jag vill sluta med att rikta ett varmt tack till alla medarbetare, uppsalabor, föreningsaktiva och företagare för era insatser under 2024. Det har delvis varit ett tufft år men Uppsala har klarat det bra. Jag är stolt över att vara uppsalabo och över det arbete vår gemensamma medlemsorganisation – Uppsala kommun – har uträttat. Jag ser fram emot att arbeta vidare tillsammans kommande år.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Översikt av verksamhetens utveckling

Uppsalas fem år i jämförelse påvisar stabil tillväxt och god ekonomistyrning. Genom goda årliga resultat stärktes kommunens förmåga att möta såväl aktuella som framtida utmaningar. En utmaning är den ökande befolkningen som bland annat innebär stora investeringsbehov i kommunal infrastruktur, något som avspeglas i ökade anläggningstillgångar. De senaste årens höga inflation och högre räntenivåer svarar för merparten av ökningen i verksamhetens nettokostnader och i de finansiella kostnaderna. Detta och mer beskrivs och analyseras vidare i den följande förvaltningsberättelsen.

Tabell 1. Fem år i sammandrag

	2024	2023	2022	2021	2020
Allmänt					
Antal invånare 31 december	248 016	245 329	242 140	237 596	233 839
Utdebitering per 100 kronor	32,85	32,85	32,85	32,85	32,85
varav kommunens ¹	21,14	21,14	21,14	21,14	21,14
Skattekraft i procent av rikets (taxeringsår)	99	101	101	101	101
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	16 084	15 488	14 702	13 884	13 208
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	16 020	15 331	14 072	12 828	12 314
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	16 020	15 331	14 072	12 828	12 314
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	99,6	99,0	95,7	92,4	93,2
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	129	65	70	94	85
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	194	222	701	1 150	979
Årets resultat (mnkr)	194	222	701	1 150	979
Årets resultat exkl. jämförelsestörande (mnkr)	165	589	780	659	612
Nettoinvesteringar (mnkr)	1 300	962	1 402	647	668
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	18 180	17 180	17 100	16 820	15 750
Låneskuld per invånare (kronor)	73 302	70 028	70 620	70 792	67 354
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	116 943	107 306	109 600	106 551	102 276
Soliditet (procent)	34	36	36	36	36
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	27	28	27	26	24
Kassalikviditet (procent)	131	121	113	116	132
Kommunkoncernens verksamhet					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	15 319	14 742	13 678	12 483	11 968
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	-382	-340	-241	-105	349
Årets resultat (mnkr)	384	406	800	1 296	1 589
Investeringar i anläggningstillgångar (mnkr)	3 894	3 514	3 365	2 671	3 291
Anläggningstillgångar (mnkr)	39 330	36 892	34 720	33 819	32 704
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	18 380	17 780	17 700	17 620	17 350
Låneskuld per invånare (kronor)	74 108	72 474	73 098	74 159	74 196
Soliditet (procent)	36	37	36	36	35
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	29	30	27	27	25

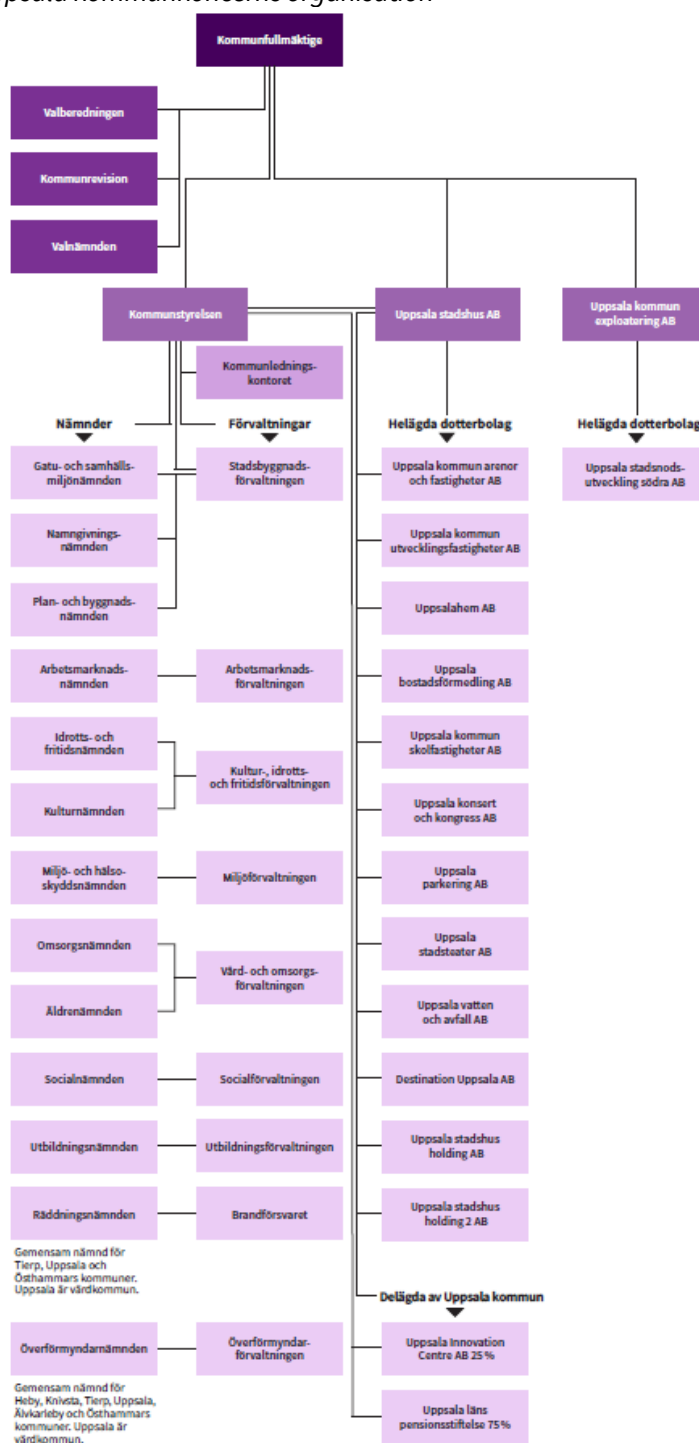
1) Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per 100 kronor beskattningsbar förvärvsinkomst.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen är samlingsnamnet för kommunens nämnder och bolagsstyrelser som tillsammans bildar en helhet. Uppsala kommunkoncern innefattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder samt de två kommunägda moderbolagen Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB med tillhörande dotterbolag.

Två av kommunens nämnder är gemensamma med andra kommuner i Uppsala län. Räddningsnämnden är gemensam för Tierp, Uppsala och Östhammar, medan överförmyndarnämnden är gemensam för alla kommuner i länet.

Uppsala kommunkoncerns organisation

Figur 1. Organisationsschema Uppsala kommunkoncern

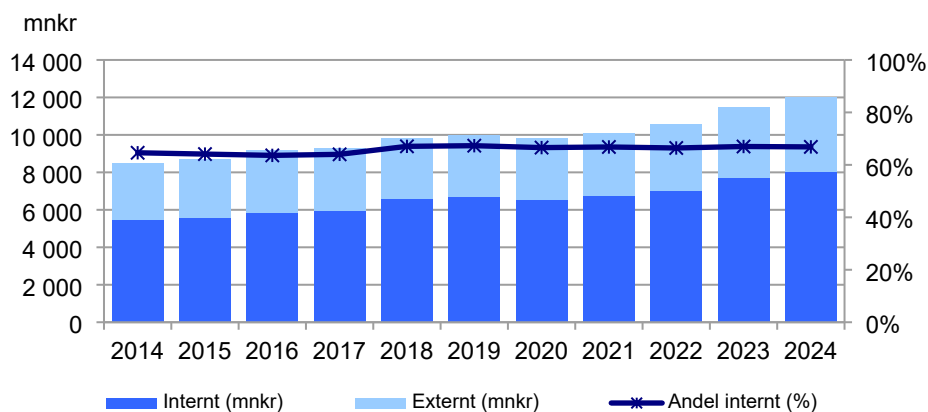
Privata utförare och egenregi

Delar av den kommunalt finansierade verksamheten tillhandahålls av privata utförare, exempelvis företag, stiftelser och ideella organisationer. Kommunen är huvudman och ansvarig för att följa upp och kontrollera den kommunala verksamheten oberoende vem som tillhandahåller den. De privata utförarna ska bedriva sin verksamhet i enlighet med avtal som reglerar kvalitet, volym och pris samt former för uppföljning och utvärdering. Möjligheten för kommunen att styra över hur fördelningen mellan privata utförare och egenregi ser ut varierar utifrån lagstiftning inom olika områden. Av samma anledning varierar möjligheten för kommunen att kontrollera eller påverka hur de privata utförarna genomför sitt uppdrag.

Vid årets slut pågick utredning inför revidering av Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare, med anledning av ändring i kommunallagen och med syfte att förtydliga att kontroll och uppföljning av privata utförare och egen regi ska vara likvärdig.

I samband med årsbokslutet 2024 har samtliga nämnder som nyttjar privata utförare rapporterat hur de har följt upp dem. De flesta har beskrivit hur identifierade avvikelser har hanterats. Flera nämnder har också beskrivit hur de har följt upp egen regi i förhållande till privata utförare. Kommunstyrelsen bedömer att arbetet med att kontrollera och följa upp kommunalt finansierad verksamhet behöver fortsätta att utvecklas, särskilt vad gäller att följa upp privata utförare och egen regi på ett likvärdigt sätt.

År 2024 svarade privata utförare för 33 procent av den kommunalt finansierade verksamheten.

Figur 2. Fördelning av den kommunalt finansierade verksamheten som utförs i egen regi (internt mnkr) och av privata utförare (externt mnkr). Källa: kommunens ekonomisystem.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, namngivningsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, räddningsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden har ingen verksamhet som utförs av privata utförare och berörs därför inte av dessa krav på uppföljning.

Utbildningsnämnden berörs inte av kraven på uppföljning av privata utförare. Fristående skolor och förskolor är verksamheter med egna huvudmän och omfattas inte av begreppet privata utförare. Nämnden har inte heller några andra privata utförare. Nämnden har ansvar för att utöva tillsyn av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i kommunen. Tillsyn av andra skolformer hanteras av Skolinspektionen.

Arbetsmarknadsnämnden hade under året privata utförare inom arbetsträning, validerad praktik och feriejobb. Vid årets slut har samtliga avtal utom feriejobbinsatsen Rookie startups avslutats. Systematisk uppföljning har gjorts i enlighet med Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare. Det inkluderar bland annat stickprovsuppföljningar av leverantörens dokumentation, utökad kontroll av leverantörsfakturer och kvalitetsuppföljning via synpunkts- och avvikelserapportering. Eventuella brister eller kontraktsbrott lyfts till leverantören.

En majoritet av vuxenutbildningens elever läser på skolor som drivs på entreprenad av externa utbildningsanordnare. Uppföljning av avtal och uppdrag genomförs årligen genom uppföljningsmöten, kvalitetsrapportering, synpunktshantering och tillsynsbesök. Oanmälda besök genomförs kontinuerligt. Uppföljning visar bland annat på utmaningen att fylla vissa yrkesutbildningar, elevers bristande kunskaper i matematik och svenska, samt ökat behov av stöd för att elever ska klara sina studier.

Omsorgsnämnden har i slutet av 2024 avtal med 65 externa leverantörer som totalt omfattar 127 olika verksamheter. Egen regi följer upp sina verksamheter genom egenkontroll i linjeorganisationen, avseende avvikelser, synpunkter, lex Sarah och lex Maria. Under året har följande uppföljningar genomförts i både egen regi och privata utförare: en kvalitetsrapportering som syftade till att fånga hur avvikelser och synpunkter används i kvalitetsarbetet, en fokusuppföljning angående goda relationer och sex och samlevnad och 15 planerade avtals- och uppdragsspecifika uppföljningar. Utöver detta har fem tremånadersuppföljningar och en händelsestyrd uppföljning gjorts inom extern regi. Dessutom har verksamhet inom egen regi initierat till systemledning att genomföra två uppdragsuppföljningar. Vid samtliga planerade uppföljningar har delar av utförarnas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete granskats. Uppföljningsarbetet är under ständig utveckling. Olika boendeformer för vuxna är fortsatt ett prioriterat område för uppföljning under år 2025. Detta då en stor andel ännu inte har följts upp. Analys av årets uppföljningar visar att samverkan mellan legitimerad personal och boendepersonal är ett område som behöver fokuseras på vid kommande uppföljningar.

Vid årets slut omfattade äldrenämndens ansvarsområde 92 verksamheter, fördelade på vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, hemsjukvård, öppna förebyggande insatser och dagverksamheter. Inom hemtjänst och hemsjukvårdsområdet bedrivs cirka 70 procent av den kommunala egenregin och cirka 30 procent är fördelat mellan fyra privata utförare. Inom området vård- och omsorgsboende bedrivs ca 52,5 procent av tillgängliga platser av den kommunala egenregin och de övriga 47,5 procent är fördelat mellan sju privata utförare. Äldrenämnden har följt upp såväl privata utförare som egen regi genom planerade föränmälda och planerade oanmälda uppföljningar, samt händelsestyrda uppföljningar. Uppföljningarna syftar till att säkerställa att avtalsvillkor och fastställda uppdrag efterlevs. De är även ett verktyg för att kontrollera kvalitet, identifiera förbättringsområden och utveckla äldreomsorgen. Samtliga verksamheter som uppvisat brister har upprättat en åtgärdsredovisning och genomfört insatser för att åtgärda dem. Resultatet av genomförda uppföljningar ligger även till grund för plan för särskilda uppföljningar nästkommande år. För 2025 kommer fokus bland annat att vara trygghet och säkerhet för brukarna.

Äldrenämnden fick under våren kännedom om allvarliga händelser inom hemtjänsten i egen regi. Dessa händelser anmäldes och utreddes enligt lex Sarah, och åtgärdsplan upprättades enligt rutin. I samband med att arbetet med åtgärdsplanen intensifierades, uppdagades ytterligare händelser både inom egen regi och hos privata utförare. Med anledning av detta har flera lex Sarah-anmälningar om allvarliga missförhållanden gjorts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), både från egen och

privatregi. Särskild utredning avseende händelserna i egen regi har med anledning av detta gjorts i Rapport gällande allvarliga händelser inom hemtjänsten, ALN-2024-00726.

Gatu- och samhällsmiljönämnden genomför löpande avstämningar med privata utförare för att följa upp pågående arbeten. Uppföljningar görs inom ramen för respektive investeringsprojekt och för driftupphandlingar så som vinterväghållning och samhällsbetalda persontransporter. Eftersom nämnden ofta arbetsleder privata utförare har nämnden god insyn i hur leverantören lever upp till vad som avtalats. Under 2024 har nämnden utökat kontrollen av drivmedel för upphandlade anläggnings- och grävmaskiner. Avvikelse har hanterats i enlighet med respektive kontrakt. Kommunstyrelsens upphandlingsverksamhet stödjer nämnden vid uppföljning av ekologiska hållbarhetskrav i ramavtal. Det finns en systematik i arbetet och inför varje verksamhetsår tas det fram en uppföljningsplan för efterföljande år som genomförs och följs upp.

Socialnämnden har köpt vårdinsatser för 337 miljoner kronor under 2024. Nämnden har följt en beslutad plan för kontroll och uppföljning av privata utförare 2024. Sett till helheten bedöms att nämndens leverantörer efterlever de avtal de ingått och att det finns utrymme för en god dialog. Uppföljningen består av löpande uppföljning, händelsestyrd uppföljning samt särskild planerad uppföljning. Sammantaget framgår av den särskilda uppföljningen att den absoluta merparten av leverantörerna uppvisar hög kvalitet genom efterlevnaden av avtalen. I de fåtalet fall som brister uppmärksammas knutet till ramavtalsvillkoren har leverantörerna efter återföring åtgärdat dessa utan dröjsmål. Utöver uppföljningsplanen har socialnämnden vidareutvecklat sina rutinmässiga kontroller i samband med köp av vårdplatser. Ett exempel på detta är hur nämnden alltid kontrollerar leverantörer för anmärkningar som leverantören kan ha fått vid tillsyn.

En del i socialnämndens interna kontrollprocesser handlar om att följa upp genomförda köp av vård. Här blir både leverantörerna och förvaltningen föremål för granskning eftersom endera parten kan bryta mot avtalet eller på andra sätt hantera kostnader på ett bristfälligt sätt. För att göra metodiken i egenkontrollen så effektiv som möjligt har nämnden provat tre olika upplägg i sin granskning av vårdkostnader. På så vis har nämnden dragit lärdomar i fråga om styrkor och svagheter i metoderna, men också utifrån vad granskningarna visade. Tillsammans med kartläggning av vårdköpsprocessen bäddar detta för ytterligare kvalitetshöjning avseende nämndens uppföljning av privata utförare. Denna kvalitetshöjning stärker även förmågan att motverka välfärdsbrott.

Kommunstyrelsen upphandlar privata utförare inom städservice och skogsförvaltning. Lokalvård i kommunens lokaler utförs i egen regi till 85-90 procent och 10-15 procent köps in från externa leverantörer eller utförs av verksamheternas egen städpersonal. Kommunstyrelsen genomför kvalitetskontroller löpande både av städ i egen regi och av städ i extern regi. Resultatet av kvalitetskontrollerna sammanställs och där det finns upprepade avvikelser i kvaliteten sker uppföljning genom möten mellan leverantör och köpare. Under 2024 genomfördes 544 kvalitetskontroller internt. Resultatet av kontrollerna visar på 30 fall av mindre brister i kvaliteten på städningen, vilket är en förbättring från året innan. Vid kvalitetskontroll av städtjänster blev fyra av åtta kontrollerade privata utförare ej godkända. Avstämningsmöten med de icke godkända utförarna hålls minst två gånger per år. Driften och skötseln av skogen utförs till största delen i egen regi genom gatu- och samhällsmiljönämnden. Privata utförare tas in för större avverkningar och gallringar, vilket omfattar cirka 10-20 procent av verksamhetens totala kostnad. Större skogsvårdsåtgärder planeras och följs upp av

kommunen oavsett om utföraren är intern eller extern. Ett så kallat traktdirektiv skrivs för det aktuella området med tillhörande kartor och instruktioner. När uppdraget är slutfört görs ett platsbesök.

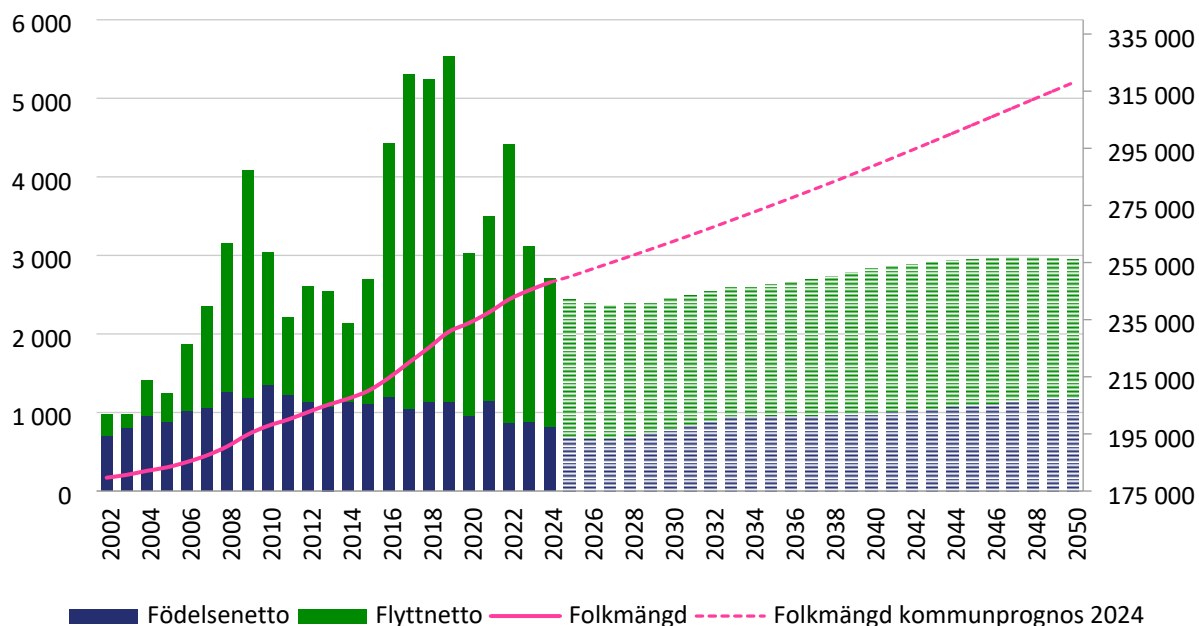
Idrotts- och fritidsnämnden har avtal med föreningar för tillsyn, skötsel och spårning av kommunens elljusspår, skötsel av IP-skogen (utlåning av idrotts- och fritidsutrustning) samt städ och tillsyn i vissa idrottshallar. Nämnden anser att avtalssamverkan med föreningarna fungerar bra.

Kulturnämnden har avtal med en privat utförare för driften av gästspelsscenen Parksnäcken i Stadsträdgården, inklusive sommarprogram. Årlig uppföljning sker i enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer för kontroll och uppföljning av privata utförare.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Uppsala kommuns befolkning ökade under 2024 med 2 687 personer. Vid årets slut uppgick antalet invånare till 248 016 personer. Det var 1 885 fler personer som flyttade till kommunen än som flyttade härifrån. Antalet födselar översteg antalet som avled och födelsenettet landade på 819 personer. Jämfört med 2023 minskade flyttnettot med knappt 350 personer, främst på grund av att inflyttningen från övriga län har minskat. Födelsenettet minskade med knappt 60. Skatteverket har under 2024 bedrivit omfattande registervård med resultat att de avregistrerat uppskattningsvis minst 800 personer som tidigare varit folkbokförda i Uppsala kommun, motsvarande antalet som avregistrerades under 2023. Enligt ett riksdagsbeslut den 2 oktober 2024 ska personer från Ukraina folkbokföras från 1 november 2024. Europeiska unionens råd hade då redan enats om att förlänga massflyktsdirektivet till den 4 mars 2026. Rådets besked medförde att Skatteverket från 17 juni 2024 började folkbokföra de som befunnit sig här med tillfälligt skydd i minst två år och planerar att fortsätta bo i Sverige minst ett år. Under 2024 invandrade 669 personer födda i Ukraina till Uppsala kommun.

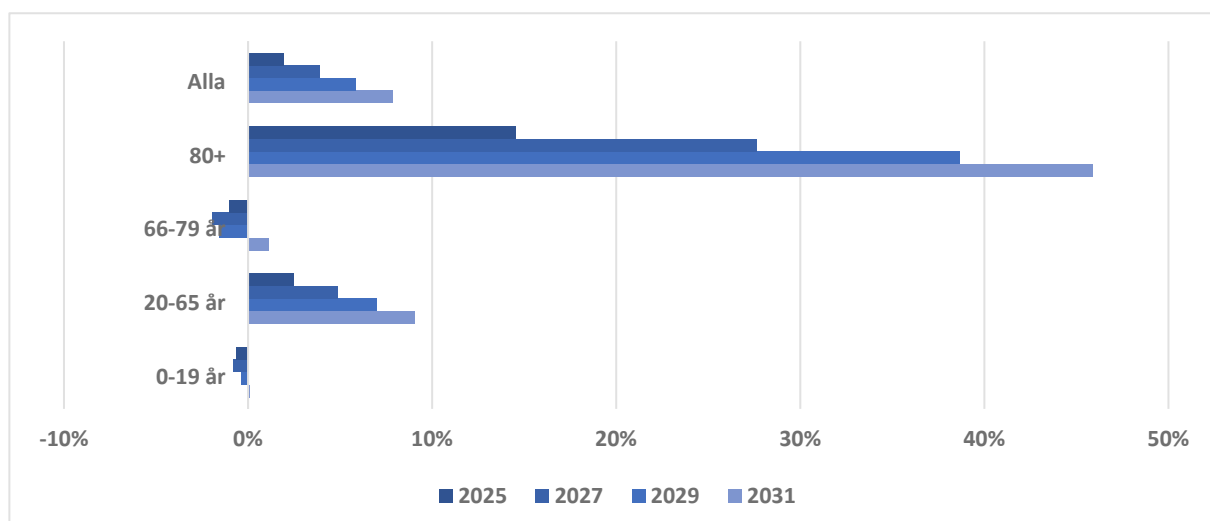

Figur 3. Befolkningsökning 2004–2050, Uppsala kommun. Befolkningsökning (staplar) på vänster axel och folkmängd (linje) på höger axel.

Källa: Kommunprognos 2024, Uppsala kommun. Figuren är uppdaterad med utfall för 2024. Prognosen för 2025 och framåt är inte uppdaterad.

I den senaste befolkningsprognosen från 2024 beräknas kommunens befolkning uppgå till cirka 262 000 invånare år 2030. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning på cirka 2 400 personer. År 2050 bedöms kommunens befolkning uppgå till 318 000 invånare. Denna prognos beaktar inte 2024 års utfall, som var högre än prognostiserat, vilket till betydande del kan härledas ökad invandring från Ukraina.

Enligt kommunprognosen 2024 förväntas antalet personer 80 år och äldre öka i en högre takt än befolkningen i arbetsför ålder (20–65 år), medan ökningstakten för personer 0–19 år väntas bli lägre. Sammantaget innebär den förväntade befolkningsutvecklingen att efterfrågan på kommunala verksamheter som äldreomsorg bedöms öka medan förskola, skola bedöms minska på kort sikt. Detta sätter i sin tur press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden.

Figur 4. Förändring över tid i olika åldersgrupper i Uppsala kommun. Jämförelseåret är 2023.

Källa: Kommunprognos 2024, Uppsala kommun.

Arbetsmarknad

Under år 2023 utvecklades sysselsättningen svagare i Uppsala kommun och för kommunens befolkning jämfört med föregående år. Antalet sysselsatta med arbetsställe i kommunen ökade med 956 personer och antalet sysselsatta personer med bostad i kommunen med 1 874 personer. Vid utgången av år 2023 uppgick antalet personer med arbetsställe i kommunen till 118 471 personer, medan antalet sysselsatta personer med bostad i kommunen vid samma tidpunkt uppgick till 124 775 personer.

År 2024 uppgick arbetslösheten i åldersgruppen 16–65 år till 4,8 procent (preliminär statistik) jämfört med 4,3 procent föregående år, en ökning med 0,5 procentenheter. Motsvarande siffra för riket som helhet var 5,4 procent (preliminär statistik) jämfört med 4,9 procent år 2023. Ökningen i procentenheter var alltså lika stor i Uppsala som i riket och Uppsala ligger fortsatt under riksgenomsnittet (nivåer enligt Statistiska centralbyråns BAS – Befolkningens arbetsmarknadsstatus).

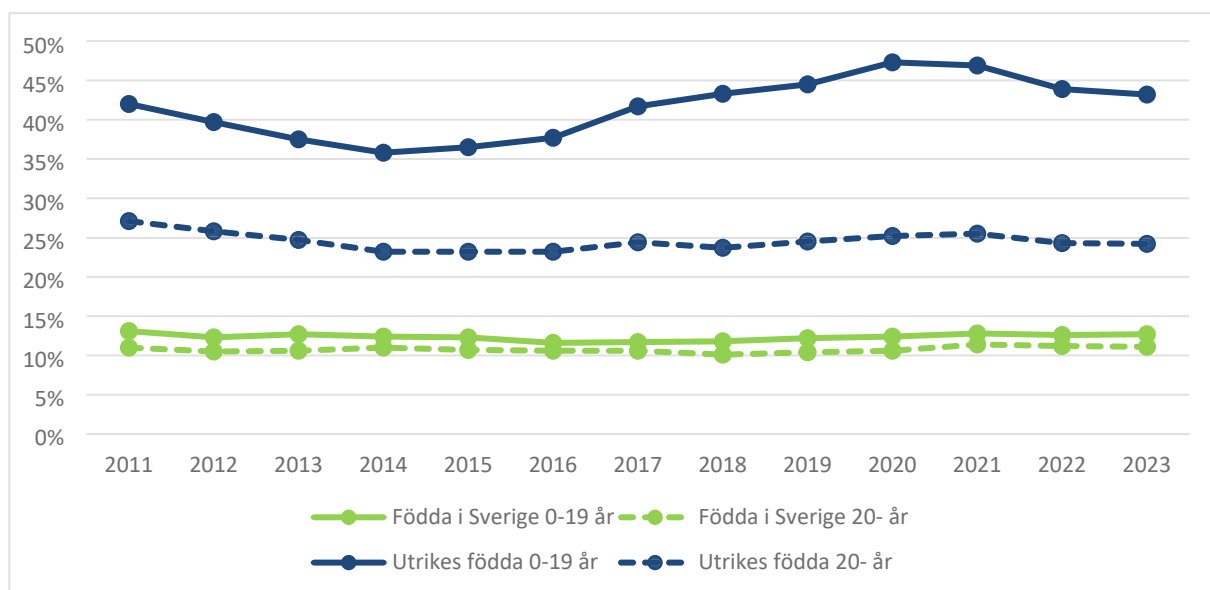
Arbetspendlingen till och från kommunen är stor. Under 2023 pendlade 24 665 personer till Uppsala från andra kommuner (-532 personer), medan 30 769 Uppsalabor pendlade till arbetsplatser utanför kommunen (+ 389 personer). Män pendlar i högre grad än kvinnor ut från Uppsala. Andelen utpendlande män minskade svagt under 2023 (29,0 procent, + 0,1 procentenheter) medan andelen utpendlande kvinnor (20,6 procent) var oförändrad. Andelen inpendlande män och kvinnor minskade under 2023 (22,4, -0,6 procentenheter respektive 19,4 procent, -0,6 procentenhet).

Uppsala kommun har ett stort positivt pendlingsnetto gentemot det egna länet. Pendlingsnettot mot Uppsala län uppgick år 2023 till 7 472 personer, en minskning med 106 personer under året och de senaste årens positiva trend bröts därmed. Pendlingsnettot från Uppsala kommun till Stockholms län är ännu större och har över tid ökat betydligt snabbare. Det negativa pendlingsnettot mot Stockholms län samma år uppgick till 13 920 personer, till följd av en ökning om 515 personer under året.

Inkomster

Sverige tillhör fortfarande de länder i världen som har en relativt jämn inkomstfördelning, men inkomstskillnaderna har ökat sedan 1980-talet. Även om ekonomin som helhet vuxit under perioden, så har tillväxten främst tagit sig uttryck i stigande inkomster hos den rikare delen av befolkningen. De delar av befolkningen som tjänar minst har upplevt en svagare utveckling.

Andelen personer i Uppsala kommun som bor i hushåll med låg ekonomisk standard (under 60 procent av den nationella medianinkomsten) har ökat marginellt de senaste åren för att 2023 vara oförändrad jämfört med föregående år. Skillnaden mellan utrikes födda och födda i Sverige är dock stor, särskilt mellan barn. Det är mer än tre gånger så vanligt att någon 0–19 år som är född utomlands bor i ett hushåll med låg ekonomisk standard jämfört med någon 0–19 år som är född i Sverige. Skillnaden i åldersgruppen 0–19 år ökade åren 2015–2020 men har sedan dess varit avtagande, medan skillnaden i åldersgruppen 20– år har varit mer stabil. Samtidigt utgjordes folkökningen i kommunen under perioden till övervägande del av utrikes födda personer.

Figur 5. Andel personer i hushåll med låg ekonomisk standard. Med låg ekonomisk standard menas en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av medianinkomsten.

Källa: Statistiska centralbyrån.

En seg konjunkturåterhämtning

Den svenska ekonomin är fortsatt stark och motståndskraftig, trots utmaningarna från en utdragen lågkonjunktur och strukturella förändringar i den globala ekonomin.¹ Den reala BNP-tillväxten beräknas ha återhämtat sig till 0,6 procent 2024, efter att ha fallit något under 2023. Under senare delen av 2024 visade sig både antalet arbetade timmar och hushållens konsumtion ha utvecklats svagare än vad som tidigare bedömts, vilket också indikerar en svagare ingång in i 2025. Höga priser och höga räntor har fått hushållen att strama åt konsumtionen men framöver förväntas hushållen öka sin konsumtion framför allt till följd av ökande reala inkomster.

För Sveriges viktigaste handelspartners, inte minst Tyskland, blir BNP-utvecklingen fortsatt relativt svag under 2025. Framöver väntas dock en stigande BNP-tillväxt bland Sveriges viktigaste handelspartners bidra till att exporten tilltar något under de kommande åren.² Eftersom företagen har övervintrat en del arbetskraft under lågkonjunkturen, det vill säga att de har valt att ha kvar mer personal än vad produktionen på kort sikt har behövt, väntas emellertid uppgången i sysselsättningen dröja. Ännu vid slutet av 2025 väntas därför resursutnyttjandet i ekonomin vara betydligt lägre än normalt och arbetslösheten kvar på en hög nivå.

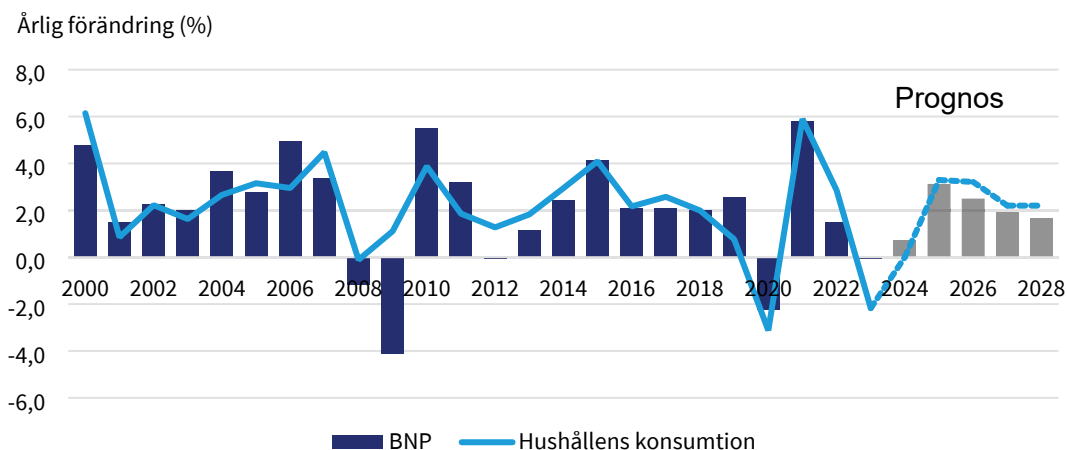
Först 2026 beräknas både arbetade timmar och antalet sysselsatta ta fart och arbetsproduktiviteten ökar då i mer normal takt. År 2026 förväntas sysselsättningen öka, främst till följd av fler jobb inom tjänstesektorn, och arbetslösheten då sjunka till 8,2 procent.³ Under 2027 och 2028 antas en trendmässig BNP-tillväxt och en arbetslöshet på 7,7 procent.⁴

¹ IMF-delegationen, februari 2025

² SKR, MakroNytt 1/2025

³ Konjunkturinstitutet (KI), konjunkturläget december 2024

⁴ SKR, MakroNytt 1/2025

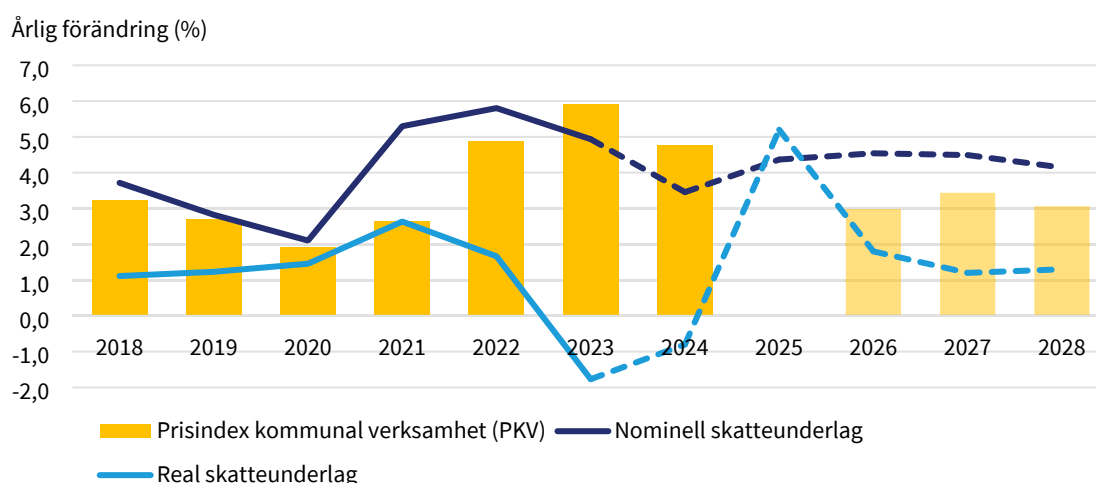

Tabell 2. Tillväxt i BNP och hushållens konsumtion. Källa SKR februari 2025

Kommunens ekonomi återhämtar sig 2025

I likhet med övriga sektorer drabbades kommunsektorn av den höga inflationen, de höga räntenivåerna och den allt svagare konjunkturen de senaste åren. Höga prisnivåer i verksamheterna, ökade pensionskostnader och högre räntor pressade kommunernas ekonomiska förutsättningar. Åren 2023 och 2024 minskade det reala skatteunderlaget i riket med 1,8 respektive 0,5 procent.

En konjunkturuppgång 2025 beräknas dock ge relativt hög BNP-tillväxt, ett ökat antal arbetade timmar och uppväxling av skatteunderlagstillväxten. Därtill kommer pensionsinkomsterna att öka starkt tack vare en stor höjning av inkomstbasbeloppet för 2025. En återhämtning av skatteunderlagstillväxten i kombination med lägre pensionskostnader resulterar i en stor ökning på 5,6 procent av det reala skatteunderlaget.

Tabell 3. Utveckling av skatteunderlag, pris- och löneökningar. Källa: SKR februari 2025.

År 2026 beräknas antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta att öka kraftigt främst till följd av demografiska trender samt ökade incitament att arbeta. Under femårsperioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget att öka med i genomsnitt 4,3 procent per år nominellt och med 1,8 procent i reala termer. Dessa tillväxttakter är i linje med de historiska genomsnitten. Då köpkraften de senaste åren har försvagats varaktigt, beräknas nivån på det reala skatteunderlaget bli lägre än vad den skulle ha blivit om den följt den historiska utvecklingstrenden.

Enligt den senaste befolkningsprognosen från statistiska centralbyrån från april 2024 blir den totala behovsökningen i kommunsektorn under kommande år den lägsta sedan 2000. Prognosen räknar med en kontinuerlig minskning av barn i förskoleåldrarna till år 2030. Detta medför en förbättrad försörjningskvot då befolkningen i arbetsför ålder väntas öka i en snabbare takt än de demografiska behoven i kommunerna.

Prognoserna om den ekonomiska tillväxten präglas av stora osäkerheter och riskerna är på nedåtsidan. Konflikter i den globala handeln som kan leda till nya inflationsimpulser skulle kunna försvaga den globala ekonomin och förhindra att konsumtion och investeringar återhämtar sig så snabbt som förväntat. Detta kan ytterligare förstärkas av geopolitiska risker såsom fortsatt krig i Europa och en fördjupning av konflikten i Mellanöstern som kan störa energileveranser och den globala handeln. Återhämtningen i den svenska ekonomin är också beroende av tillväxtutsikterna hos Sveriges viktigaste handelspartners varför den svaga ekonomiska utvecklingen i euroområdet utgör en riskfaktor.

Finanspolicy, finansiella riktlinjer samt finansiella risker och osäkerheter

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Uppsala kommunkoncern. Finanspolicyn utgör det övergripande ramverket och anger inriktningen för finansverksamheten. Till policyn finns finansiella riktlinjer som närmare reglerar ansvarsfördelning, identifierar finansiella risker och anger hur de ska hanteras. Uppsala kommuns internbank samordnar den finansiella hanteringen inom koncernen.

Med utgångspunkt i fastställda riktlinjer hanterar internbanken de risker som är förknippade med finansverksamheten och som mäts via olika nyckeltal. Riskerna är huvudsakligen motpartsrisk, ränterisk, finansieringsrisk samt likviditetsrisk som löpande följs upp och rapporteras till kommunstyrelsen.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Riskerna hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet och att affärerna fördelas mellan godkända motparter.

Med ränterisk menas risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntekostnader negativt. Risken hanteras med hjälp av räntederivat och fasträntelån. Ränterisken uttrycks som genomsnittlig räntebindningstid för den externa skuldportföljen och ska vara mellan 1,5 – 4 år. Räntebindningstiden uppgick per 31 december till 2,6 år.

Med finansieringsrisk menas risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnad. Högst 40 procent av skuldportföljen får förfalla inom 12 månader och den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara minst 2 år. Kapitalbindningstiden uppgick per 31 december till 2,7 år. Finansieringsrisken begränsas också genom att låneförfallen sprids över tid. Andelen förfall inom ett år uppgick per 31 december till 18 procent.

Med likviditetsrisk menas risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta framtida betalningar. Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap i form av kontokrediter och lånelöften om totalt 5 400 miljoner kronor.

Kreditvärdighet

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's betygsätter varje år kommunens kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella

skyldigheter på både kort och lång sikt. Uppsala kommuns långfristiga rating är den näst högsta, AA+, på en skala där AAA är högst. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Uppsala kommun.

Upplåning och utveckling av låneskulden

Den externa upplåningen hanteras genom olika upplåningsformer och långgivare. Det sker både genom egna marknadsprogram där certifikat och obligationer emitteras och genom separata avtal med olika banker. Kommunens obligationsprogram omfattar obligationer som är kopplade till kommunens hållbarhetsmål, så kallade hållbarhetslänkade obligationer. Även lån från Investeringsbanker räknas som hållbar finansiering då beviljade krediter krävs mot olika hållbarhetskriterier som följs upp och återspeglas till långgivaren.

Kommunkoncernens externa upplåning, bruttoskulden, uppgick per 31 december till 18 380 (17 780) miljoner kronor, en ökning med 600 miljoner kronor jämfört med årets ingång.⁵

Fördelningen av kommunkoncernens externa låneskuld anges i tabellen nedan.

Tabell 4. Fördelning av kommunkoncernens externa lån, bruttoskuld och nettoskuld, belopp i miljoner kronor

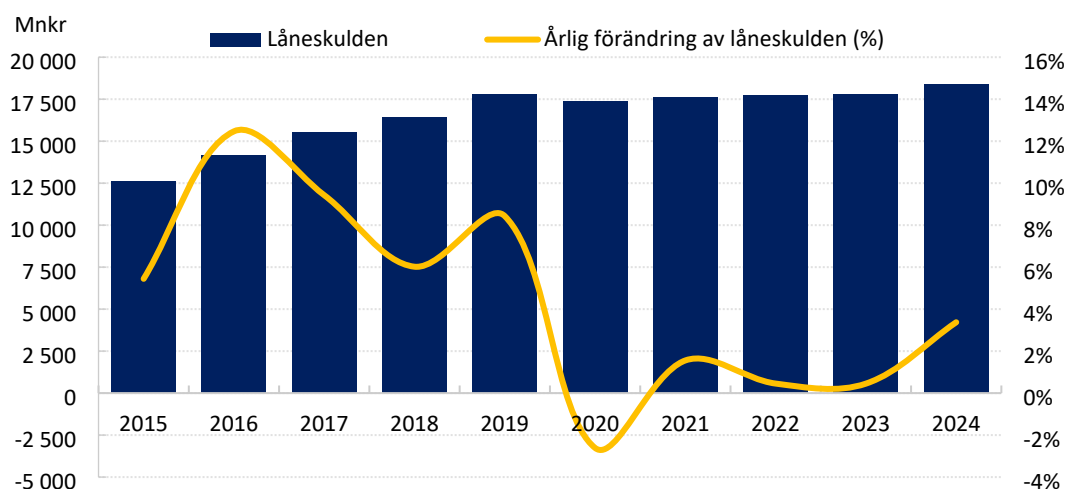
Extern upplåning	2024-12-31	2023-12-31	Utveckling i år
Obligationslån	11 200	8 000	3 200
Certifikatslån	700	1 050	-350
Lån Kommuninvest	5 480	7 630	-2 150
Lån Investeringsbanker	1 000	1 100	-100
Summa bruttoskuld*	18 380	17 780	600
Banktillgodohavanden	784	988	-204
Nettoskuld	17 596	16 792	804

* Varav hållbara lån 3 400 miljoner kronor

Nettoskulden, den externa upplåningen med avdrag för banktillgodohavanden, uppgick per 31 december till 17 596 miljoner kronor, en ökning med 804 miljoner kronor sedan årsskiftet. Ökningen beror på att några av bolagen i kommunkoncernen har en hög investeringstakt vilket medför ett negativt kassaflöde och behov av extern finansiering.

Diagrammet nedan visar kommunkoncernens externa skuldutveckling och skuldökningstakt sedan 2015. Låneskuldens ökning mellan 2015 och 2019 förklaras av att genomförda investeringar till stor del har lånefinansierats. Efter 2019 har verksamheternas eget kassaflöde stärkts och kommunkoncernens låneskuld har därför varit i stort sett oförändrad. Indikatorn låneskuld per invånare har under året ökat från 72 474 kronor till 74 108 kronor.

⁵ Värden inom parentes avser föregående år

Figur 6 Låneskuld och årlig förändring låneskuld, Uppsala kommunkoncern

Genomsnittsränta

Genomsnittsräntan för kommunkoncernens externa upplåning har ökat från 1,9 procent vid inledningen av året till 2,1 procent per 31 december 2024.

Genomsnittsräntan kommer successivt stiga i takt med förväntad skuldökning samt att såväl nyupplåning som refinansieringar av befintliga lån sker till högre nivåer än genomsnittsräntan i skuldportföljen.

Pensionsförpliktelsen

Det totala pensionsåtagandet ökade med drygt 12 procent 2024. Den största orsaken till ökningen är en väsentligt högre inflation som höjer uppräkningsbeloppet av skulden.

Tabell 5. Pensionsförpliktelsen

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Avsättningar för pensioner	2 398	1 857	1 520	1 412	1 246
Upplupen pensionskostnad, individuell del	297	303	319	309	289
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	2 813	2 756	2 802	3 652	3 701
Totalt pensionsåtagande	5 509	4 916	4 641	5 372	5 236
Pensionsförpliktelse för pensionsstiftelsens destinatarer	688	676	587	233	267
Placerade pensionsmedel, marknadsvärde	892	810	735	786	674

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med kommunal praxis, den så kallade blandmodellen. Detta innebär att kostnaden redovisas först när utbetalning görs. Årets utbetalning för denna historiska pensionsskuld blev 272 (246) miljoner kronor. I normalfallet förväntas ansvarsförbindelsen minska tack vare att pensionsutbetalningarna överstiger inflationsuppräkningsbeloppet, men 2024 ökade ansvarsförbindelsen på grund av det exceptionellt höga prisbasbeloppet. Tack vare sjunkande inflation förväntas ansvarsförbindelsen falla tillbaka till 2023 års nivå 2025 och sedan successivt minska tills den är helt slutligt betald omkring år 2059. De årliga utbetalningarna förväntas minska i takt med att skulden minskar.

Avsättningen till Uppsala läns pensionsstiftelse har gjorts i två omgångar, för att kommunen ska kunna minska framtida likviditetsbelastningar genom att erhålla gottgörelse från stiftelsen när pensionsbetalningar görs. Det totala marknadsvärdet på pensionsstiftelsen uppgick vid årets slut till 1 167 miljoner kronor, varav Tierps och Hebys andelar uppgick till 16 respektive 7 procent. Marknadsvärdet på Uppsalas andel

av stiftelsen uppgick till 892 (810) miljoner kronor, motsvarande 77 procent. Marknadsvärdet på kommunens andel av stiftelsen uppgick vid slutet av 2024 till 892 (810) miljoner kronor. Detta täcker med bred marginal pensionsåtagandet för de som omfattas av stiftelsens åtagande, det vill säga pensionärer födda till och med oktober 1945 (så kallade destinatärer). Uppsala kommun följer den nya rekommendationen om redovisning av kommunens andel i pensionsstiftelse.

Näringsliv

Företagssektorn i Uppsala omfattar i dagsläget cirka 25 000 företag, som tillsammans står för 60 procent av totalt 118 500 arbetstillfällen i kommunen.

Uppsalas näringsliv består av tre ömsesidigt beroende delar. En del är vardagliga verksamheter såsom detaljhandel, välfärdstjänster, besöksnäring, logistik, bygg, fastigheter, energi, vatten och avfall. En annan del är affärstjänster såsom företagstjänster, företagsservice, IT, finans- och försäkring, media, partihandel. Den tredje delen är exportindustri såsom life science och övrig industri.

De vardagliga verksamheterna utgör basen i Uppsalas näringsliv, drivs av befolkningstillväxten och får vardagen att fungera för boende, besökare och verksamheter. De svarar för merparten av jobbtillväxten, men drabbades hårdast av pandemin och därefter av hushållens försämrade ekonomi. Exportindustri och affärstjänster har blivit viktigare för näringslivets tillväxt på senare år och svarar för omkring hälften av näringslivets omsättning och anställda.

Nystartade företag och konkurser

Det startas omkring 1 600 företag per år i Uppsala kommun, med små variationer över tid. 64 procent av tillväxten har skett inom privat sektor, med små- och medelstora företag som drivande. År 2023 (senast tillgänglig statistik) tillkom 430 nya aktiebolag, som sysselsatte 216 individer och omsatte 331 miljoner kronor. Nyföretagandet låg på 10,1 företag per 1000 invånare, under riksgenomsnittet. En stark efterfrågan på arbetskraft har sannolikt bidragit till färre nystartade företag.

Konkurserna och antal berörda av konkurser har under 2024 legat på en högre nivå än tidigare under 2000-talet. En effekt både av den lågkonjunktur som varit samt av kvarvarande problem som uppstått på grund av pandemin då tidigare skatteuppskov förfaller till betalning. De långsiktiga tillväxtförutsättningarna är dock goda i Uppsala, men brist på kompetens riskerar bli ett hinder i utvecklingen då konkurrensen om arbetskraften ökar i takt med att befolkningen åldras och efterfrågan är hög även i andra delar av regionen och landet.

Uppsala – ett innovativt och attraktivt kunskapssamhälle som driver tillväxt

Under perioden 2024–2027 fokuserar kommunens handlingsplan för Näringslivsprogrammet på attraktionskraft, kompetensförsörjning, innovations- och tillväxtkraft, företagsservice, markberedskap och infrastruktur samt upphandling. Tillväxtfrämjande insatser har gjorts inom fyra fokusbranscher, life science, digital utveckling, grön utveckling och besöksnäring för att stärka dessa som branschkluster.

Uppsala har stärkt sina fokusbranscher och marknadsfört sig internationellt med särskilt fokus på life science. Uppsala International Hub har stöttat 900 internationella talanger och ökat deltagandet i Ung företagsamhet. Uppsala kommun har fått priset Ignite Hero of the Year 2024 av Ignite Sweden för sitt framgångsrika arbete med att hitta innovativa lösningar tillsammans med startupföretag. Via projektet Stärkt

teknikkuster med UIC, utvecklades Uppsala Innovation Day och en ny mötesplats, Innovation stable, öppnades för nystartade innovativa bolag.

Preliminära data visar att Uppsala fått högt betyg inom myndighetsservice med en NKI-ökning (Nöjd Kund Index) från 75 till 77. Snittet i Sverige är 75.

Genom etableringsnätverket har etableringsfunktionen stöttat internationella etableringsförfrågningar. Samarbetet med Uppsala Innovation Centre har stöttat scale-up bolags etableringsförfrågningar.

Den digitala upphandlingsplanen har fått positiv återkoppling och likaså återupptagna branschråd inom bygg och anläggning.

Antalet kommersiella gästnätter ligger kvar på en hög nivå. Både 2023 och 2022 var rekordår i antal övernattningar. Gästnätter från utländska besökare har ökat med 25 procent, gästnätter för svenska besökare har minskat med 7 procent.

Byggande - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur

Det osäkra världsläget och dess påverkan på ekonomin för både företag och hushåll, i kombination med tidigare hög inflation och höga räntor, har fortsatt att prägla byggandet i Uppsala under 2024. Byggaktörer är avvaktande med att genomföra markaffärer och starta nya projekt, samtidigt som hushållens möjligheter att köpa eller hyra bostäder och företagens investeringsutrymme i verksamhetsmark är begränsade. Samtidigt ser både kommunen och byggaktörer ett långsiktigt behov av att planera inför en konjunkturuppgång. Efterfrågan på bostäder och verksamhetslokaler i Uppsala är fortsatt stor.

I och med lågkonjunkturen har byggandet stannat av i hela landet men har stabiliserat sig under 2024 på samma nivå som 2023. Det märks även i Uppsala där både antalet nya bygglovsärenden och beslutade bygglovsärenden är i linje med 2023. Under året har bygglov givits för 1 224 nya bostäder och 2 104 slutbesked har lämnats. Antalet nya ärenden i Uppsala är som sagt i linje med 2023 men har minskat med 20 procent jämfört med 2022 och med 30 procent jämfört med 2021.

Under 2023 påverkades bygglovsverksamheten av den vikande byggkonjunkturen kraftigt och under 2024 har också detaljplaneverksamheten påverkats av konjunkturen. Efterfrågan och takten i planläggningen har minskat. Stora beslut som är viktiga för Uppsala kommun är ärenden som antagande av kvarteret Ubbo, antagande av flera detaljplaner för kapacitetsstark kollektivtrafik, Västra Librobäck, granskning för Flustret och Gymnastiken samt samråd för Norra Sunnersta.

Under 2024 antogs 34 detaljplaner vilket kan jämföras med 14 för 2023 och 18 för 2022. Den kraftigt ökande andelen antaganden/godkännanden under 2024 kan delvis förklaras med att den större mängd upphävanden av tomtindelningar kopplat till kapacitetsstark kollektivtrafik och järnvägsplan för fyra spår har gjorts under året. Det har också skett en effektivisering genom en satsning på snabbare handläggning av enklare planer. 523 282 kvadratmeter yta avsett för verksamhetslokaler har beslutats inom detaljplan under året vilket är en ökning med 70 406 kvadratmeter sedan 2023. Den kraftiga ökningen beror på detaljplanen för Västra Librobäck som möjliggör för 47 hektar verksamhetsmark. Planreserven uppgår för närvarande till 12 600 bostäder⁶.

⁶ Siffrorna över planreserven för 2023 och 2024 är inte jämförbara med tidigare år med anledning av systembyte.

Trots de oroliga tiderna är det positivt att många aktörer uttrycker att de vill fortsätta utveckla fastigheter i Uppsalaområdet på sikt. Under året har en markanvisningstävling genomförts i Gottsunda med god respons och stort intresse från byggaktörerna. Markanvisningstävling för centrumbyggnad på Rosendals torg publicerades i slutet av året. I Östra Sala backe har ett optionsavtal tecknats för byggnation på två kvarter intill Årsta torg. I Rosendal har mark anvisats för bostadsrätter eller äganderätter med lågt klimatavtryck. Mark har också anvisats för bostadsrätter invid Gottsunda centrum och för kooperativa hyresrätter i centrala Ulleråker. Av dessa markanvisningar ligger 300 bostadsrätter inom de delar av Gottsunda som byggs ut som en följd av fyrspårsavtalet.

Realiseringen av fyrspårsavtalet har kommit igång på bredd detta år och genomförandet av spårvägsprojektet har startat. Den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna har vunnit laga kraft under året och planprocesserna är igång. Det gäller inte bara för spårväg och infrastruktur utan även för bebyggelse. Samråd påbörjades innan årets slut för Norra Sunnersta med ett mindre torg/centrum och möjlighet till upp till 700 bostäder i blandad form. Genom en överenskommelse med Trafikverket kommer arbetet med Vimpelgatan att genomföras med en bro i stället för som tidigare avtalat genom en tunnel. Det innebär avsevärd kostnads- och riskminskning.

Gällande spårvägen har de två första detaljplanerna blivit antagna och ansökan om vattendom för Ultunabron har lämnats in till Mark- och miljödomstolen. Spårvägens sträckning och teknikval förbi Ångströms och SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) har anpassats för att minimera påverkan på deras känsliga forsknings-, produktions- och djurverksamheter. Den stora spårvägsentreprenaden upphandlades enligt plan men har också överklagats. Första spadtaget skedde i augusti i samband med att den första entreprenaden gällande ledningsomläggningar startade. Ytterligare två entreprenader för förarbeten och ledningsomläggningar handlades upp under året.

Arbetet med kommunstyrelsens bostadssatsning på landsbygderna löper på. Ett flertal detaljplaner är under framtagande, bland annat har en detaljplan för bostäder i Bälinge fått laga kraft. Under året har kommunen deltagit på olika möten och dialoger med orsbor, föreningar, näringsliv och myndigheter. Arbeta fortsätter med att fånga upp och föreslå lösningar på plan- och projektgemensamma utmaningar. En strategi för att överbrygga hinder för bostadsbyggande på landsbygderna har tagits fram, åtgärderna i strategin har påbörjats under 2024.

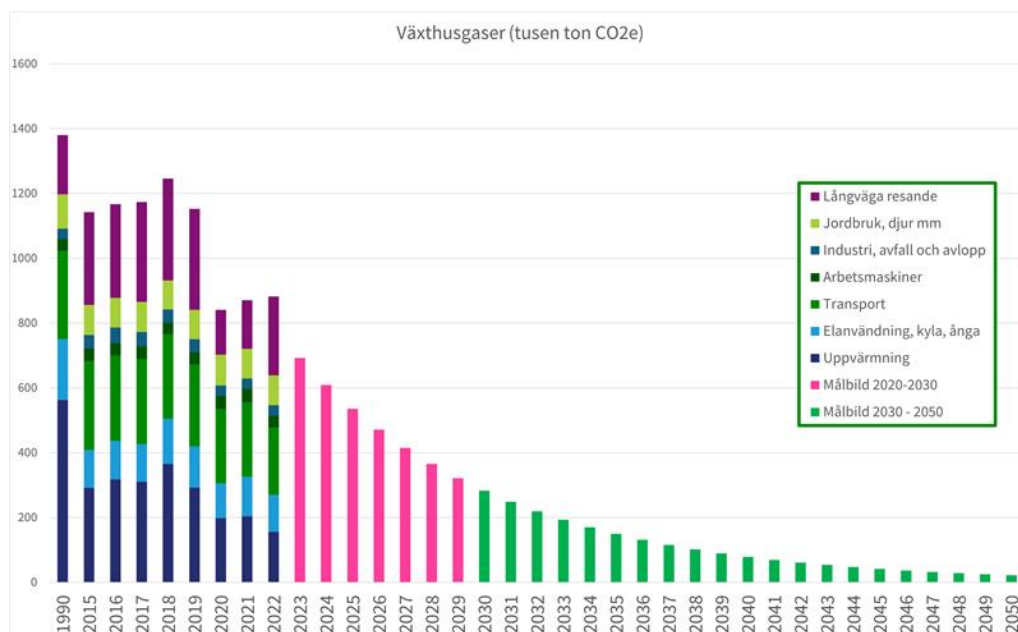
Det långsiktiga och viktiga arbetet med att tillhandahålla mark för näringslivet har under 2024 resulterat i beslut om Programdirektiv verksamhetsmark för näringslivet. Programdirektivets övergripande syfte är att säkerställa att tillräckliga mängder tillgänglig verksamhetsmark finns i planreserven, så att det räcker för både den mer organiska tillväxten av verksamheter och för större etableringar med kunskapsintensiv och hållbarhetsinriktad exportindustri. Programmet syftar även till att på ett samlat och systematiskt sätt möjliggöra utveckling av hållbara verksamhetsområden.

De etableringsförfrågningar som inkommit under 2024 har visat att det finns fortsatt brist på byggbar mark för näringslivet. Samverkan sker även med privata fastighetsägare för att söka möjligheter till utveckling av lämpliga verksamhetsområden.

Klimatpåverkan

Utsläppen av växthusgaser har minskat i Uppsala kommun sedan 1990, men legat i princip stilla under 2010-talet. 2020 sjönk utsläppen betydligt till cirka 841 tusen ton, jämfört med 1380 tusen ton år 1990, för att sedan öka igen 2021 och 2022.

Sammantaget går utvecklingen i fel riktning, trots den stora utsläppsminskning som skedde mellan 2019 och 2020. Om utsläppen från långväga resande räknas bort har dock de kommungeografiska utsläppen i övriga kategorier sammantaget minskat med cirka 11 procent mellan 2021 och 2022.

Figur 7. Utsläpp av växthusgaser i det geografiska området Uppsala kommun (tusent ton koldioxidekvivalenter). Olika källor som kombineras av Uppsala kommun.

Fullständig statistik för växthusgasutsläppen 2023 och 2024 finns ännu inte tillgänglig. Kvalitetssäkrade data för 2023 kommer att kunna presenteras hösten 2025. Data för år 2024 presenteras under hösten 2026.

Den stora nedgången mellan 2019 och 2020 beror delvis på Vattenfalls utfasning av torv, kol och olja ur fjärrvärmeproduktionen, vilket följer trenden med minskade utsläpp relaterade till värme- och elanvändning. Drygt hälften av nedgången mellan 2019 och senare förklaras dock av en uppskattad minskning i långväga flygande på grund av pandemin.

Under 2022 har utsläppen minskat i flera av de större utsläppsområdena undantaget utsläppen från långväga resande. Att Vattenfall tagit den nya fjärrvärmeanläggningen Carpe Futurum i bruk under 2022 har lett till en betydande minskning i utsläppen från Uppsala kommuns fjärrvärme, som står för uppvärmningen av drygt 90 procent av bostäderna i Uppsala. Utsläppen från transporter och elanvändning under 2022 har minskat något jämfört med 2021. Utsläpp från långväga resande har ökat påtagligt under 2022 och domineras av utsläpp från flygresor, men inkluderar även väg- och båttrafik. Trots ökningen av utsläppen från det långväga resandet är utsläppen fortsatt lägre än innan pandemiåren. Tidiga uppgifter avseende 2023 ger en indikation om fortsatt minskade utsläpp från uppvärmning och elanvändning och en marginell fortsatt ökning av utsläppen från de långväga resorna. För att bidra till målet om klimatneutralitet till 2030 arbetar kommunen med att identifiera viktiga åtgärder kopplade till flera utsläppsområden inom ramen för kommunens klimatbudget.

Under 2024 har stora insatser gjorts för att stimulera utvecklingen av klimatsmart byggande och att bygga klimatpositiva stadsdelar. Bland annat stärker koncernen förmågan att beräkna och prognosticera klimatutsläpp från samhällsbyggnadsprocessens tidiga skeden till färdiga projekt och ett stärkt livscykelperspektiv i byggprojektens klimatanalyser för att minska klimatpåverkan från byggmaterial, markarbeten och byggarbetet. För att nå högt ställda målsättningar på klimatneutralt byggande genomförs insatser för att öka mängden återbrukat material från demonterade byggnader, elektrifiera arbetsplatser inom anläggningsentreprenader och skapa mobilitetslösningar som möjliggör hållbart resande för framtidens invånare.

Klimatpåverkan från byggmaterial, produkter och livsmedel som används i Uppsala men som produceras någon annanstans syns inte i grafen, men är en stor utmaning nu och framöver. Detsamma gäller utsläpp från markanvändning. Uppsalas planerade expansion kommer att ge upphov till betydande utsläpp av växthusgaser. Byggprocessen, val och framställning av byggmaterialet samt skapandet av förutsättningar för hållbara levnadssätt kommer att ha stor betydelse.

Händelser av väsentlig betydelse

Förändringar i verksamheter

Den förändrade befolkningsprognosen har föranlett stora omprioriteringar i planeringen av utbyggnad av verksamhetslokaler för pedagogisk verksamhet respektive vård- och omsorgsverksamhet. Under 2024 har flera planerade förskole- och grundskoleprojekt pausats eller avslutats för att undvika tomma platser på sikt. Detta har påverkat resultatet negativt för 2024 med projektkostnader om totalt 36 miljoner kronor.

De minskade behoven av lokaler för pedagogisk verksamhet, innebär även att vissa projekt för omställning och renovering inväntar tydligare underlag innan projekt startas. Under året har bland annat Eriksbergsskolan tomställts och verksamheten flyttat till nya lokaler i Rosendal.

Omsorgsnämnden övertog i slutet av året elva gruppboendestäder från extern regi till egen regi. Beslut om att frångå LOV för särskilt boende inom äldreomsorgen innebär att behoven av vård- och omsorgsboenden på sikt behöver lösas genom kommunens försorg.

Sedan den 1 juli 2024 har regelverket kring massflyktsdirektivet genomgått flera förändringar; bland annat förlängning av massflyktsdirektivet, nya folkbokföringsregler samt ändringar i schablonersättningen. Ändringarna innebär att flyktingar från Ukraina som bor i Uppsala kommun kan folkbokföra sig i kommunen. Kommunen fick därmed ett betydligt högre antal anvisade flyktingar från Migrationsverket än förväntat och därmed en betydligt högre schablonersättning än beräknat. Schablonersättningarna ska täcka specifika mottagningsinsatser under etableringsperioden för kommunmottagna flyktingar.

Väsentliga avtal

Uppsalahem AB tecknade under året avtal om att förvärva två fastighetsbolag. Förvärvet innefattar totalt 290 lägenheter i områdena Rosendal och Salabacke. Förvärvet genomfördes den 31 januari 2025.

Under året beslutade kommunfullmäktige att Uppsala kommun skulle överta hela medfinansieringsåtagandet från Knivsta kommun gentemot Trafikverket för kommande trafikplats vid E4 vid Mora stenar. Tillsammans med justeringar av tidigare års avtal innebär det kostnader om 117 miljoner kronor för 2024.

En avsättning om 50 miljoner kronor har gjorts under 2024 för kommande sanering av perfluorerade ämnen (PFAS) av övningsfältet vid Viktoria brandstation.

Större investeringar

Kommunkoncernens investeringsverksamhet är omfattande framför allt kopplat till fastigheter för kommunal verksamhet, bostäder samt teknisk infrastruktur såsom VA, avfallshantering, vägar, cykelvägar och allmän plats. Investeringarna uppgick till totalt 3,9 miljarder kronor 2024 och omfattade såväl underhåll och förnyelse av befintliga tillgångar som nyproduktion för att möta behoven i en växande stad. Under året har investeringar drygt 3 miljarder kronor slutförts och tagits i bruk. Per den sista december 2024 var 5,6 miljarder kronor upparbetade i pågående projekt.

Under året har arbeten för Uppsala spårväg inletts. Det innebär ett nytt kollektivtrafikslag som kommer att ha kapacitet att klara ökande resandevolymer under en längre tid. Projektet påverkade och kommer att påverka såväl drifts- som investeringsvolymerna under flera år framåt.

Bland årets större infrastrukturinvesteringar märks Tullgarnsbron som invigdes och arbetet med undergångar under järnvägen i centrala Uppsala som inleddes. Strategiska markförvärv genomfördes för att möjliggöra en ny planskild järnvägspassage vid Vimpelgatan, kopplat till kommande utbyggnad av järnvägen till fyra spår.

Rosendalsområdet är för närvarande kommunens största nybyggnadsområde. Under 2024 flyttade verksamhet in i den nyuppförda Rosendalsskolan och i ett multihus med idrotts- och kulturytor. Ett mobilitetshus uppfördes med planerat färdigställande under 2025.

Även nya Gottsundaskolan och Jällaskolans nya idrottshall invigdes, och arbete med en ny simidrottsanläggning gick in i produktionsfas. Inom Uppsalahem skedde inflyttning i 274 lägenheter efter renovering eller nyproduktion och vid årsskiftet var 348 lägenheter under nyproduktion och 121 lägenheter under renovering.

Mer information om årets investeringar finns i årsredovisningens avsnittet Investeringsredovisning samt i bilagan Större investeringsprojekt 2024.

Betydande rättstvister

Uppsala vatten och avfall AB lämnade i juni 2019 in en skadeståndsansökan mot Försvarmakten till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Skadeståndsansökan avsåg förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS) i Uppsalaaåsen. Försvarmakten har i dom 9 april förklarats ansvarig för PFAS-föreningarna i Uppsalas grundvatten. Högsta domstolen ska besluta om prövningstillstånd ska meddelas eller inte. Försvarmakten lämnade in överklagan i juli 2024. Om prövningstillstånd inte meddelas ska hovrättens dom vinna laga kraft, vilket innebär att Försvarmakten ska ersätta Uppsala vatten med omkring 40 miljoner kronor. Högsta domstolen har ännu inte meddelat om prövningstillstånd beviljas.

Under 2024 har en prövning pågått för nytt miljötillstånd för avloppsreningsverket

Kungsängsverket. I samband med det gav Regeringen uppdrag till Vattenmyndigheten att se över statusklassificeringarna och miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna. Vattenmyndigheten meddelade under året att den för Kungsängsverket ansökta verksamheten inte innebar ett äventyrande av miljökvalitetsnormen. Planering för nytt tillstånd har därefter skett inom den ordinarie tillståndprocessen. Tillstånd beviljades i slutet av februari 2025, vilket innebär att bolaget kan gå vidare med befintlig planering för reinvestering och utveckling av Kungsängsverket som omfattar investeringar om 2,3 miljarder kronor fram till år 2035.

Året som gått – ett axplock av stort som smått

- I juni genomfördes val till Europaparlamentet och en lokal folkomröstning om var bostäder ska placeras i Uppsala kommun.
- Uppsala kommun prisades av Ignite Sweden för sitt framgångsrika samarbete med startup-företag.
- Tillsammans med Uppsala city arrangerade och utvecklade kommunen en julmarknad i Uppsala City.
- Färre Uppsalabor uppbär ekonomiskt bistånd.
- Potthål, sprickor och andra vägsador lagades på närmare 2300 platser i kommunen.
- Tullgarnsbron öppnades och trafikregleringar har genomförts vid Islandsbron. Biltrafiken styrs numera till Tullgarnsbron och Islandsbron har fått bättre framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik.
- Uppsala Summer Zone tog emot över 100 000 besökare i alla åldrar. Här erbjöds också familjer på Ronald McDonalds hus en egen dag att få aktivera sig och ha kul.
- Kostnadsfria lovaktiviteter inom kulturområdet har anordnats för barn och unga året runt.
- Livsmedelskollen på Uppsala.se har återupprättats. På Livsmedelskollen kan konsumenter se resultat från kommunens kontroller av restauranger, butiker och andra livsmedelsverksamheter. Tjänsten lanserades i oktober och hade 22 000 besök första dagen.
- Supportgruppen startade sin öppna verksamhet för personer över 18 år med psykisk ohälsa och som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.
- Flera nya metoder för tidiga dialoger har prövats, bland annat i Sävja och Norra Sunnersta.
- Resultaten i både matematik och svenska har höjts i de lägre årskurserna. Gymnasieskolan kan också påvisa en tydligt positiv utveckling vad gäller kunskapsresultat.
- Extra resurser tilldelades i budget för rekrytering av gode män vilket medförde att fler nya gode män än det ursprungliga målet kunde rekryteras.
- Multihuset och allaktivitetsytan i Rosendal har tagits i bruk.
- Över 90 000 personer tog del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter.
- På Hovgårdens avfallsanläggning har en anläggning för PFAS-rening av grundvatten installerats och tagits i drift.
- Två större nyproduktionsprojekt om bostäder har inletts. De är projektet Fältläkaren med 276 studentbostäder i Kåbo och 73 studentbostäder samt en förskola i projektet Spexaren på Rackarberget.
- En guideutbildning för fler certifierade Uppsalaguidar har genomförts vilket kan tillgängliggöra guidningar på flera språk.

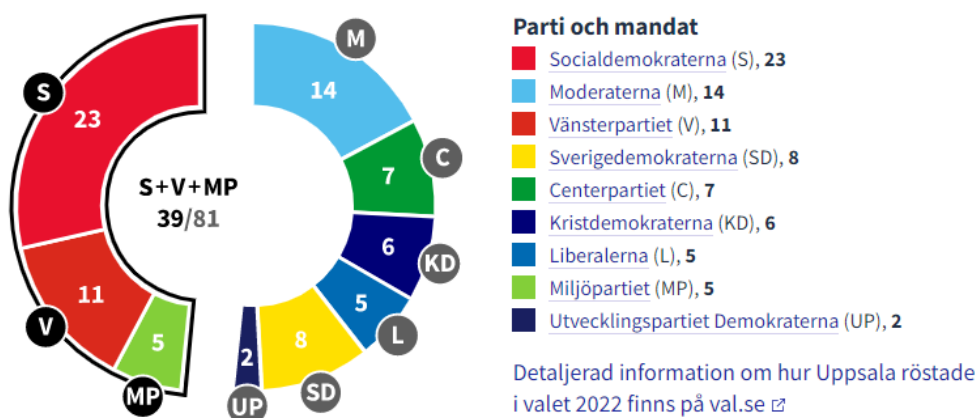
- Evenemang och konserter har genomförts med bland annat kurdiska, persiska, syriska, finska och afghanska artister för att i högre grad tilltala de minoriteter som finns i Uppsalaområdet.
- För att öka tryggheten för äldre har bland annat informationssatsningar om bedrägerier mot äldre genomförts på kommunens träffpunkter.
- En ny funktion, som innebär att skolor och förskolor via en digital kanal kan skapa och följa en felanmälan, utvecklades och implementerades.
- Under 2024 har Uppsala bostadsförmedling etablerat samarbete med fyra nya hyresvärdar. Totalt 48 olika hyresvärdar lämnade bostäder till förmedling vilket är sju fler än året innan.
- Uppsala parkering har infört digitala betalningsmetoder för alla betalprocesser.
- Under året har namn på fyra gång- och cykelvägar antagits. Dessa är Bandstolsbanan och Fyrisvallsbanan i Uppsala samt Bruksbanan och Malmkörarbanan i Vattholma.
- En större brand i centrala Uppsala i ungdomens hus bröt ut 4 oktober. Räddningsinsatsen genomfördes snabbt och effektivt så att det blev förhållandevis små skador givet den utvecklade branden.
- I april 2024 trädde lagen om placering av barn i skyddat boende i kraft. Lagen innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Det kommunala styret

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Kommunfullmäktige beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka kommunala nämnder och bolag som ska finnas och vilka förtroendevalda som ska sitta i nämnder och bolagsstyrelser.

Sedan valet i september 2022 leds Uppsala av ett politiskt styre som leder i minoritet. Styret består av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Figur 8. Mandatfördelning i Uppsala kommunfullmäktige 2022–2026.

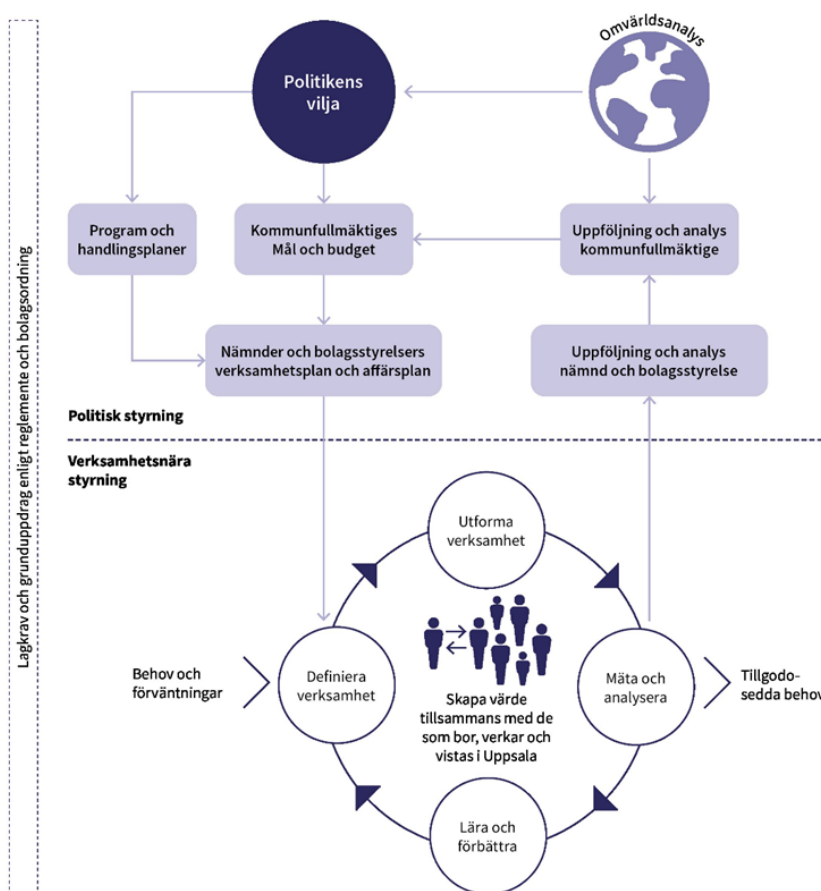
Program och fokusmål pekar ut riktningen

I Uppsala kommun används mål- och resultatstyrning. Mål- och resultatstyrning syftar till att fokusera på vilken service eller tjänster medborgarna får för sina skattepengar och vilken kvalitet det är på servicen och tjänsterna. I stora delar av kommunens verksamhet kombineras mål- och resultatstyrningen med regelstyrning, det vill säga lagar och förordningar inom olika verksamhetsområden.

Grunden i Uppsalas mål- och resultatstyrning är Mål och budget. Mål och budget är kommunens övergripande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige i november, gäller för tre år och revideras årligen. Inom de ekonomiska ramar som ges, lagstiftningen, reglementen för nämnder och bolagsordning för bolagen, anger kommunfullmäktige mål, uppdrag och indikatorer samt ägardirektiv till bolagen. De globala hållbarhetsmålen i FN:s agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges fyra fokusmål. Verksamhet och budget följs upp per mars/april, per augusti och per helår och analyseras för att se om utvecklingen går i önskvärd riktning.

I Uppsala beslutar kommunfullmäktige även om program inom flera olika områden. De innehåller den politiska viljeinriktningen inom området.

Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag. De omsätter den politiska styrningen i praktisk handling och beskriver den planerade utvecklingen i sina verksamhets- och affärsplaner. Nämnder och bolag ska även planera sin kompetensförsörjning i samband med verksamhetsplaneringen. Kommunens styrmodell nedan visar styrningens flöde.

Figur 9 Uppsala kommuns styrmodell.

Utveckling av styrningen

Två nya kommunala bolag har tillkommit under året. Kommunfullmäktige fattade den 22 maj 2023 § 88 beslut om att godkänna bolagsordningar för två nya kommunala bolag, Uppsala kommun exploatering AB och Uppsala stadsnodsutveckling södra AB. Genom Uppsala stadsnodsutveckling södra AB ska kommunen utveckla kommersiella fastigheter och bostäder kring stationsläget i den nya stadsnoden i södra Uppsala. Uppsala stadsnodsutveckling södra AB ägs av Uppsala kommun exploatering AB som är moderbolaget i den nya bolagskoncernen. Ingen verksamhet har ännu startat upp i de två bolagen per 31 december 2024.

Under 2024 gick stadsdirektören, tillika Uppsala stadshus AB:s verkställande direktör, Joachim Danielsson, i pension. Han var direktör fram till den 30 juni 2024. Ingela Hagström var tillförordad stadsdirektör och Ola Hägglund var tillförordnad direktör för Uppsala stadshus AB fram till den 11 november 2024 då Birgitta Pettersson tillträdde som stadsdirektör och verkställande direktör för Uppsala stadshus AB.

Under året har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat om ett antal aktiverande och normerande styrdokument. Kommunfullmäktige fattat beslut om Idrottspolitiskt program som syftar till att utveckla och tydliggöra Uppsala kommunkoncerns arbete med idrott utifrån samhällsbyggnad, folkhälsa, jämställdhet, jämlikhet, inkludering och tillgänglighet.

Kommunfullmäktige har också fattat beslut om ett Näringslivsprogram. Programmet sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Kommunfullmäktige har även fattat beslut om Ledningsplan inför och vid allvarlig störning som beskriver kommunens gemensamma förhållningssätt och arbetssätt vid allvarliga verksamhets- och samhällsstörningar, liksom hur det geografiska områdesansvaret med samordning med externa aktörer ska bedrivas.

I december fattade kommunfullmäktige beslut om Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Det dokumentet utgör Tierp, Uppsala och Östhammars kommuners handlingsprogram enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet har tre syften: att styra verksamheten enligt lagstiftningen, att informera allmänheten och att utgöra underlag för statens tillsyn av verksamheten. Programmets innehåll och struktur styrs i detalj genom myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd.

Utöver ovanstående har kommunfullmäktige fattat beslut om Biblioteksplan 2025-2029 och om Policy för kommunikation vars syfte är att införa ett enhetligt arbetssätt för kommunikationsområdet som leder till att de som bor, verkar och vistas i Uppsala kommun är välinformerade och kan vara delaktiga i att utforma samhället.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om Handlingsplan för Gränby, Kvarngärdet och Löten 2024-2030, Handlingsplan för vattenprogram i Uppsala kommun, Handlingsplan för näringslivsprogram 2024 – 2027, Handlingsplan till idrottspolitiskt program, Handlingsplan för trafikbuller och Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommunstyrelsen har även fattat beslut om Riktlinje för Uppsalas träd, Riktlinje för bidrag till skadeförebyggande arbete, Riktlinje för Uppsala kommuns kvalitetspris, Riktlinje för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning,

Riktlinje för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv, Riktlinje för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda, Riktlinje för Uppsala kommuns donationsstiftelser, Riktlinje för planering för höjd beredskap, Riktlinje för uppvaktning för utförd elitidrottsprestation, samt Riktlinje för dialog med de som bor och verkar i Uppsala kommun som ersätter Riktlinje för medborgardialog.

Utöver det har kommunstyrelsen fattat beslut om Kriterier för stadsdels- och bygderåd.

Kommunstyrelsen har också fattat beslut om att upphäva Centrala riktlinjer gällande alkohol och droger fastställda av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott 21 mars 2001.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information om verksamheten och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, avtal, styrande dokument med mera. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från reglemente för intern kontroll och riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll. En reviderad riktlinje beslutades av kommunstyrelsen i mars 2023. En reviderad version av reglementet för intern kontroll beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen inom sina ansvarsområden. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige. Nämndernas och bolagsstyrelsernas internkontrollplaner beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysen. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp kontrollmomenten i internkontrollplanen enligt beskriven frekvens och metod. Nämnder och bolagsstyrelser redovisar årligen resultatet av sin uppföljning till kommunstyrelsen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Uppsala kommunkoncern förverkligar kommunfullmäktiges intentioner inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga finansiella mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen strävar efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern 2024 uppgick till 384 (406) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 (857) miljoner kronor vilket är 448 miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023. Rensat för jämförelsestörande poster blev verksamhetens intäkter 217 miljoner kronor eller 3,8 procent högre och verksamhetens kostnader 1 052 miljoner kronor motsvarande 5,7 procent högre än 2023.

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform och 2 753 (2 522) miljoner kronor för de kommunala bolagen. De sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetsgrad om 74 procent. Kommunkoncernens investeringar finansierades till tre fjärdedelar av kassaflödet från den löpande verksamheten på 2 949 (2 518) miljoner kronor.

Soliditeten inklusive pensionsåtaganden uppgick till 29 (30) procent vid utgången av 2024.

Årets resultat efter skatt för de kommunala bolagen uppgick till 169 (192) miljoner kronor efter skatt. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 224 (239) miljoner kronor efter skatt. Resultatet efter finansiella poster och före skatt uppgick till 166 (225) miljoner kronor.

Årets resultat för kommunen i förvaltningsform blev 194 (222) miljoner kronor. Årets resultat motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. I resultatet ingick ett antal positiva och negativa jämförelsestörande poster som tillsammans påverkat resultatet positivt med 29 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 165 (589) miljoner kronor, vilket motsvarar 1,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade underskott om 112 respektive 24 miljoner kronor redovisade nämnderna positiva resultat eller ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024. Tillsammans redovisade nämnderna ett överskott om 109 miljoner kronor.

Årets resultat för finansförvaltningen uppgick till 85 (672) miljoner kronor och blev 70 miljoner kronor lägre än det budgeterade resultatet om 155 miljoner kronor. Den negativa budgetavvikelsen förklaras huvudsakligen av att intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning blev lägre än beräknat i kommunfullmäktiges budget. Den negativa utvecklingen beror dels på att beskattningsutfallet för inkomståret 2023 blev lägre än beräknats vilket medför en korrigering i bokslut 2024, dels på högre kostnads- och LSS-utjämningsavgift än beräknat i budget.

Verksamhetens externa intäkter för verksamhet i förvaltningsform blev 9,3 procent högre än budget. Efter exkludering av jämförelsestörande poster blev intäkterna 4,2 procent högre än budget främst för att taxor, avgifter och hyror samt riktade statsbidrag blev högre än budgeterat.

Verksamhetens kostnader för verksamhet i förvaltningsform blev 2,0 procent högre än budget. Justerat för jämförelsestörande poster blev kostnadsökningen 1,0 procent högre än budgeterat och förklaras i huvudsak av att pensionskostnader, fastighets- och lokalkostnader samt utlämnade bidrag blev högre än budgeterat.

Verksamhetens nettokostnader blev knappt 0,9 procent högre än budget. Justerat för jämförelsestörande poster blev budgetavvikelsen 0,4 procent. Verksamhetens nettokostnader understeg budget framför allt för äldreomsorg, ekonomiskt bistånd, kultur- och fritidsverksamhet, förskoleverksamhet, skolverksamhet 6-15 år, kommunal vuxenutbildning och flyktingmottagande. Budgeterade nettokostnader överskreds däremot inom barn- och ungdomsvård, infrastruktur och gemensam verksamhet.

Uppföljning av finansiella mål

Kommunfullmäktige antog 2024 riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv. Över tid ska resultaten ligga

på överskotts nivåer som säkrar kassaflöden för tillräcklig självfinansiering av reinvesteringar och del av nyinvesteringar för att begränsa behov av nyupplåning. Resultaten ska vara på en nivå som värdesäkrar kommunkoncernens samlade tillgångar.

Kommunfullmäktige fastställde det långsiktiga resultatmålet för kommunen i förvaltningsform till 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning samt resultatet för kommunkoncernen till 2,0 procent av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Soliditeten ska vara stabil omkring 27 procent eller ökande över tid för att stärka kommunkoncernens betalningsförmåga på lång sikt.

Tabell 6. Finansiella mål

		Utfall 2024	Målsättning	Utfall 2023
1.1	Ekonomiskt resultat som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2	2,0	1,4
1.2	Ekonomiskt resultat för kommunkoncernen som andel av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	1,7	2,0	1,9
1.3	Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (%)	29	27	30

Årets resultat för verksamhet i förvaltningsform uppgår till 194 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Årets resultat för kommunen i förvaltningsform överstiger budgeterat resultat men når inte upp till det långsiktiga resultatmålet om 2,0 procent.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 1,7 procent av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är något lägre än det långsiktiga målet om 2,0 procent av intäkterna inklusive skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick vid årets slut till 29 procent, vilket är högre än målet om 27 procent men lägre än utfallet 2023.

För verksamhetsåret 2024 uppnådde nämnderna ekonomi i balans med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade underskott. Underskottet om 112 miljoner kronor inom kommunstyrelsen förklaras huvudsakligen av lägre intäkter från markförsäljning, högre kostnader för omförhandlat avtal om medfinansiering av trafikplatsen vid Mora Stenar samt en avsättning för saneringskostnader för övningsfältet vid Viktoria brandstation. Socialnämndens underskott om 24 miljoner kronor finns inom barn- och ungdomsvården och beror på ett ökat vårdbehov. Vidtagna åtgärder väntas påverka kostnadsnivån positivt och skapa bättre förutsättsättningar framöver.

Alla bolag utom Uppsala vatten och avfall AB och Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala vatten och avfall AB redovisade ett resultat som var drygt 1 miljon kronor under resultatkravet. Bolaget har under året mottagit mer avfall vid Hovgårdens avfallsanläggning än vad som har sorterats och körts ut. Därmed har inte avdrag kunnat göras fullt ut för avfallsskatten under 2024. Avfallet kommer i stället att sorteras och köras ut under 2025 och avdrag för avfallsskatten kommer då att kunna genomföras. Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var 36 miljoner kronor under resultatkravet. Bolaget har haft ett flertal framgångsrika produktioner under året med högre biljettintäkter än förväntat. Däremot har bolaget haft ökade kostnader för

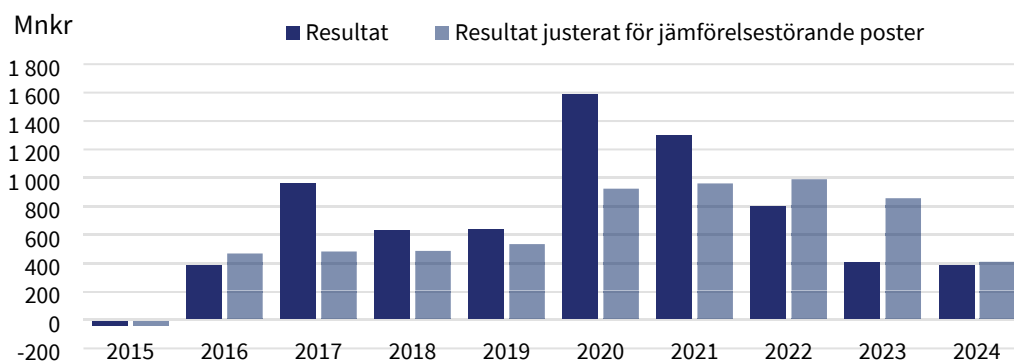
bland annat hyror och betydligt högre produktionskostnader än vad intäkterna har kunnat täcka.

Över de senaste tio åren, 2015–2024, uppgick resultatet för kommunen i förvaltningsform i genomsnitt till 4,0 procent av intäkter skatter, generella statsbidrag och utjämnning. För kommunkoncernen uppgick motsvarande resultat till 3,8 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämnning. Över tid bedöms de finansiella målen vara uppfyllda.

Kommunkoncernens ekonomiska ställning

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen för verksamhetsåret 2024 blev 384 (406) miljoner kronor. I årets resultat ingår jämförelsestörande poster som påverkat resultatet positivt med 258 miljoner kronor och negativt med 284 miljoner kronor, netto negativt med 26 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 (857) miljoner kronor.

Figur 10. Kommunkoncernens resultat.

Kommunkoncernens resultat rensat för jämförelsestörande poster blev 448 miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023. Verksamhetens intäkter blev 217 miljoner kronor eller 3,8 procent högre än 2023. Ökningen förklaras framför allt av att intäkterna från taxor, avgifter, hyror och arrenden ökade med 186 miljoner kronor eller 5,5 procent och intäkterna från statsbidrag och kostnadsersättningar ökade med 91 miljoner kronor eller 7,6 procent jämfört med 2023.

Verksamhetens kostnader blev 1 052 miljoner kronor motsvarande 5,7 procent högre än 2023 när den rensas för jämförelsestörande poster. Förändringen i verksamhetens kostnader förklaras framför allt av en ökning av personalkostnader inklusive pensionskostnader med 676 miljoner kronor eller 6,9 procent, inköp av material och varor med 145 miljoner kronor eller 15,2 procent samt lokal- och markhyror som tillsammans med övriga lokalkostnader ökade med 110 miljoner kronor eller 7,4 procent.

De kommunala bolagen bidrar till kommunkoncernens intäkter och kostnader med sina koncernexterna poster. Jämfört med föregående år är det på intäktssidan framför allt högre hyresintäkter som en effekt av den årliga hyresjusteringen i allmännyttiga bostäder och indexreglerade lokalhyror, samt högre taxor och avgifter för vatten och avfall som bidrar till ökningen. På kostnadssidan är det framför allt ökade fastighetskostnader i form av förbrukningskostnader för el och värme, ökade personalkostnader som framför allt beror på ökade pensionskostnader (men även viss

ökning av medelantalet anställda) och ökade avskrivningskostnader som en effekt av genomförda investeringar som bidrar till ökning av kostnaderna jämfört med föregående år.

Jämfört med 2023 ökade skatteintäkterna med 230 miljoner kronor eller 1,7 procent och generella statsbidrag och utjämning med 366 miljoner kronor eller 18,5 procent. Rensat för jämförelsestörande poster blev de finansiella intäkterna 4 miljoner kronor högre och de finansiella kostnaderna 129 miljoner kronor högre. Justerat för jämförelsestörande poster blev finansnettot negativt om 493 miljoner kronor, vilket är en försämring med 125 miljoner kronor jämfört med 2023.

Resultat för de kommunala bolagen

Årets resultat efter skatt för de kommunala bolagen uppgick till 169 (192) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 224 (239) miljoner kronor efter skatt för de kommunala bolagen. Resultatet efter finansiella poster och före skatt uppgick till 166 (225) miljoner kronor.

Det allmännyttiga bostadsbolaget Uppsalahem redovisade ett resultat om 230 (228) miljoner kronor. Övriga fastighetsägande bolag, Uppsala kommun skolfastigheter AB, Uppsala kommun arenor och fastigheter AB samt Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB, som i till största delen äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet, redovisade ett sammantaget resultat om 100 (99) miljoner kronor. Resultatet för de fastighetsägande bolagen påverkades bland annat av hög indexuppräknings av hyresintäkterna, ökande räntekostnader och ökade fastighetskostnader såsom snöröjning, värme och el. Resultatet för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB påverkades därutöver av en stängning av del av Fyrishov för reparationer av 50-meters bassängen.

De konkurrensutsatta delarna av Uppsala vatten och avfall AB redovisade ett resultat om 8 (8) miljoner kronor. Resultatet påverkades av fördröjd utkörning av volymer från avfallsanläggningen Hovgården vilket medförde lägre avdrag för avfallsskatt under året. Inom biogas ökade försäljningsvolymerna. För de taxefinansierade monopolverksamheterna inom Uppsala vatten och avfall AB uppgick det redovisade resultatet till noll då uppkomna överskott regleras mot posterna förutbetalda avgifter i balansräkningen, i enlighet med gällande lagstiftning. Verksamheten genererade ökade intäkter genom den taxehöjning som genomfördes från januari 2024. Kostnaderna ökade för räntor och avskrivningar, både kopplat till höjda räntenivåer och ökade investeringar. Konsultkostnaderna minskade medan kostnader för egen personal och pensioner ökade.

Resultatet för Uppsala parkering AB uppgick till 30 (35) miljoner kronor. Bolaget har haft en fortsatt god beläggning på avgiftsbelagda parkeringsplatser och ett utvidgat geografiskt område som avgiftsregleras. Resultatet påverkades även av högre hyres- och fastighetskostnader samt ökade räntekostnader.

Bolagen inom området kultur och destination, Destination Uppsala AB, Uppsala konsert och kongress AB samt Uppsala stadsteater AB, redovisade ett resultat om -156 (-115) miljoner kronor. Biljettförsäljningen har varit god och beläggningen hög. Resultatet påverkades av höjda lokalhyror. För stadsteatern ökade produktions- och personalkostnaderna vilket inte kunde rymmas i den ökade biljettförsäljningen. Uppsala bostadsförmedling AB redovisade ett resultat om 3 (2) miljoner kronor. Fler personer i bostadskön påverkade resultatet positivt.

Se vidare bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform, med redogörelse för samtliga bolag i stadshuskoncernen.

Resultat för Uppsala kommun i förvaltningsform

Årets resultat för kommunen i förvaltningsform blev 194 (222) miljoner kronor. Resultatet uppgick till 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Budgeterat resultat var 155 miljoner kronor motsvarande 1,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

I årets resultat ingår jämförelsestörande poster som netto påverkat resultatet positivt med 29 miljoner kronor. Jämförelsestörande poster som påverkade resultatet positivt är 76 miljoner kronor nettorealisationvinster från försäljning av exploateringsfastigheter, 44 miljoner kronor i exploateringsersättningar samt 70 miljoner kronor i realiserade vinster från kommunens andel i pensionsstiftelsen och 26 miljoner kronor i realisationvinster från försäljning av finansiella anläggningstillgångar. Jämförelsestörande poster med negativa effekter på resultatet är medfinansiering av statlig infrastruktur med 117 miljoner kronor samt utrangering och nedskrivning av anläggningstillgångar med sammanlagt 68 miljoner kronor.

Se bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform för detaljerad redogörelse om nämndernas resultat.

Utveckling av intäkter och kostnader

Lågkonjunkturen fördjupades under andra kvartalet 2024 och samtidigt minskade inflationen och räntorna i snabbare takt än förväntat. Skatteunderlagstillväxten bromsade då antalet arbetade timmar i ekonomin minskade vilket resulterade i en svag ökning i lönesumman. Skatteunderlaget gynnades dock av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomster till följd av en relativt stor ökning av prisbasbeloppet för andra året i rad.

Tabell 7. Årets resultat och skatter, generella statsbidrag och utjämning

Årets resultat	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat, mnkr	194	222	701	1 150	979
Resultat som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2%	1,4%	4,8%	8,3%	7,4%
Resultat exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	165	589	780	659	612
Resultat exkl. jämförelsestörande poster som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,0%	3,8%	5,3%	4,7%	4,6%

Skatteintäkterna uppgick till 13 740 miljoner kronor, vilket är 115 miljoner kronor lägre än beräknat i budget men 230 miljoner kronor eller 1,7 procent högre än 2023. Detta är den lägsta årliga ökningen sedan pandemiåret 2020 då skatteintäkterna ökade med 1,1 procent. De senaste tre åren ökade skatteintäkterna med i genomsnitt 6,8 procent. Årets svaga ökning beror framför allt på den rådande lågkonjunkturen som medfört en minskning i antalet arbetade timmar.

Intäkterna från generella statsbidrag och utjämning inklusive de verksamhetsdestinerade generella statsbidragen blev 2 344 miljoner kronor, vilket är 68 miljoner kronor högre än budgeterat. Jämfört med 2023 ökade dessa intäkter med 366 miljoner kronor motsvarande 18,5 procent. Förändringen beror huvudsakligen på högre inkomstutjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgick till 16 084 miljoner kronor, en ökning med 3,8 procent jämfört med 2023.

Tabell 8. Utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt nettokostnader

Årlig förändring (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	3,8	5,3	5,9	5,1	6,7
Verksamhetens nettokostnader	4,5	9,0	9,6	4,2	1,7
Nettokostnader justerade för jämförelsestörande poster	6,7	6,9	5,1	5,0	4,7

Årets finansnetto var positivt och uppgick till 129 miljoner kronor och blev 222 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Årets finansiella intäkter för verksamheten i förvaltningsform uppgick till 711 miljoner kronor, att jämföra med 672 miljoner kronor i budget. Jämfört med budget påverkades intäkterna positivt av 70 miljoner kronor i orealiserade vinster från Uppsala kommuns andelar i pensionsstiftelsen, 48 miljoner kronor i ränteintäkter från bolagens utnyttjande av koncernkontot och 12 miljoner kronor i återbäring från Kommuninvest. Därtill påverkades de finansiella intäkterna negativt med 81 miljoner kronor i lägre intäkter från utlåning till bolagen samt med 25 miljoner kronor i orealiserad budgeterad utdelning från Uppsala stadshus AB.

De finansiella kostnaderna uppgick till 581 miljoner kronor vilket är 183 miljoner kronor lägre än budget. Denna positiva budgetavvikelse förklaras av 74 miljoner kronor i lägre räntekostnader för lån och av 70 miljoner kronor i orealiserad kostnad från budgeterat aktieägartillskott samt 37 miljoner kronor som budgeterades som finansiell kostnad men bokfördes i enlighet med nya regler som pensionskostnad. Att räntekostnaden blev lägre än budgeterat förklaras framför allt av att de kommunala bolagen under 2024 i större utsträckning utnyttjade koncernkontot istället för externa lån. Räntenettot, skillnaden mellan inlånings- och utlåningsräntan, blev positivt om 82 miljoner kronor.

Intäkter och kostnader för verksamhet i förvaltningsform

År 2024 uppgick verksamhetensintäkter till 3 150 miljoner kronor och översteg budget med 268 miljoner kronor motsvarande 9,3 procent. Budgetavvikelsen förklaras framför allt av högre riktade statsbidrag och kostnadsersättningar samt högre bostadshyror, huvudsakligen från inhyrda bostäder. Jämfört med 2023 ökade de externa intäkterna med 60 miljoner kronor eller 1,9 procent. Väsentliga intäktsökningar redovisades för taxor och avgifter med 6,4 procent och för riktade statsbidrag och kostnadsersättningar med 6,0 procent.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Årets samlade intäkter från riktade statsbidrag och kostnadsersättningar uppgick till 829 miljoner kronor, 68 miljoner kronor högre än föregående år. Drygt hälften av de riktade statsbidragen tillkom förskola och skola och ytterligare 8,5 procent till vuxenutbildning i ett flertal olika statsbidrag. Sammanlagt fick förskola och skola drygt 400 miljoner kronor i riktade statsbidrag och migrationsersättningar. Äldreomsorg är den näst största mottagaren av riktade statsbidrag och i år fick verksamheten totalt 96 miljoner kronor i riktade statsbidrag. Dessutom tilldelades de pedagogiska verksamheterna och äldreomsorgen 81 respektive 11 miljoner kronor i verksamhetsdestinerade generella statsbidrag.

Övriga nämnder tilldelades totalt 330 miljoner kronor i riktade statsbidrag och kostnadsersättningar.

Tabell 9. Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Riktade statsbidrag	725	659	645	613	645
Boendeersättningar och återsökning	38	56	63	60	93
Schablonersättning	65	45	50	63	103
Summa statsbidrag	827	759	758	736	841

Med anledning av ändringarna i regelverket för mottagandet av flyktingar enligt massflyktsdirektivet har kommunen fått ett betydligt högre antal anvisade flyktingar från Migrationsverket än förväntat och därmed en betydligt högre schablonersättning än beräknat.

Taxor, avgifter, hyror och försäljning

Årets intäkter från taxor, avgifter, hyror och försäljning uppgick till 1 653 miljoner kronor, vilket är 144 miljoner kronor högre än vad nämnderna har budgeterat och 21 miljoner kronor eller 1,3 procent högre än 2023. Dessa intäktsposter svarade tillsammans för 52,5 procent av verksamhetens intäkter och 8,3 procent av kommunens samlade intäkter.

Taxor och avgifter är intäkter som betalas in av kommuninvånare och företag för de tjänster och den service som de fått av kommunen. Exempel på taxor och avgifter är barnomsorgsavgifter, hemtjänstavgifter, förrättnings- och granskningsavgifter. Dessa intäkter utgör en femtedel av verksamhetens intäkter och år 2024 uppgick de till 652 miljoner kronor, en ökning med 6,4 procent jämfört med 2023. Ökningen förklaras delvis av volymökning i verksamheterna men även av en hög indexuppräkning till följd av den höga inflationen.

Förskole- och skolbarnomsorgsavgifter samt äldreomsorgsavgifter uppgick under 2024 till drygt 263 respektive 210 miljoner kronor. Jämfört med 2023 ökade dessa intäkter med 4,4 respektive 9,9 procent. Brukaravgifterna för äldreomsorg höjdes i genomsnitt med 9,1 procent, i enlighet med höjningen av prisbasbeloppet. Föräldraavgifterna för förskola och fritidshem höjdes med drygt 5,7 procent jämfört med 2023.

Föräldraavgifterna i förskolan och fritidshem finansierade 16,9 procent av kostnaden för verksamheten. Motsvarande andel 2023 var 14,4 procent. Inom äldreomsorgen finansierade brukaravgifterna 9,7 procent, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2023.

Nettokostnaderna blev något högre än budget

Vikande inflation till trots fortsatte höga prisnivåer och ökade pensionskostnader att pressa kommunens ekonomi under 2024.

Verksamhetens samlade kostnader uppgick till 18 723 miljoner kronor, 184 miljoner kronor eller 1,0 procent högre än nämndernas samlade budget för 2024.

Verksamhetens nettokostnader för 2024 uppgick till 16 020 miljoner kronor, vilket i stort sett är i nivå med nämndernas budgeterade nettokostnader. Jämfört med 2023 blev verksamhetens nettokostnader 688 miljoner kronor eller 4,5 procent högre. När jämförelsestörande poster exkluderas blir nettokostnadsutvecklingen 6,7 procent. Kostnadsposter med större ökning jämfört med 2023 är pensionskostnader och lokal- och fastighetskostnader som påverkades negativt av den höga inflationen 2023.

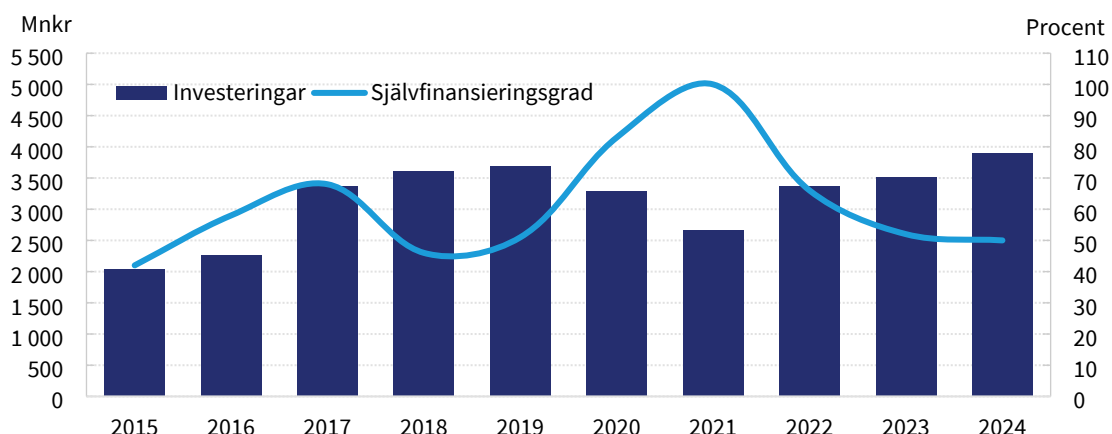
Pensionskostnader

För 2024 uppgick de totala pensionskostnaderna, inklusive uppräknigen av pensionsavsättningarna, till 1 269 miljoner kronor, vilket var 239 miljoner kronor eller 23,2 procent högre än 2023. Den ökade kostnaden beror huvudsakligen på den höga inflationsuppräknigen av den förmånsbestämda pensionen. Även kostnaden för avgiftsbestämd pension ökade något, delvis för att även denna påverkas av inflationen i viss mån. Tack vare en vikande inflation förväntas pensionskostnaden sjunka till drygt 900 miljoner kronor 2025.

Investeringar och deras finansiering

Kommunens investeringsbehov drivs i huvudsak av tre faktorer. Att befintliga anläggningar som tjänar kommunens invånare slits och behöver stärkas eller ersättas, att nya önskemål och behov uppstår samt att kommunen växer och investeringar krävs för att möta tillväxten.

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform, 2 753 (2 522) miljoner kronor för kommunala bolagen. De sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetningsgrad om 74 procent. Kommunkoncernens investeringar finansierades till tre fjärdedelar av kassaflödet från den löpande verksamheten på 2 949 (2 518) miljoner kronor.⁷

Figur 11. Investeringar och självfinansieringsgrad, Uppsala kommunkoncern

Investeringar kräver kapital, eget eller lånat. I diagrammet ovan framgår den egna finansieringsförmågan genom den redovisningsmässiga självfinansieringsgraden, det vill säga den andel av en investering som finansieras genom egna medel från den löpande verksamheten, från resultatet före avskrivningar. För 2024 uppgick självfinansieringsgraden till 50 (52) procent. Den lägre självfinansieringsgraden berodde framför allt på höga investeringar samt på att resultatet inte var lika högt som under tidigare år. För en hållbar tillväxt är det nödvändigt att uppnå en högre självfinansieringsgrad över tid då räntekostnader i annat fall riskerar att tränga ut annan verksamhet.

⁷ Kassaflödet från den löpande verksamheten 2023 är justerat med anledning av nya regelverk för kassaflödesanalys (RKR R13, november 2024).

Likviditet och kassaflöde

Kommunkoncernens likviditet är fortsatt god, men har under året minskat genom att den använts för att finansiera investeringar. Banktillgodohavandena uppgick den 31 december till 784 (988) miljoner kronor⁸. Här bör beaktas att årets resultat belastades med kostnader om 117 (504) miljoner kronor för åtagande i medfinansiering av statlig infrastruktur samt ökade pensionsavsättningar om 541 (337) miljoner kronor. Dessa kostnadsposter har inte påverkat likviditeten under 2024 och 2023 men kommer att påverka kassaflödet de år då utbetalning ska ske.

Kommunkoncernens sammantagna investeringsverksamhet påverkade kassaflödet med utbetalningar på 3 854 (3 609) miljoner kronor. Rensat för årets försäljningar var utflödet från investeringsverksamheten 3 894 (3 514) miljoner kronor. Årets investeringar har till stor del finansierats genom det löpande kassaflödet.

Exploateringsverksamheten

En del av kassaflödet hänförs till kommunens exploateringsverksamhet. Till följd av låga markförsäljningsintäkter samtidigt som många projekt befinner sig i framtunga planerings- och utbyggnadsskeden, var de sammantagna kassaflödena från exploateringsverksamheten negativa både 2023 och 2024 med 281 respektive 415 miljoner kronor.

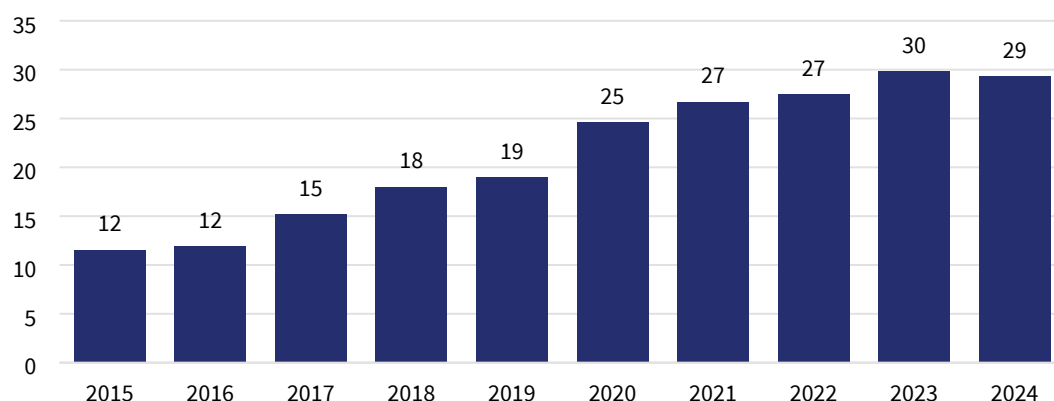
Exploateringsverksamheten ska över tid bära sina egna kostnader och utöver det lämna ett kassaflödesmässigt bidrag till finansiering av koncernens investeringar kopplade till utbyggnadsområdena, exempelvis nya skolor och idrottshallar. Under de senaste tre åren har det fortsatt höga kostnadsläget och räntenivåerna påverkat marknadsläget. Byggaktörer är fortsatt återhållsamma med att genomföra markaffärer och starta byggprojekt. Hushållens möjligheter att köpa eller hyra nya bostäder och företags möjligheter att investera i ny verksamhetsmark är begränsade. Intäkterna från markförsäljning har därför varit avsevärt lägre under de senaste tre åren jämfört med 2021 samtidigt som utbyggnadskostnaderna varit fortsatt höga.

Soliditet

Soliditet visar kommunkoncernens betalningsförmågan på lång sikt genom att visa hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. I måttet beaktas även pensionsåtaganden som ligger utanför kommunkoncernens balansräkning, i syfte att visa kommunkoncernens handlingsutrymme på lång sikt.

⁸ 2023 år värde justerat till följd av ny redovisningsprincip samt konsolidering av Uppsala läns pensionsstiftelse.

Soliditet inkl. pensionsåtaganden (%)

Figur 12. Soliditet, inklusive pensionsåtagande i procent, Uppsala kommunkoncern

De senaste årens starka resultat har medfört att det egna kapitalet och därmed soliditeten stärkts över tid. Soliditeten, inklusive pensionsåtaganden uppgick den 31 december 2024 till 29 (30) procent.⁹ Till följd av nytt regelverk för redovisning av pensionsstiftelser, marknadsvärderas kommunens placeringar i pensionsstiftelsen vilket har stärkt soliditeten med drygt 2 procentenheter.

En huvudsaklig förklaring till den begränsade försämringen av soliditeten (0,5 procentenheter), trots höga investeringsnivåer, är att stora delar av årets investeringar kunde genomföras med egna likvida medel.

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick per 31 december till 42 494 (40 684) miljoner kronor, vilket var en ökning med 4,4 procent sedan förra årsskiftet.¹⁰ Den växande balansräkningen är huvudsakligen en följd av genomförda och pågående investeringar i den kommunala infrastrukturen kopplat till Uppsalas tillväxt och utbyggnad. De materiella anläggningstillgångarna utgör 89 procent av balansomslutningen, varav merparten återfinns i de kommunala bolagen.

Balanskravsresultat

Kommunallagen ställer krav på att en kommun har en god ekonomisk hushållning. En lagstadgad del i detta är att intäkter och kostnader är i balans. Balanskravet innebär att kommuner och regioner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet vid årets slut ändå blir negativt måste det kompenseras och kommunen ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en period av tre år i de fall inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Balanskravet gäller kommunen som juridisk enhet och inte den kommunala koncernen och är ett minimikrav för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Vid beräkning av ett balanskravsresultat ska redovisat resultat rensas för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten såsom realisationsvinster på anläggningstillgångar och eventuella orealiserade förluster från värdepapper.

⁹ Soliditeten för 2023 är justerad med anledning av nytt regelverk för redovisning av kommunens pensionsstiftelse (RKR R20)

¹⁰ Balansomslutningen för 2023 är justerad på grund av förändrad redovisningsprincip för kommunens andel av pensionsstiftelsen. Justeringen innebär att balansomslutningen ökade med 154 miljoner kronor.

Tabell 10. Balanskravsutredning.

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	194	222	701	1 150	979
Realisationsvinster	-29	-63	-3	-27	-14
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-70	-	-	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	95	159	698	1 123	966
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv*	-	-4	-75	-	-660
Återföring av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Reservering av medel till resultatreserv	-	-	-	-	-
Återföring av medel från resultatreserv	-	-	-	-	-
Synnerliga skäl					
Balanskravsresultat	95	155	623	1 123	306
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0
Balanskravsresultat att återställa	0	0	0	0	0

Efter justering för realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar uppgick 2024 års balanskravsresultatet till 95 miljoner kronor och därmed uppfyller Uppsala kommun det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.

Resultatutjämningsreserv

Av tidigare års redovisade resultat har 735 miljoner kronor reserverats i en resultatutjämningsreserv (RUR) avsedd att täcka negativa resultat som uppstår till följd av en svag intäktsutveckling i en lågkonjunktur. Från och med 2024 års bokslut får ingen ny avsättning göras till resultatutjämningsreserven. RUR avvecklas men redan avsatta medel till RUR får nyttjas fram till utgången av 2033. Medel från RUR får användas i enlighet med nuvarande regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Tabell 11. Resultatutjämningsreserv.

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Ingående balans RUR	739	735	660	660	-
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	4	75	-	660
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Utgående balans RUR	739	739	735	660	660

Resultatreserv

Från och med 2024 införs en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Reservering av medel till resultatreserv kan tidigast göras i bokslut och årsredovisning för 2024.

Uppsala kommun gör ingen avsättning till resultatreserv 2024.

Väsentliga personalförhållanden

Under 2024 har kommunstyrelsen fortsatt att stödja samtliga nämnder i kompetens- och verksamhetsutveckling inom arbetsgivarområdet. Kommunens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ledarskap utvecklas löpande i förhållande till mål och uppdrag. Målsättningen är att säkra kompetensförsörjningen, vara en attraktiv arbetsplats samt nå ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. Fortsatt stöd för utveckling av ledarskap, medarbetarskap, kultur och ett hållbart arbetsliv är avgörande faktorer för att medarbetarnas kompetens ska kunna utvecklas på rätt sätt i förhållande till förändringstryck i samhälle och omvärld.

Jämställt och hållbart arbetsliv

Uppsala kommun har generellt en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens totala personalstruktur jämfört med 2023. I slutet av 2024 var 13 790 personer tillsvidareanställda i Uppsala kommun (70,5 procent kvinnor och 29,5 procent män).

Det finns fortfarande strukturella skillnader mellan män och kvinnor. Kvinnor är starkt överrepresenterade inom administration, vård och omsorg, socialt arbete samt inom skol- och barnomsorgsarbete. Inom teknikarbete råder en något jämnare könsfördelning. Teknikarbete är det enda verksamhetsområdet där män är överrepresenterade.

Fördelningen av kvinnor och män i chefsleden speglar i stort sett fördelningen i verksamheten. Andelen kvinnor på mellanchefsnivå svarar dock något sämre mot fördelningen mellan män och kvinnor sett till den totala fördelningen mellan könen bland tillsvidareanställda. I traditionellt kvinnodominerade yrken tenderar chefstätheten att vara lägre, vilket även gäller för Uppsala kommun.

Uttag av fyllnadstid och övertidsersättning har minskat jämfört med föregående år. Uttag av övertidsersättning ligger dock fortfarande något högre jämfört med 2020. Detta bedöms vara en konsekvens av en fortsatt hög korttidssjukfrånvaro och hög arbetsbelastning inom vissa verksamheter under delar av året.

Det har inte skett några omfattande förändringar i stadshuskoncernens personalstruktur jämfört med 2023. Antal medarbetare i de kommunala bolagen var 1 276 personer under 2024, vilket är i stort sett samma nivå som föregående år (1 214 personer). Andelen kvinnliga anställda i bolagen (45,1 procent) är något lägre än andelen anställda män (55,9 procent).

Allmän personalstatistik	2020	2021	2022	2023	2024
Antal tillsvidareanställda medarbetare	12 955	13 217	13 603	13 691	13 790
Tillsvidareanställningar omräknat till heltider	12 615	12 890	13 282	13 372	13 484
Visstidsanställningar omräknat till heltider	1 238	1 328	1 163	927	1 064
Timavlönades arbetade timmar omräknat till heltider	1 399	1 322	1 512	1 732	1 416
Övertidsuttag omräknat till heltider	46	79	69	58	54
Fyllnadstidsuttag omräknat till heltider	40	64	55	37	36
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	45,5	45,4	45,3	45,6	45,8
Andel kvinnor tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	72,4	72,1	71,4	70,9	70,5
Andel män tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	27,6	27,9	28,6	29,1	29,5
Genomsnittligt antal anställda inom stadshuskoncernen	1 010	1 158	1 166	1 214	1 276
Andel kvinnor stadshuskoncernen (%)	45,5	42,6	44,1	43,4	45,1
Andel män stadshuskoncernen (%)	54,5	57,4	55,9	56,6	54,9

Tabell 12. Allmän personalstatistik.

Sedan januari 2019 har alla tillsvidareanställda medarbetare i Uppsala kommun en heltidsanställning och alla nya medarbetare som får en tillsvidareanställning anställs på heltid. Detta gör att heltid som norm säkerställs framöver. Samtliga tillsvidareanställda har dock rätt att gå ner i tjänstgöringsgrad. Denna möjlighet infördes i syfte att öka jämställdheten inom kommunen, främja hållbara anställningar samt skapa förutsättningar för kompetensförsörjning i framtiden.

Heltid och deltid	2020	2021	2022	2023	2024
Andel deltidsanställda av tillsvidareanställda medarbetare (%)	5,08	4,75	4,29	4,26	4,05
Andel deltidsanställda kvinnor av tillsvidareanställda medarbetare (%)	3,52	3,19	2,73	2,68	2,57
Andel deltidsanställda män av tillsvidareanställda medarbetare (%)	9,14	8,75	8,16	8,07	7,57

Tabell 13. Andel heltids och deltidsanställda.

Tillsvidareanställda medarbetare som fortfarande har en deltidsanställning ingår i de personalgrupper som undantagits från heltid som norm. Det handlar om personliga assistenter, skolläkare samt medarbetare som uppbär livränta, har partiell sjukersättning eller partiell tjänstepension.

Per den 31 december 2024 var den totala sjukfrånvaron i kommunen 7,1 procent. Detta är lägre jämfört med samma tidpunkt föregående år (8,3 procent), men fortfarande högre jämfört med innan pandemin (6,4 procent för 2019). Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat för både kvinnor och män. Kvinnor har dock fortsatt högre sjukfrånvaro än män och särskilt vad gäller långtidssjukfrånvaro. Detta är en ihållande trend över tid.

Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat i samtliga åldersgrupper redovisade i tabellen nedan. Sjukfrånvaron för åldersgrupperna under 30 år och 30–49 år är relativt jämnt fördelad (5,8 respektive 6,4 procent). Sjukfrånvaron inom åldersgruppen 49 år och äldre är högre och ligger på 8,6 procent.

Andelen medarbetare som har haft sex frånvarotillfällen eller fler på grund av sjukdom under de senaste 12 månaderna ligger på 13 procent per den 31 december 2024. Detta är något lägre än föregående år samma tid (14 procent) och motsvarar nu samma nivå som innan pandemin (13 procent för 2019). En förklaring till den fortsatt positiva utvecklingen är att frånvaron nu stabiliserats på mer normala nivåer efter pandemin. Detta är en utveckling som har noterats inom de flesta av nämnderna. En större andel

kvinnor (16 procent) har haft upprepade korttidssjukfrånvaro jämfört med män (13 procent).

Nämnder som bedriver verksamhet med nära vardaglig kontakt med kommuninvånare, brukare, förskolebarn och elever har en långvarig trend med högre sjukfrånvaro jämfört med övriga nämnder som har en mer stabil trend med lägre sjukfrånvaro. Sammanfattningsvis bedömer dock samtliga nämnder att verksamheten har kunnat bedrivas på en godtagbar nivå under året. Kommunens sjuktal visar att kvinnodominerade arbetsplatser procentuellt sett har högre sjukfrånvaro än mansdominerade arbetsplatser.

Per den 31 december 2024 var den totala sjukfrånvaron inom stadshuskoncernen 4,5 procent. Detta är en marginell minskning jämfört med samma tid föregående år (4,6 procent). Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron ökat för kvinnor men minskat för män.

Sjukfrånvaro	2020	2021	2022	2023	2024
Total sjukfrånvarotid (%)	7,7	8,7	8,3	8,1	7,1
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar) av total sjukfrånvarotid (%)	45,8	40,0	42,4	44,1	52,7
Sjukfrånvaro kvinnor (%)	8,5	9,4	9,1	8,8	7,8
Sjukfrånvaro män (%)	5,6	7,1	6,5	6,4	5,5
Sjukfrånvaro åldersgrupp <30 år (%)	7	8,5	7,6	7,2	5,8
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år (%)	7,2	8,3	7,9	7,4	6,4
Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år (%)	8,5	9,3	9,2	9,3	8,6
Total sjukfrånvarotid, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,2	5,4	4,6	4,5
Sjukfrånvaro kvinnor, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,3	5,3	4,2	4,9
Sjukfrånvaro män, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,2	5,5	4,9	4,3

Tabell 14. Sjukfrånvaro.

Arbetet med korttidssjukfrånvaro skiljer sig åt mellan nämnderna utifrån verksamheternas behov och förutsättningar. Inom samtliga nämnder finns dock en medvetenhet och arbetet med att fånga upp tidiga signaler på ohälsa fortsätter. Flera nämnder och bolag arbetar systematiskt för att minska korttidssjukfrånvaron, bland annat genom tidiga omtankessamtal. Under 2024 har chefer fått möjlighet att lära sig metoden och många har under året genomfört omtankesamtal med sina medarbetare. En ny vägledning med tillhörande stödmaterial har tagits fram som stöd till cheferna i arbetet.

Under 2024 har den grundläggande rehabiliteringsutbildningen för chefer genomförts vid ett antal tillfällen inom nämnder med utvalda och prioriterade verksamheter. Utbildningen ger chefer ökad kunskap om att förebygga upprepade korttidssjukfrånvaro samt arbetslivsinriktad rehabilitering vid långtidssjukfrånvaro. Utbildningen syftar till att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i rehabiliteringsärenden. Genom utbildningen får chefer verktyg, stöd och förutsättningar att arbeta med sjukskrivna medarbetare. Under 2025 fortsätter arbetet med att digitalisera, förtydliga och förenkla för chefer inom både förebyggande arbete och rehabilitering.

Av de drygt 16 600 medarbetare som tilldelats friskvårdsbidrag under 2024 har 15 000 medarbetare använt bidraget i någon omfattning. Aktiveringsgraden, det vill säga antal anställda som nyttjat friskvårdsbidraget i relation till antal anställda med tillgång till friskvårdsbidrag ligger på 80,7 procent. Detta är en minskning jämfört med förra årets

84,1 procent. Nyttjat saldo av friskvårdsbidraget i relation till totalt tilldelat belopp ligger på 84,7 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år (67,5 procent).

En arbetsplats som erbjuder flexibla arbetssätt och arbetstider är en konkurrensfördel för den attraktiva arbetsgivare som Uppsala kommun strävar efter att vara. Genom nuvarande arbetstidsavtal skapas förutsättningar för ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv, både utifrån individuella preferenser och verksamhetens behov. Det fortsatta utvecklingsarbetet handlar om att se arbetstidsavtalen i ett bredare förändringsperspektiv gällande hur vi arbetar mot resultat, snarare än att mäta hur mycket tid som läggs på arbete. Arbetet med att i större utsträckning möjliggöra flexibel arbetstid även inom schemalagda verksamheter fortgår.

Uppsala kommuns arbete som syftar till att öka kunskapen om mångfald och inkludering på arbetsplatsen och vid rekrytering fortgår. Ökad kunskap och förståelse inom området förväntas leda till färre incidenter och händelser kopplat till diskriminering och är en del av kommunens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Aktiva åtgärder innebär ett förebyggande och främjande arbete, med syfte att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Kompetensförsörjning

Uppsala kommun har en enhetlig metodik för kompetensförsörjningsplanering som samtliga nämnder tillämpar inom ordinarie verksamhetsplanering. Genom att använda ett gemensamt och strukturerat arbetssätt kan kommunen som arbetsgivare samordna prioriterade behov och höja förmågan till en träffsäker kompetensförsörjning. Detta i syfte att säkerställa kompetens på kort och lång sikt.

Uppsala kommun har generellt sett balans vad gäller tillgången på kompetens. Brist på kompetens är dock kännbart i vissa verksamheter. Nämndernas kompetensanalyser visar att det finns utmaningar att rekrytera och behålla medarbetare med relevant utbildning, rätt kompetens och erfarenhet inom vissa verksamhetsområden. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen att färre människor i yrkesarbetande åldrar ska försörja allt fler som inte arbetar. För de kommunala verksamheterna innebär detta att efterfrågan av medarbetare kommer öka, samtidigt som tillgången på kompetens att rekrytera inte kommer motsvara behoven. Kompetensförsörjande insatser framåt behöver därför fokusera mer på att ställa om befintlig kompetens i verksamheterna.

Tillgång till medarbetare med rätt kunskap och kompetens som utvecklas i takt med verksamhetens behov är en grundförutsättning för att Uppsala kommun ska kunna möta ett förändrat servicebehov och säkra välfärden. Digitalisering och nya arbetssätt erbjuder möjligheter att arbeta mer resurseffektivt och höja kvaliteten i olika verksamheter. Med ökat förändringstryck och digitalisering förändras dock arbetsuppgifter och kompetenskrav.

Samtliga nämnder har identifierat att det finns behov av att stärka den digitala kompetensen bland medarbetarna för att bättre nyttja möjligheter med ny och digital teknik. Digitalisering och att utnyttja ny teknik och dess möjligheter kräver tid och resurser. Utvecklingen går snabbt och det finns en otydlighet gällande vilken digital kompetens som krävs i förhållande till roll och uppdrag. I och med att AI gör sitt intåg behöver vi ta fram en strategi för hur vi kan utveckla och förändra vår verksamhet utifrån de möjligheter som AI medför.

Fortsatt stöd för att knyta ihop arbetet med kompetensförsörjning- och ersättningsplanering med den mer övergripande verksamhetsplaneringen är avgörande

för att verksamheterna ska kunna driva verksamhetsutveckling som frigör kompetens, tid och resurser.

Fokus på det kontinuerliga lärandet är en betydande del av kommunens arbete med kompetensutveckling. Som ett komplement till kompetensförsörjningsprocessen har Uppsala kommun lanserat en vägledning för lärande och kompetensutveckling som ska bidra till samsyn och vara ett stöd i arbetet. Vägledningen beskriver hur kommunen som arbetsgivare ska arbeta med lärande i olika former. Lärportalen är etablerad och bidrar till att öka organisationens förmåga till flexibilitet och effektivitet i arbetet med lärande och kompetensutveckling. I dagsläget har chefer och medarbetare tillgång till drygt 300 olika kurser, där e-utbildning och utbildningar med blandat lärande utgör en stor del.

Under året har kommunen genomfört ett antal utvecklingsinsatser med hjälp av medel från Omställningsfonden. Sammanfattningsvis syftar insatserna till att utveckla medarbetarna för att tillgodose verksamhetens efterfrågan av specifik kompetens. Bland annat har kommunstyrelsen genomfört flera insatser för att stärka kompetensen inom IT-säkerhet. Kommunstyrelsen har också genomfört riktade insatser för att stärka och säkra kompetens inom rörlig media för kommunikatörer. Gatu- och samhällsmiljönämnden har utbildat medarbetare till att bli certifierade provtagare för förorenade massor och socialnämnden har satsat på att höja medarbetarnas kompetens och förmåga att utreda barn och unga med normbrytande beteenden. För att förenkla för nämnderna, skapa bättre framförhållning och säkerställa att tilldelade medel nyttjas har kommunen etablerat ett nytt arbetssätt för ansökningar och fördelning av medel.

Chefsförsörjning är fortfarande en utmaning och inom vissa områden är ledare och chefer ett bristyrke. Rekrytering av chefer behöver säkerställas utifrån de förutsättningar och förändringar som ledarförsörjning påverkas av, både inom kommunen och i omvärlden. Rekrytering kommer dock inte lösa hela ersättningsbehovet. Arbetet med chefers förutsättningar samt att fortsätta stärka ledarskapet är därför prioriterade områden de närmaste åren för att säkerställa en långsiktig chefsförsörjning.

Nämnderna arbetar aktivt med chefers förutsättningar utifrån verksamheternas behov i syfte att säkerställa ett hållbart, utvecklande och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer. Arbetet fortgår i en positiv riktning och har synliggjort förändrade behov när det gäller ledarutveckling och framtida ledarförsörjning, till exempel genom mer verksamhetsanpassad chefsrekrytering och introduktion. Kommunstyrelsen utgår från verksamheternas behov och erbjuder ett flertal utvecklingsinsatser för chefer utifrån där de befinner sig i sitt ledarskap.

Uppsala kommuns program för framtida ledare (Ledarlabbet) bidrar till arbetet med långsiktig ledarförsörjning. Uppsala kommuns program för den som ska leda utan att vara formell chef (Nyfiken på ledarskap) etablerades under 2023 och är från och med 2024 en del av utbudet inom ledarutveckling i Uppsala kommunkoncern. Programmet Ny som chef är sedan hösten 2023 en strategisk del av chefsförsörjningen för den som är helt ny i sin roll som chef i Uppsala kommun. Programmet är ett komplement till övrig ledarutbildning och ger nya chefer möjlighet att reflektera kring sitt ledarskap och utvecklas i sin nya roll.

Förändringar i lagen om anställningsskydd (LAS) har påverkat verksamheternas förutsättningar för rekrytering och bemanning i grunden. Arbetet med att skapa förutsättningar för en robust bemanning i verksamheterna fortgår och inkluderar

aktiviteter som syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering samt hållbara och mer stabila bemanningslösningar.

Nämnderna bedriver arbetet utifrån sina specifika förutsättningar. Utmaningarna är störst inom personalintensiva verksamheter som i dagsläget har många visstidsanställda medarbetare. Samtidigt ska förändringarna i LAS omhändertas på ett kommungemensamt sätt. Fokus ligger fortsatt på att omhänderta den styrning som lagstiftaren ger samt arbeta för större flexibilitet i verksamheterna. Arbetet med att stödja chefer att samordna omställningen har fortsatt under året och anpassas till verksamheternas olika behov.

Stödet till chefer i rekrytering utvecklas kontinuerligt i syfte att möta det framtida behovet av rekrytering och bemanning. Uppsala kommun har under året gjort ett omfattande arbete med att utveckla, förtydliga och förstärka rekryterings- och anställningsprocessen i syfte att säkerställa kvalitet, likabehandling och rättssäkerhet i alla rekryteringar.

Det finns ett uppdaterat rekryteringsstöd för chefer i form av en uppdaterad e-utbildning och beskrivning av rekryteringsprocessen. Via supportportalen kan chefer få stöd och hjälp i frågor som rör kontroller vid anställning.

Under 2024 har Uppsala kommun publicerat drygt 1 470 rekryteringsannonser. Antalet ansökningar har uppgått till drygt 80 280, vilket ger ett snitt på cirka 55 ansökningar per annons. Jämfört med föregående år har det varit fler sökanden per annons.

I dagsläget är drygt 13 procent av kommunens medarbetare 60 år eller äldre. Under perioden 2025 till 2027 förväntas i genomsnitt 250 avgångar per år, förutsatt att dessa lämnar arbetet vid 65 års ålder. Detta motsvarar 5 procent. Högst andel pensionsavgångar fram till 2027 finns inom administration och tekniskarbete. Under perioden 2025 till 2027 beräknas sju procent av cheferna som var anställda den 31 december 2024 gå i pension.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Processerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas och förbättras kontinuerligt. Systematik och väl fungerande rutiner bidrar till att kommunen som arbetsgivare kan säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö med hållbara arbetssätt. Medarbetarnas hälsa och välmående följs upp på flera sätt, bland annat genom medarbetarundersökningen samt genom den löpande dialogen mellan chef och medarbetare om mål, uppdrag, utveckling och arbetssituation.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs kontinuerligt upp i kommunens system för styrning och ledning, vilket ger chefer möjlighet att planera för olika aktiviteter och insatser. Att skyddsombud har möjlighet att följa och ta del av det pågående arbetet underlättar dialog och samarbete. Resultatet för 2024 visar att nämndernas systematiska arbetsmiljöarbete är tillfredsställande. Fokus för fortsatt arbete handlar därför i huvudsak om att bibehålla befintlig nivå.

Antal rapporterade tillbud och arbetsskador bland medarbetare på kommunövergripande nivå ligger på 4 158 och har minskat jämfört med föregående år (4 414). Bedömningen är att antal rapporterade händelser nu ligger på en rimlig nivå. Minskningen jämfört med föregående år bedöms bero på att de senaste årens arbete med att öka kunskapen om rutinen för hantering av tillbud och skador har ökat medvetenheten om vilka händelser som ska rapporteras. Under 2024 har digitala utbildningar i kommunens gemensamma system för rapportering av personincidenter

(KIA) lanserats. Utbildningarna syftar till att öka kunskapen och bidra till att systemet används på ett systematiskt sätt.

Hot och våld är fortsatt den mest rapporterade skadeorsaken. För medarbetare så står hot och våld för cirka 30 procent av rapporterade incidenter. Under 2024 har möjligheterna att upptäcka, följa upp och förebygga de största riskerna för otillåten påverkan inom kommunens verksamheter förbättrats. Bland annat har det kommungemensamma ledningssystemet uppdaterats och rutinen för hantering av hot och våld har kompletterats med information om otillåten påverkan. I systemet för att anmäla tillbud och arbetsskador (KIA) är det nu möjligt att markera ärenden som otillåten påverkan.

Medarbetarundersökningen är en del i det systematiska och förebyggande arbetsmiljöarbetet samt ett underlag för verksamhetsutveckling. Undersökningen genomförs årligen och resultatet ger en indikation på hur kommunen fungerar som arbetsgivare när det handlar om motivation, ledarskap, styrning och arbetssituation. Inför årets undersökning reviderades tre frågeställningar samtidigt som urvalet av svaranden breddades till att inkludera fler medarbetare. Syftet var att skapa en mer tidsenlig undersökning med frågor anpassade till kommunens utveckling.

Årets resultat visar övergripande på en fortsatt stabil trend och på att kommunens medarbetare generellt upplever att de har en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) ingår i undersökningen och totalindex ligger nu på 80. Det är en ökning jämfört med förra årets totalindex på 79. Jämförvärdet för de nio kommuner som ingår i resultatnätverket R9 ligger också på 80 för 2024.

Lönebildning

Uppsala kommun är en av Uppsala kommun är en av kommunerna i resultatnätverket R9 som har haft minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. R9-kommunernas medianlöner för 2024 är inte framtagna ännu, men redovisas i kommande delårsbokslut. Arbetet med att nå jämställda löner fortgår.

Under 2024 har en första lönekartläggning baserad på Uppsala kommuns nya arbetsvärdering genomförts. En arbetsvärdering innebär att organisationens olika arbeten värderas utifrån kraven i arbetsuppgifterna. Allt för att säkerställa att lönerna speglar arbetsinsatsen och de kompetenser som krävs för att utföra arbetet. Den genomförda lönekartläggningen gäller 2023 års löner och syftade till att identifiera övergripande orsaker till löneskillnader mellan olika grupper, vilka faktorer som bedöms spela en avgörande roll samt om en omvärdering av specifika uppdrag/arbetsroller kan vara aktuell. Arbetet fortsätter 2025.

En utmaning i årets löneöversyn var att flera löneavtal skulle omförhandlas, något som innebar olika tidplaner för olika avtalsområden. Förhandlingarna resulterade i nya avtalslösningar, där vissa kollektivavtalsområden garanterade utfall för hela kollektivet medan andra inkluderade både individgaranti och garanterat utfall. Årets löneöversyn blev långdragen på grund av konflikter kopplat till den centrala avtalsrörelsen. Parterna kom dock slutligen överens om nya centrala avtal innan varslen om strejk trädde i kraft. Löneöversynen avslutades i oktober.

Förväntad utveckling

Kommunkoncernens verksamheter och ekonomi påverkas av skeenden i omvärlden. Klimatförändringarna och hoten mot den biologiska mångfalden, det pågående kriget i Ukraina, geopolitisk maktkamp och ett generellt försämrat säkerhetspolitiskt läge samt den nätverksbaserade kriminalitetens genomgripande och våldsamma påverkan på samhället är alla kriser som Sverige och Uppsala befinner sig i. Det pågår en teknikdriven samhällsomvandling som påverkar vad och hur vi producerar och konsumerar. Relativt sett är ändå Uppsala kommuns utgångsläge gott, med en växande och välutbildad befolkning, kunskapsintensiva branscher och ett gynnsamt geografiskt läge i den arbetsmarknadsregion (Stockholm-Uppsala) som dominerar befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i Sverige.

Avtagande folkökning och förändrad befolkningsstruktur

Efter flera år med hög folkökning har takten avtagit de senaste åren. Vilken påverkan som en lägre folkökningstakt kan få för Sveriges långsiktiga utveckling är svåröverblickbart men i närtid är det tydligt att barnafödandet har minskat och invandringsöverskottet är lägre jämfört med början på 2020-talet. Uppsala län är det enda län i Sverige där folkmängden beräknas öka i alla kommuner i länet till 2040, enligt SCB. I Uppsala kommun förväntas befolkningen öka till nära 320 000 personer fram till år 2050. Antalsmässigt förväntas alla åldersgrupper öka, men som andel av befolkningen förväntas andelen barn och unga minska och andelen 80 år och uppåt öka.

Försörjningskvoten, det vill säga hur många barn, unga och äldre som det finns i relation till befolkningen i arbetsför ålder, är lägre i Uppsala än i riket och kommer så förbli under de närmaste åren. Men ändå innebär brist på arbetskraft med rätt kompetens och konkurrens om arbetskraft ett hårt tryck på både kommunala bolag och förvaltningar.

Befolkningsutvecklingen i Uppsala gör att efterfrågan på kommunala tjänster ökar och ställer krav på anpassning av den kommunala verksamheten inom vård, skola och omsorg men också den byggda miljön och infrastrukturen, inklusive bostäder, vatten, avlopp och elförsörjning. I flera fall behövs svåra avvägningar mellan ökande behov på kort sikt och lägre behov på lång sikt göras.

Miljö- och klimatförändringar

Klimatförändringar, ohållbar resursanvändning och användning av kemikalier med mera utsätter ekosystemen för högt tryck och har negativa hälsoeffekter på människor, djur och natur. En övergång till en mer resurseffektiv och kretsloppsbasead ekonomi är en nödvändighet. Fokus på klimatomställning och hållbara lösningar kan skapa tillväxt och innovation men kräver stora investeringar och skapar stora kompetensbehov. En förutsättning för den gröna industrialiseringen och klimatomställningen är en kraftigt ökad elektrifiering vilket skapar stora utmaningarna vad gäller tillgänglig el och rimliga elpriser.

För att få till beteendeförändringar och förändrade produktions- och konsumtionsmönster behövs förändrade incitament och omfattande regleringar. Allt fler intressekonflikter och krav på rättvisa och kompensation behöver hanteras när klimatomställningen går in i det som kallas ett genomförandeskede. Som samhällsutvecklare, myndighet och verksamhetsutövare har Uppsala kommun stora

möjligheter att ställa om till hållbara och cirkulära arbetssätt och att underlätta omställningen hos invånare och näringsliv.

Globalisering, teknikutveckling och konkurrens

Globalisering och frihandel har gett världen ökad ekonomisk tillväxt och handel, migration och förbättrade kommunikationer har integrerat världens länder och möjliggjort utbyten och möten mellan människor. Samtidigt har globaliseringen också inneburit en hårdare konkurrens om kompetens, investeringar och etableringar och haft en negativ inverkan på miljön genom ökat resursutnyttjande och ökade transporter. På senare tid har det blivit tydligt att stormaktskonkurrensen mellan USA, Kina och Ryssland hårdnar och det säkerhetspolitiska läget har försämrats. Många mellanstatliga samarbeten, internationella avtal och globala institutioner har försvagats. OECD pekar på att ökade handelsspänningar och protektionistiska tendenser riskerar att begränsa den ekonomiska tillväxten. Den ökande geopolitiska maktkampen gör det svårare att hantera gränsöverskridande hot som klimatförändringar, pandemier, attacker mot strategisk infrastruktur och organiserad brottslighet.

Digitaliseringen är vår tids starkaste teknologiska drivkraft. Digitalisering, inklusive uppkoppling, automatisering, och (generativ) artificiell intelligens, påverkar vad och hur vi producerar och konsumerar och hur vi lever våra liv. Teknikutvecklingen kommer att påverka sysselsättning och utbildningsbehov. Strukturuomvandlingen ställer krav på utbildningssektorn och arbetsgivare att utbilda och vidareutbilda för morgondagens arbetsmarknad.

En förutsättning för digitalisering och då inte minst artificiell intelligens (AI) är att data delas i stor utsträckning. Såväl offentlig som privat sektor strävar efter att underlätta datadelning och öka mängden data som kan användas. Utvecklingen ställer också nya krav på hur ansvarsskyldighet, öppenhet och säkerhet kan garanteras. Den tekniska sårbarheten ökar genom risk för driftstörningar, förlust av information, dataintrång och andra virtuella angrepp. Det finns en risk att digitalisering medför en bristande tillgänglighet för vissa grupper, och det offentliga har en viktig uppgift i att säkerställa att inte enbart vissa individer eller grupper har tillgång till samhällets tjänster.

Strukturuomvandlingen kommer på längre sikt sannolikt få stor påverkan på människors val av livsmiljö och konsumtionsmönster liksom verksamheters behov av lokaler, kompetens och infrastruktur och därmed även deras lokalisering. Den ökade tillgången på digitala tjänster kan till viss grad komma att ersätta fysiska och platsbundna tjänster. Att fler arbetar hemifrån kan bredda underlaget för privat och offentlig service på mindre orter.

Ojämlighet, levnadsförhållanden och folkhälsa

Arbetslösheten i Sverige har ökat till följd av lågkonjunkturen. Vissa invånare, särskilt utrikes födda kvinnor med kort utbildning och personer med funktionsnedsättning, har det svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Samtidigt kvarstår bristen på utbildad arbetskraft inom flera sektorer.

Psykisk ohälsa är ett allvarligt folkhälsoproblem som orsakar stort lidande för enskilda och innebär stora kostnader för samhället. Psykisk ohälsa är den främsta orsaken till längre sjukfrånvaro i Sverige, och också den vanligaste orsaken till att personer står utanför arbetsmarknaden. Det är skillnad på mäns och kvinnors arbetsvillkor och livsmöjligheter.

Det dödliga våldet har ökat i Sverige, främst relaterat till olika konflikter inom kriminella miljöer. Den kommande nya socialtjänstlagen förväntas innehålla bestämmelser som sätter ökat fokus på barn- och ungdomsvård. Den nya socialtjänstlagen kommer även att innebära ett generellt större fokus på förebyggande arbete. Flera insatser undantas från individuell behovsprövning och socialtjänsten ska vara lättillgänglig.

Uppsala har, likt andra städer i Sverige, en tydlig socioekonomisk boendesegregation. Det råder en tydlig obalans mellan hushållens ekonomiska förutsättningar och kostnadsbilden i bostadsutbudet. Skolsegregationen förstärker den etniska och socioekonomiska boendesegregationen och försvårar skolans likvärdighetsuppdrag. Allt för många unga saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program eller fullföljer inte sin gymnasieutbildning.

Samhällsklimat, hot och demokratins förutsättningar

Mer än två tredjedelar av världens befolkning lever idag i auktoritära stater. Därtill ökar polariseringen inom länder. Den snabba spridningen av nyheter och desinformation och människors tillgång till alternativa nyhetskällor än traditionell journalistik bidrar till upplevelsen av att konfliktlinjerna blivit fler och allvarigare i samhället. En försvagad demokrati är något som många i Sverige uppger sig oroade över, samtidigt som det stora flertalet är mycket eller ganska nöjda med hur demokratin i Sverige fungerar idag.

Dagens försvårade säkerhetspolitiska läge sammanfaller med att olika aktörer önskar exploatera sårbarheter i det öppna svenska samhället och att det sker påverkanskampanjer och sprids desinformation mot Sverige. Terrorhotnivån i Sverige bedöms som fortsatt hög av Säkerhetspolisen. Den nätverksbaserade brottsligheten, arbetslivskriminalitet och otillåten påverkan från nätverksbaserad brottslighet genom hot och utpressning, korruption och infiltration är en risk för medarbetare inom offentlig förvaltning, politiska organ och det privata näringslivet.

Nya krav på beredskap och beslutsfattande

Kriget i Ukraina, klimatförändringarna och den ökade graden av organisering och brutalitet i den nätverksbaserade brottsligheten är alla kriser som, utöver deras primära skeenden, ger upphov till händelseförlopp som hakar i varandra och har konsekvenser på många samhällsområden såväl som på systemnivå. Att förstå och hantera risker och kriser som påverkar system och sektorer utanför det ursprungliga området är en utmaning för samhället generellt och inte minst för beslutsfattare och samhällsbärande institutioner. Samtidigt är många av de utmaningar som samhället står inför snarare symptom på djupgående förändringar i de ekonomiska och samhällsliga strukturerna. Sådana processer kräver en bredare ansats än endast krishantering. Att tänka och agera långsiktigt och strategiskt för att försöka påverka framtiden kan kräva att tillsammans utforska olika möjliga framtida förändringar och de möjligheter och utmaningar som de medför.

Uppsalas tillväxt, investeringar och finansiering

Uppsala kommun växer och står inför en fortsatt befolkningstillväxt även om ökningstakten beräknas minska. Efterfrågan på bostäder och skolor bromsas i närtid på grund av minskat barnafödande samt lägre befolkningstillväxt. Ökande andel äldre leder till ökat behov av bostäder som är äldreanpassade. Behovet av reinvesteringar

och underhåll i den befintliga infrastrukturen är fortsatt stor, framför allt vad gäller infrastrukturen för VA- och avfallsanläggningar och ledningsnät. Utöver detta har investering i ett nytt kollektivtrafiksystem i form av spårväg påbörjats. Flera större utbyggnadsprojekt pågår. Investeringsbehoven kopplade till klimatomställning och klimatanpassning kan förväntas öka. Kommunkoncernens investeringar förväntas därmed vara stora de kommande åren, vilka till stor del behöver lånefinansieras.

Fortsatt höga bygg- och materialkostnader samt ett högre ränteläge jämfört med tidigare år leder till utmaningar i att nå tillräcklig lönsamhet vid nyproduktion och renovering av befintligt fastighetsbestånd.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Den svenska ekonomin har under 2024 befunnit sig i en lågkonjunktur och även om inflationstakten har minskat är den allmänna prisnivån betydligt högre jämfört med tidigare år. Kronan har försvagats både mot dollarn och euron vilket ökat koncernens kostnader och riskerar att fördyra pågående och kommande investeringar.

Befolkningsprognoserna räknar med en minskning av barn i förskoleåldrarna och en förbättrad försörjningskvot då befolkningen i arbetsför ålder väntas öka i en snabbare takt än de demografiska behoven. Framöver räknar kommunen därför med gynnsammare kommunalekonomiska förutsättningar. Samtidigt ställer de demografiska förändringarna krav på anpassning till ett ökat antal äldre och till ett minskat antal barn. Detta utgör en utmaning då historiskt sett har det varit svårt för kommunerna att ställa om verksamheten nedåt vid vikande antal barn.

Sedan juli 2024 har flyktingar från Ukraina kunnat folkbokföra sig i kommunen i enlighet med ändringarna i regelverket för massflyktsdirektivet vilket också innebär att de kan ansöka om försörjningsstöd. Detta kan medföra ökande kostnader för ekonomiskt bistånd framöver om en del av dessa flyktingar behöver stöd för att klara sin försörjning och sitt bostadsbehov.

Trots ett kontinuerligt förebyggande arbete fortsätter barn och ungdomsvården att präglas av ökande orosanmälningar och ett ökande behov av placeringar utanför hemmen.

Den avstannade marknaden för försäljning av bostads- och verksamhetsmark i kombination med generellt höga utbyggnadskostnader gör att det även kommande år kommer att bli svårt för exploateringsverksamheten att bära sina egna kostnader. Nyanläggningarna fortsätter i pågående exploateringsprojekt vilket ytterligare försvårar möjligheten till kassaflödesmässiga överskott. Många av de stora projekten kopplade till sydöstra stadsdelarna är i initieringsskede vilket innebär att de enbart genererar kostnader och inte några intäkter. Arbetet enligt tidigare beslut om åtgärder för ekonomi i balans fortskrider.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Målsättning för verksamheten

Mål och budget 2024–2026 har sammanlagt fyra fokusmål och 35 uppdrag. Till fokusmål 1 finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål. Det följs upp vid årsbokslut men ingår inte i statistiken som redovisas nedan. Utöver uppdragen från Mål och budget 2024–2026 finns det tre kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 40

tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av Mål och budget.

Rapporteringen av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i de diagram som följer. Diagrammen visar uppdragen enligt följande:

- Samtliga uppdrag till nämnder och styrelser kopplade till fokusmålen
- Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024–2026
- Kvarvarande uppdrag från tidigare år
- Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget.

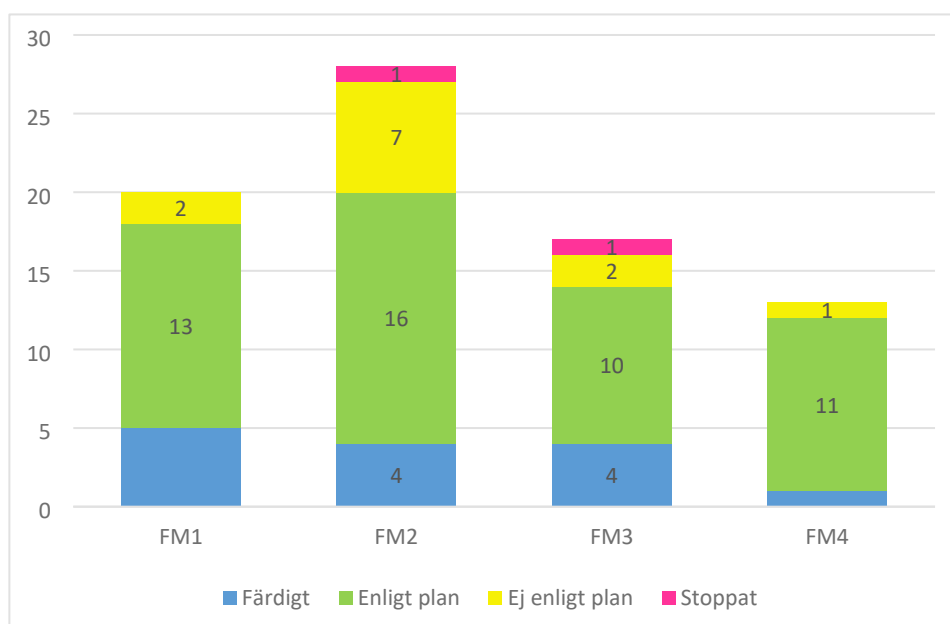
I bedömningen av status för uppdragen används följande färger:

Blått	Uppdraget är färdigt
Grönt	Arbetet med uppdraget pågår eller väntar enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är försenat, det vill säga inte påbörjat enligt plan eller löper inte enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

Tabell 15. Alternativ för statusbedömning av uppdrag.

Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser

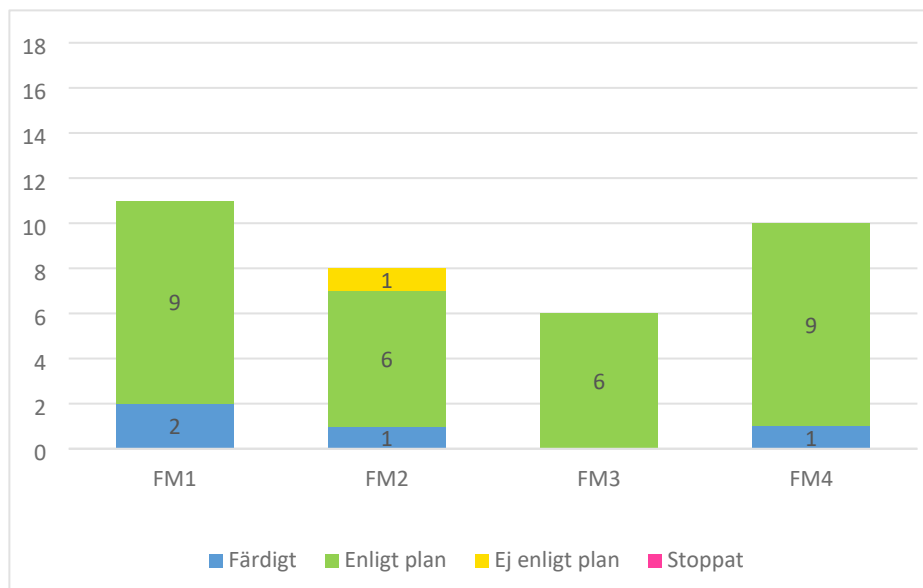
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 78 uppdrag till bolag och nämnder. Det handlar om uppdrag i Mål och budget 2024 - 2026, kvarvarande uppdrag från tidigare års Mål och budget samt tillkommande uppdrag som lämnats vid sidan av Mål och budget. Av dessa uppdrag är 14 färdiga, 50 uppdrag pågår enligt plan, tolv uppdrag går inte enligt plan och två uppdrag är stoppade. Följande diagram ger en överblick över uppdragens status och visar hur uppdragen fördelas mellan fokusmål.

Figur 13 Diagram över status för det totala antalet uppdrag fördelade på fokusmål.

Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024 - 2026

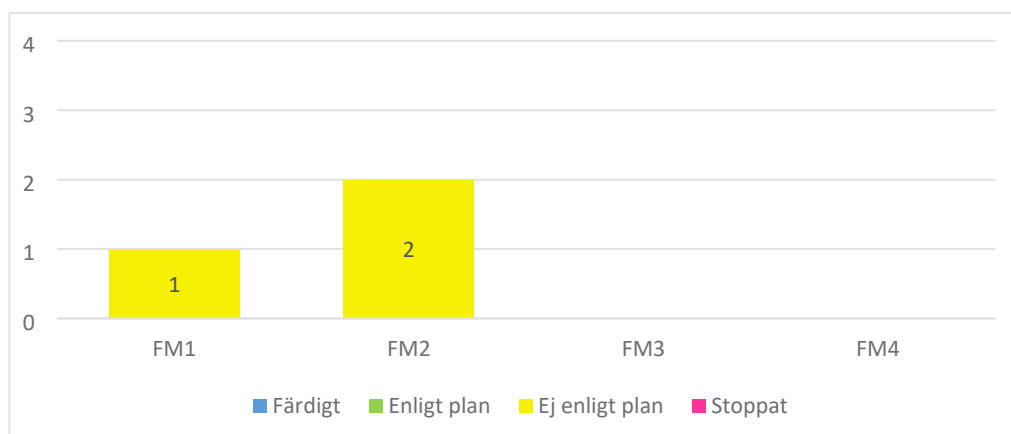
Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 35 uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser i Mål och budget 2024 - 2026. Av dessa är fyra färdiga, 30 pågår enligt plan och ett går inte enligt plan.

Figur 14. Diagram över status för uppdragen i Mål och budget 2024-2026 fördelade på fokusmål.

Kvarvarande uppdrag från tidigare år

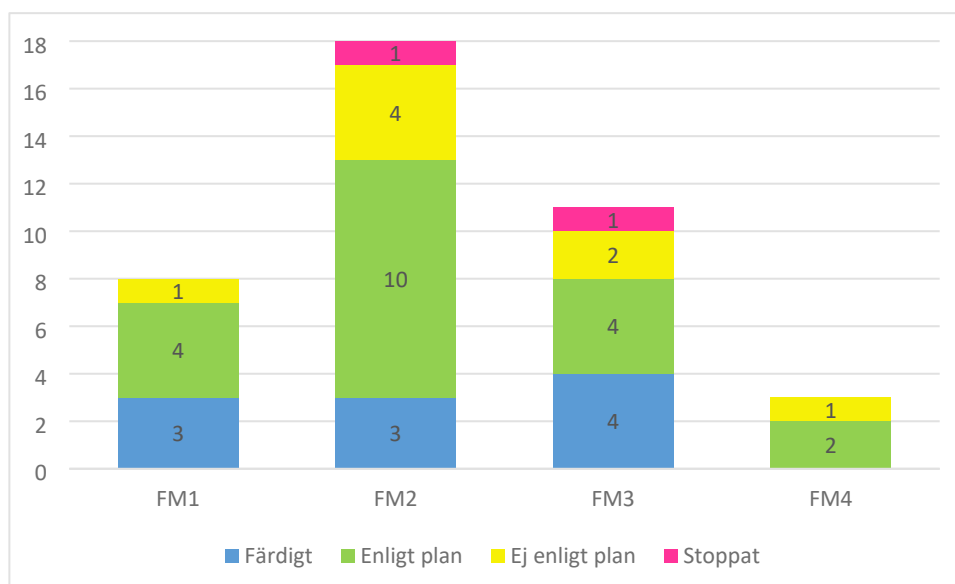
Av de tre uppdrag som är aktuella från tidigare Mål och budget går inget enligt plan.

Figur 15. Diagram över status för kvarvarande uppdrag från tidigare år.

Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget

Av de 40 uppdrag som fullmäktige beslutat om vid sidan av Mål och budget är tio färdiga, 20 pågår enligt plan, åtta går inte enligt plan och två är stoppade.

Figur 16. Diagram över status för tillkommande uppdrag.

Bedömning av måluppfyllnad, indikatorer och status för uppdrag

Nedan redovisas en redogörelse för varje fokusmål. För varje fokusmål finns en bedömning av varje målområde inom fokusmålet, med status för uppdrag och bedömning av indikatorer som finns i Mål och budget 2024–2026.

För bedömningen av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser
Helt uppfyllt 	Kommunens verksamhet har lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.
I hög grad uppfyllt 	Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.
Delvis uppfyllt 	Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.

Tabell 16. Bedömningsgrader av måluppfyllnad.

I bilagan Uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030 redovisas uppdragen i Mål och budget 2024–2026, tillkommande uppdrag och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget med status, slutår, beskrivning och rapportering. I bedömningen av status för uppdragen används något av följande texter i färg:

- Uppdraget är färdigt
- Uppdraget pågår/väntar enligt plan
- Uppdraget är försenat/ inte påbörjat
- Uppdraget genomförs inte

För indikatorerna är det senaste utfall som kommenteras och bedöms som uppnått eller inte uppnått. Om utfall för 2024 inte finns tillgängligt vid upprättandet av årsbokslutet 2024 är det därför utfall 2023 (eller tidigare utfall) som kommentaren och bedömningen avser. För bedömning av måluppfyllelse av indikatorer används något av nedanstående texter och färger. I bilagan Uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030 finns indikatorerna fördelade på kön och med uppgift om källa.

- Mål uppfyllt.
- Mål inte uppfyllt.
- Måluppfyllelse inte bedömd

Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppsala kommunkoncern har en välskött ekonomi och fortsätter att utveckla en effektiv förvaltning för att klara kommunens välfärdsuppdrag. Kommunen ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet.

Genom en hållbar ekonomisk utveckling skapas förutsättningar för en stark välfärd. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Den förutsätter även ett framtidsperspektiv som skapar utrymme för kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar idag som skapar nytta över lång tid framåt. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Ansvarsfull resursanvändning innebär bland annat att kontinuerligt ta tillvara möjligheterna till både effektiviseringar och omprioriteringar.

Alla barn ska nå skolans kunskapskrav och klara gymnasieexamen. För att lyckas med det ska eleverna få rätt stöd och stimulans i en trygg miljö under hela skoltiden, från förskola till gymnasium. Oavsett ålder ska alla få möjlighet till livslångt lärande, personlig utveckling och god livskvalitet.

Stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Kvaliteten och tryggheten inom äldreomsorgen och inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning ska stå i fokus, både i egen och i upphandlad verksamhet. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun.

Kommunen ska kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet i alla kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån nyskapande, innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Erfarenheter och förslag från invånare, brukare och medarbetare om kommunens utveckling är en resurs som ska tas till vara.

För att stärka demokratin verkar kommunen för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande och stärker underrepresenterade gruppers förutsättningar till deltagande och inflytande.

För att engagera, motivera och utveckla medarbetare ska Uppsala kommunkoncern vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda en hållbar arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter. Det kräver ett strukturerat och systematiskt arbete med kompetensplanering. Kommunkoncernen ska ta hand om den kompetens som redan finns i verksamheten och säkerställa en stabil grundbemanning. För att kunna erbjuda service av god kvalitet behövs fler som arbetar heltid, lägre sjuktal, fler som får förutsättningar att förlänga arbetslivet och en träffsäker nyrekrytering.

Fokusmålet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut.

Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan, de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort och på att de finansiella målen över tid bedöms vara uppfyllda. Fem av kommunfullmäktiges 20 uppdrag inom fokusmålet är klara. 13 uppdrag pågår enligt plan. Av de uppdrag som pågår beräknas åtta uppdrag bli färdiga 2025 och fem uppdrag 2026. Två uppdrag är försenade till 2025. Till fokusmålet hör ett kommungemensamt nämnd-/bolagsmål som pågår enligt plan och beräknas pågå fram till 2026.

Resultatet för kommunen i förvaltningsform uppgick till 1,2 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är högre än det budgeterade resultatet om

1,0 procent, men lägre men lägre än det långsiktiga finansiella målet om 2,0 procent. Resultatet för kommunkoncernen uppgick till 1,7 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är också lägre än det långsiktiga finansiella målet om 2,0 procent. Soliditeten inklusive pensionsåtagandet uppgick vid utgången av 2024 till 29 procent, vilket är högre än det långsiktiga finansiella målet om 27 procent.

Resultaten nådde inte till de långsiktiga finansiella målen då de påverkades negativt dels av engångsposter kopplade till utbyggnad av staden dels av försämrade skatteunderlagstillväxt till följd av lågkonjunkturen. Över de senaste tio åren, 2015–2024, uppgick resultatet för kommunen i förvaltningsform i genomsnitt till 4,0 procent av intäkter skatter, generella statsbidrag och utjämning. För kommunkoncernen uppgick motsvarande resultat till 3,8 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Kommunen arbetar med att utveckla en effektiv förvaltning, med att stärka likvärdigheten i skolorna, att stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och att kontinuerligt utveckla kvaliteten i verksamheten.

Målområde: Tydlig ekonomistyrning

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som skett med effektiviseringar, centrala stabs- och stödfunktioner, att en beräknings- och hyresmodell tagits fram, att åtgärder beslutats för att säkerställa en ekonomi i balans inom exploateringsverksamheten och att investeringsberedning har utgått från riktlinjen för koncerngemensam beredning och prioritering av investeringar.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun arbetar med effektiviseringar och att säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Genomlysningar genomförs av administrativa stödprocesser för att identifiera hur de kan utvecklas, förenklas, effektiviseras och organiseras för att frigöra tid. Inom kommunkoncernen pågår arbete med automatisering, digitalisering, e-tjänster, appar och robotisering. Bland annat har nybyggnadskartornas innehåll reviderats för att optimera processen inom bygglovshanteringen, digitala system finns för bokinns- och bidragshantering och skolor och förskolor kan nu via en digital kanal skapa en felanmälan när det gäller fastigheten och följa sitt ärende.

Kommunen arbetar med bland annat centrala stabs- och stödfunktioner för att bidra till att minska den administrativa belastningen för koncernens bolag och förvaltningar. Kommunstyrelsen har undersökt vilka nyckeltal/indikatorer som kan ge relevant information över effektiviteten i administrationen och som går att följa över tid genom in- och omvärldsspaning. Bedömningen är att effektivitet på bästa sätt mäts i respektive verksamhet i ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning, med budgetdisciplin och helhetssyn som grund. Att fortsättningsvis följa effektiviteten i respektive avdelning/stab blir en viktig parameter i verksamhetsutvecklingen.

En beräknings- och hyresmodell har tagits fram i syfte att kunna beräkna hur mycket samnyttjade av lokaler ger i besparingar ur ett hållbarhetsperspektiv, både ekonomiskt och ekologiskt. Övergripande ramavtal har tecknats mellan kommunstyrelsen och Uppsala kommun skolfastigheter AB, Uppsala kommun arenor och fastigheter AB samt Uppsalahem AB avseende verksamhetslokaler. Ramavtalen styr fastighetsprojekten mot en fastställd hyresnivå tidigt i beställningsprocessen. Detta innebär att såväl

beställare som producerande bolag får tydliga förutsättningar att förhålla sig till under projektets genomförande.

Under perioden har kommunstyrelsen arbetat fram och fattat beslut om ett antal åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans över tid inom exploateringsverksamheten. Bland annat har ett antal nyckeltal tagits fram för att ge stöd i analys och prioritering av projekt och finansiella mål för exploateringsverksamheten.

Under 2024 har investeringsberedningen inför Mål och budget 2025–2027 utgått från Riktlinje för koncerngemensam beredning och prioritering av investeringar. Fokus har varit på att anpassa lokalförsörjningsplaneringen och på att ge underlag för prioritering av investeringar till förändrade demografiska behov och finansiella förutsättningar. Syftet med utvecklingsarbetet är att stärka kommunkoncernens styrning av investeringar och kostnadsutveckling, kopplat till kommunkoncernens finansiella mål och med säkerställande av att de politiska prioriteringarna får genomslag i genomförande. För indikatorer inom tydlig ekonomistyrning se finansiella målen se avsnittet Uppföljning av finansiella mål under rubriken God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Tabell 17. Status för uppdrag inom tydlig ekonomistyrning

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.	2025	Pågår
10: Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokaler för andra verksamheter när de inte nyttjas.	2025	Pågår

Målområde: En likvärdig skola med goda kunskapsresultat

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att frånvaron minskar, fler tar gymnasieexamen, resultaten i förskoleklass har förbättrats och resultaten i nationella prov för årskurs 3 har förbättrats. Det återstår arbete för att nå målen med att öka andelen med behörighet till yrkesprogram, andelen som når betygskriterierna i alla ämnen och simkunnigheten i lågstadiet.

Sammanfattning av målområdet:

Kraftsamlingen för ökad skolnärvaro fortsätter och i grundskolan genomförs riktade insatser för att stärka stödet till elever i de lägre årskurserna. Distansundervisning som särskilt stöd startade höstterminen 2024.

Uppsalas kommunala grundskolor fick i linje med riket i stort ett något lägre resultat i de betygssättande årskurserna och presterade som riket både i årskurs 6 och 9. I de lägre åldrarna förbättrades dock resultaten i de nationella proven i årskurs 3 i både svenska och matematik.

Arbete med tidiga insatser fortsätter och fokuserar framförallt på att stärka rektors styrning och ledning, att utveckla stödet som ges till eleven genom att fler specialpedagoger anställs i tidigare åldrar och på att utveckla undervisningspraktiken i svenska, svenska som andra språk och matematik.

Läsåret 2023/24 visar för kommunal förskola fortsatt förbättrade resultat vid kartläggning i förskoleklass. Det gäller både språk och matematik.

Den kommunala gymnasieskolans resultat är bra och flera resultat har blivit lite bättre sedan föregående läsår. Andelen avgångselever med examen och studiebevis har fortsatt att öka.

Samarbeten med skolor och fritidsklubbar har förstärkts genom nya rutiner och en förbättrad budgetmodell. Uppsala kulturskola har utökat sitt avgiftsfria kulturutbud till fler områden.

Tabell 18. Status för uppdrag inom en likvärdig skola med goda kunskapsresultat.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
7. Fortsätta att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.	2026	Pågår

Tabell 19. Måluppfyllelse för indikatorer inom En likvärdig skola med goda kunskapsresultat.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka	Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 86,6 (87,4) Mål inte uppfyllt. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i bland annat matematik. Andelen godkända elever i matematik har minskat de senaste fem åren. Uppsala kommun ligger något högre än genomsnittet för R9-kommunerna för indikatorn.
Andelen elever som uppnått betygskriterierna ska öka	Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	Utfall 2024: 70,9 (71,7) Mål inte uppfyllt. Resultatet 2024 sjönk i hela riket, så även i Uppsala. Grundskolorna kommer att fortsätta prioritera bland annat utveckling av undervisningen framför allt i svenska/svenska som andraspråk och matematik.
Andelen gymnasieelever med examen inom tre år ska öka	Gymnasieelever med examen inom tre år, kommunala skolor, andel (%)	Utfall 2024: 76,7 (72,2) Mål uppfyllt. Gymnasieskolorna arbetar strategiskt med kontinuerlig uppföljning av varje elevs kunskapsutveckling och resultaten visar en positiv utveckling.
Andelen simkunniga elever i lågstadiet ska öka	Simkunnighet bland elever i lågstadiet, andel (%)*	Utfall 2024: 84 (84) Mål inte uppfyllt. Måttet avser skolornas bedömning av simkunnighet i årskurs 5. Elever som inte har uppnått simkunnighet i årskurs 5 ges extra simundervisning inför betygsättning i ämnet Idrott och hälsa i årskurs 6 där simkunnighet är ett kunskapskrav. Det saknas officiell statistik för denna indikator.

*Utfallet redovisas simkunnighet bland elever i årskurs 5, kommunala skolor, då uppgifter saknas om simkunnighet bland elever i lågstadiet. Nationella målet för simkunnighet mäts först i årskurs 6.

Målområde: Vård och omsorg med god kvalitet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att målen om stärkt personalkontinuitet inom hemtjänsten, lägre andel inhyrd personal, färre fallskador och en ökad andel brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga har uppnåtts under året.

Däremot nås inte målen om att andelen brukare med positiv helhetsbild av hemtjänst respektive särskilt boende inom äldreomsorg ska öka. Uppdraget om att öka kompetensen hos medarbetare inom LSS är färdigt och de två resterande uppdragen går enligt plan.

Sammanfattning av målområdet:

Arbete har genomförts för att stärka kompetens, kompetensförsörjning och säkerställa ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg. En positiv utveckling kan ses gällande behovet av inhyrd legitimerad personal, där behovet minskat jämfört med föregående år. Fortsatta utbildningsinsatser görs för att få fler stödpedagoger i verksamheten, samt fokus på att säkerställa språkkunskaper i svenska bland äldrenämndens medarbetare.

Utbildning inom stödpedagogik erbjuds inom ramen för gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram. Yrkeshögskoleutbildningar inom stödpedagogik erbjuds av olika utbildningsanordnare som distansutbildning bland annat i Stockholmsregionen.

På gymnasial nivå tillhandahåller komvux kurser inom vård och omsorg och barn och fritid. Ett nära samarbete mellan vuxenutbildningen och vård- och omsorgsförvaltningen möjliggör utbildning och stöd när och om det efterfrågas av vård- och omsorgsförvaltningen.

Förutom det bredare uppdraget att fördjupa samverkan och utveckla förebyggande och hälsofrämjande vård har bland annat ett samverkansarbete kring barn och unga inletts under 2024. Samverkansprocesser kring samsjuklighet med missbruk/beroende har också utvecklats och implementerats.

Under året har förskolor och skolor fått information och utbildning om SPIS (samordnad planering av insatser och stöd) och SIP (samordnad individuell plan) som metoder och hur det praktiskt går till. Majoriteten av gymnasieskolorna, dess rektorer och elevhälsa, har givits mer information och praktiska exempel gällande SPIS och SIP och skillnaden däremellan. Målet är att möta upp elevernas behov tidigare.

I slutet av 2023 färdigställdes en modell för hälsoekonomiska analyser. Den omarbetas nu för att bli mer användarvänlig.

Kommunen arbetar för att främja folkhälsa och minska ensamheten genom att möjliggöra idrott och en aktiv fritid för alla åldrar. Arbetet med att främja social och digital inkludering har intensifierats genom IT-handledning, kulturaktiviteter och dialoger med civilsamhället.

I början av september framkom uppgifter om allvarliga händelser inom äldreomsorgen. Detta medförde stor påverkan på såväl brukare och dess anhöriga/närstående som medarbetargrupper inom vård- och omsorg. Detta ledde till politiska beslut om åtgärder för ökad trygghet och säkerhet inom vård- och omsorg. Ett viktigt fokusområde har varit att tidigt upptäcka varningssignaler som kan indikera brister i omsorgen. Det är avgörande att inte bara identifiera sådana signaler, utan också reagera snabbt och effektivt för att förhindra att problemen fortgår eller förvärras. Under hösten har äldrenämnden genomfört kvalitetsuppföljningar hos samtliga brukare inom hemtjänsten. Nämnden har också genomfört en intern utredning i syfte att undersöka hur händelsen hanterats. Under våren 2025 kommer kommunrevisionen genomföra en oberoende utredning.

Under hösten 2024 fattade kommunstyrelsen beslut om förstärkt rekryteringsstöd och förstärkta bakgrundskontroller vid rekrytering i syfte att öka trygghet och säkerhet,

främst inom vård- och omsorgsverksamheten. Utdrag från belastningsregistret begärs nu in för alla nyrekryteringar inom vård- och omsorgsförvaltningen. Under hösten har ett omfattande arbete med att utveckla, förtydliga och förstärka rekryterings- och anställningsprocessen genomförts. Detta i syfte att säkerställa kvaliteten i alla rekryteringar. Under våren 2025 kommer kommunledningskontoret bygga upp en säkerhets- och kvalitetshöjande stödfunktion för rekrytering, till en början för vård- och omsorgsförvaltningen. Målet är fullgod service till vård- och omsorgsförvaltningen per halvårsskifte 2025.

Andra pågående förbättringsåtgärder inkluderar bland annat att medarbetare får utbildning i välfärdsbrott i syfte att kunna identifiera, förebygga och hantera brottsliga händelser inom kommunens verksamheter. För att öka kontinuitet och trygghet för brukare intensifieras arbetet för att fler medarbetare ska vara tillsvidareanställda, säkerställa tillräckliga språkkunskaper och införandet av trygghetsskapande teknik. Under de senaste åren har åtgärder vidtagits för att varje chef ska ha ansvar för max 30 medarbetare. Inom de flesta verksamheter har riktmärket uppnåtts och planeras i närtid vara i mål för samtliga verksamheter. Detta skapar förutsättningar för att chefer får den tid och de resurser de behöver för att vara tillgängliga, stödjande och närvarande i sitt ledarskap.

Tabell 20. Status för uppdragen inom vård och omsorg med hög kvalitet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
5: Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.	2024	Färdigt
8: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.	2026	Pågår
9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.	2026	Pågår

Tabell 21 Indikatorer inom vård och omsorg med god kvalitet.

Målsättning	Indikator	Måloppfyllelse
Andelen brukare med positiv helhetsbild av hemtjänst inom äldreomsorg ska öka	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Utfall 2024: 81 (82) Mål inte uppfyllt. Brukarbedömningen inom hemtjänsten är fortsatt stabil. Uppsala kommun ligger på en jämförbar nivå med liknande kommuner. Jämfört med riksnittet ligger Uppsala kommun något lägre.
Andelen brukare med positiv helhetsbild av särskilt boende inom äldreomsorg ska öka	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Utfall 2024: 73 (74) Mål inte uppfyllt. Indikatorvärdet för Uppsala kommun ligger omkring 5 procentenheter lägre än det för kommunerna i R9-nätverket. En bredare analys behövs av vilka delfrågor och inom vilka enheter där nöjdheten är särskilt låg.
Andelen brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga ska öka	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 78 (75) Mål uppfyllt. Utfallet för 2024 är något bättre än 2023, men i linje med värdet för 2022.
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar ska minska	Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	Utfall 2024: 16 (17) Mål uppfyllt. Personalkontinuiteten inom hemtjänsten uppvisar en positiv trend sedan 2022, och Uppsala kommun uppvisar nu ett något bättre värde än genomsnittet för R9-

		kommunerna. Bemanningen inom äldreomsorgen kommer att följas närmare under 2025.
Antalet fallskador bland personer 65+ ska minska	Fallskador bland personer 65+, 3-årsmedelvärde, antal/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2023: 2 784 (2022: 2 873) Mål uppfyllt. Antalet fallskador uppvisar en nedåtgående trend och Uppsala kommun ligger under medelvärdet för jämförbara kommuner. Kommunen har under flera år genomfört flera fallförebyggande insatser gentemot äldre.
Andelen inhyrd personal ska minska inom vård och omsorg	Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning (årsarbetare inom ÄLN och OSN)	Utfall 2024: 18 (31) Mål uppfyllt. En positiv utveckling då behovet av inhyrd legitimerad personal har minskat betydligt jämfört med föregående år. Inom omsorgsnämnden är nu alla vakanta tjänster tillsatta av legitimerad personal. Den positiva utvecklingen är resultatet av ett långsiktigt arbete i denna fråga i samverkan med andra kommunala nämnder och Region Uppsala. Minskningen av andelen inhyrd personal har medfört en betydligt lägre merkostnad.

Målområde: Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att målet om att öka antalet robotiserade processer och e-tjänster har uppnåtts och att andelen medarbetare som uppmuntras till att ta initiativ till förbättring av verksamheten ligger kvar på samma nivå som föregående år. Nya värden tas inte längre fram för indikatorn och Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet. När det gäller den för året nya indikatorn om att öka antalet nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter så har kommunkoncernen har rapporterat 114 initiativ, varav cirka 20 procent tydligt är innovativa. En modell för innovationsbudget är framtagen och fler digitaliseringsinitiativ har tagits fram och är i bruk.

Sammanfattning av målområdet:

En 3D-baskarta har tagits fram. Baskartan är ett kartutdrag som bland annat visar fastighetsindelning, byggnader, vägar och träd inom kommunens tätorter. Den kommer bland annat att användas av spårvägsprojektet för att visualisera de depåer som ska byggas. Flera projektmål för 3D-baskartan har uppnåtts inklusive att säkerställa datakvalitet, driftrutiner och att testa dess användning i faktiska projekt. En digital plattform för översikts- och områdesplanering är också på plats. Den möjliggör att geografisk information kan ärvas, återanvändas och vidareutvecklas genom samhällsbyggnadsprocessen.

Arbete har pågått med att ta fram en modell för en utveckling- och innovationsbudget. Den betonar vikten av ekonomiska resurser som en av flera faktorer för att skapa en framgångsrik och innovativ verksamhet. Modellen förstärks genom stöd från Innovationslabbet (en kreativ mötesplats för hela Uppsala) och innovationsledare, vilket bidrar till att skapa förutsättningar för att driva innovation inom kommunkoncernen.

Ett nytt avtal för att kommunkoncernen ska kunna avropa stöd inom verksamhetsutveckling (processledning, projektledning och innovationsledning) har tagits fram.

En översyn av riktlinje för informationssäkerhet är genomförd och en riktlinje för informationssäkerhet, dataskydd och cybersäkerhet beslutades av kommunfullmäktige i maj 2024. Projektet för systematisk informationsförvaltning har gjort framsteg genom att etablera strukturer för hur information ska lagras och återanvändas. Detta arbete är en del av kommunens övergripande kvalitetsledningsstöd (KLS), som har implementerats av flera verksamheter under 2024. Även arbetet med att ansluta till den nationella plattformen för säker digital kommunikation pågår och införandet utgår ifrån verksamheternas behov.

Tabell 22. Status för uppdragen inom förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
2: Införa en modell för en utvecklings- och innovationsbudget som möjliggör helt nya arbetssätt för att effektivisera framtidens välfärd.	2024	Färdigt
3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.	2025	Pågår

Tabell 23 Indikatorer inom Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Målsättning	Indikator	Måuppfyllelse
Andelen medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet, andel (%)	Utfall 2024: Saknas (Saknas) Måuppfyllelse inte bedömd då nya värden inte längre tas fram. När det gäller medborgare med positiv uppfattning om bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen ligger Uppsala på 83 procent 2023 vilket är en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna (Koladaid: N00640).
Antalet nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter ska öka	Antal nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter	Utfall 2024: 23 (saknas) Måuppfyllelse inte bedömd då mätningen påbörjades 2024. Kommunkoncernen har rapporterat 114 initiativ, varav cirka 20 procent tydligt är innovativa. Resterande är mer i linje med utvecklingsinitiativ, inte nya, eller saknar beskrivning. Innovationsinitiativen involverar främst offentliga aktörer från lokala, regionala, nationella eller internationella organisationer, men även samverkan med näringslivet. De större nämnderna uppger att det är svårt att ge en fullständig bild, då de inte har överblick över samtliga initiativ.
Andelen medarbetare som uppmuntras till att ta initiativ till förbättring av verksamheten ska öka	Min närmaste chef uppmuntrar mig till att ta initiativ till förbättring av verksamheten, andelen positiva (%)	Utfall 2024: 78 (78) Mål inte uppfyllt. Andelen ligger på samma nivå som föregående år och ingen förändring har skett varken för kvinnor eller män. Andelen positiva har dock ökat något sedan 2022. Kommunen arbetar aktivt med resultat i medarbetarenkäten där det finns behov av förbättring.
Antalet robotiserade processer ska öka	Antal robotiserade processer	Utfall 2024: 23 (21) Mål uppfyllt. Antalet robotiserade processer har ökat något under 2024 och det finns möjlighet till en större ökning framöver.
Antalet e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform ska öka	Antal e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform	Utfall 2024: 27 (26) Mål uppfyllt. Antalet e-tjänster har ökat något under 2024 och det finns möjlighet till en större ökning framöver.

Målområde: Demokrati och delaktighet

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Flera insatser har gjorts för att

stärka delaktighet och demokrati men målen för valdeltagande i valet till Europaparlamentet och i valdistrikt med lägst valdeltagande har inte uppnåtts även om valdeltagandet var högre i Uppsala än snittet i riket. Målen har inte uppnåtts för andel kvinnor bland förtroendevalda och som är ordförande i nämnder eller bolagsstyrelsen. Målet nåddes inte 2023 för andelen medborgare med en positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande i kommunens beslut och verksamheter och målet för andelen medborgare med positiv uppfattning om att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen nåddes inte heller 2023. Inga nya värden finns för dessa två indikatorer 2024. När det gäller antalet ledamöter som lämnar kommunfullmäktige under mandatperioden så bedöms måluppfyllnaden först efter mandatperiodens slut.

Sammanfattning av målområdet:

Inom arbetsmarknadsnämndens samhällsorientering (kurs för att lära sig om Sverige för nyanlända) handlar en del av utbildningen om "att påverka i Sverige" med innehåll som exempelvis: demokrati, demokratiska värderingar och system, grundlagar samt politik och valsystemet. Medborgardialoger genomförs med syfte att bredda deltagande till grupper i samhället som tidigare har haft en låg grad av medverkan vid kommunens offentliga dialoger.

Inför valet i juni säkerställde kommunen att det fanns goda möjligheter att förtidsrösta samt att lokalerna för förtidsröstning hade anpassade öppettider för att tillgodose behovet i olika områden. Alla röstmottagare som är flerspråkiga hade under valet en skylt som berättade vilket annat språk de talade och de jobbade i de vallokaler och lokaler för förtidsröstning där många röstande hade behov av stöd på sitt hemspråk. Ambulerande röstmottagare tog emot röster från väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte kunde rösta på något röstmottagningsställe.

I samband med EU-valet i juni genomfördes en folkomröstning om var bostäder ska planeras i kommunen.

Uppbyggnad av en robust och stabil verksamhet för att genomföra val i Uppsala kommun har ytterligare utvecklats genom valen i juni men kommer att behöva utvecklas och förtydligas ytterligare inför valen 2026.

Kommunstyrelsen har antagit en ny riktlinje för dialog med de som bor och verkar i Uppsala kommun. Utöver den nya riktlinjen har en vägledning för dialogarbetet tagits fram och ett kommuninternt nätverk för dialogansvariga initierats för att främja kunskapsutbyte och samordning. Kommunens webbsida har också uppdaterats för att underlätta för invånare, företagare och föreningar att engagera sig och ta del av dialogresultat.

Tabell 24. Uppdrag inom demokrati och delaktighet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
11: Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.	2026	Pågår

Tabell 25 Indikatorer inom Demokrati och delaktighet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande i	Medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande över kommunens	Utfall 2023: 18,9 (2021: 21,3) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år.

kommunens beslut och verksamheter ska öka	beslut och verksamheter, andel (%)	Därför finns inget utfall för 2024. Uppsala kommun ligger lägre än genomsnittet för R9-kommunerna, främst är det andelen män med positiv uppfattning om insyn och inflytande som minskat från den senaste mätningen.
Andelen medborgare med positiv uppfattning om möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om möjligheterna som kommunens invånare har att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen (t.ex. medborgardialoger, samråd), andelen (%)	Utfall 2023: 30,1 (2021: 35) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år. Därför finns inget utfall för 2024. Trots detta uppmäts en minskning från 2021 till 2023, som inte motsvaras vare sig i jämförbara kommuner i R9-nätverket eller i riket i stort.
Valdeltagande europaparlamentsvalen ska öka	Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, andel (%)	Utfall 2024: 61,7 (2019: 63,2) Mål inte uppfyllt. Valdeltagande i riket minskade 1,9 procent medan Uppsala kommun minskade enbart 1,5 procent. En förklaring till det lägre valdeltagandet kan vara att valdagen låg under långhelg i juni då många hade andra åtaganden. Valnämnden jobbade proaktivt för att öka andelen förtidsröstande vilket kan ha bidragit till att Uppsala kommun hade en mindre minskning än riket i övrigt. Uppsala kommun ligger fortsatt högre än genomsnittet för R9-kommunerna.
Valdeltagande i valdistrikt med lägst valdeltagande i europaparlamentsvalen ska öka	Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, valdistrikt med lägsta valdeltagande, andel (%)	Utfall 2024: 23,9 (2019: 24,4) Mål inte uppfyllt. Valdeltagande generellt i riket och i Uppsala kommun har minskat. Uppsala kommun ligger något högre än genomsnittet för R9-kommunerna när det gäller valdeltagande i valdistrikt med lägst valdeltagande.
50 procent av förtroendevalda ska vara kvinnor	Andel (%) kvinnor bland förtroendevalda	Utfall 2024: 43 (47) Mål inte uppfyllt. Andelen kvinnor bland förtroendevalda har återgått till 2020-2022 års nivå. Uppdragen hos de förtroendevalda skiljer sig även åt i innehåll och antal.
50 procent av ordförande i nämnder och bolagsstyrelser ska vara kvinnor	Andel (%) kvinnor som är ordförande i nämnder och bolagsstyrelser	Utfall 2024: 41 (45) Mål inte uppfyllt. Det är speciellt inom de kommunala bolagsstyrelserna som det är fler män än kvinnor som är ordförande.
Antalet ledamöter som lämnar kommunfullmäktige under mandatperioden ska minska	Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal	Utfall 2024: 6 (totalt 13 vid förra mandatperioden) Måloppfyllelse går inte att bedöma innan mandatperiodens slut. Det finns fortfarande möjligheten att färre lämnar kommunfullmäktige än under förra mandatperioden.

Målmråde: Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning

Målmrådet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målmrådet vid årets slut. Bedömningen baseras på att Uppsala kommun generellt har en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Ledningssystemet för arbetsgivar-, arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsområdet i Uppsala kommun är väl etablerat och utvecklas löpande i förhållande till mål, uppdrag och målsättningen att vara en attraktiv arbetsplats. Kommunstyrelsen fortsätter att stödja samtliga nämnder i kompetens- och verksamhetsutveckling inom arbetsgivarområdet i syfte att stärka verksamheternas kapacitet att möta förändringstryck i samhälle och omvärld.

Bedömningen baseras också på att målen har uppnåtts avseende att antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år har ökat, att andelen medarbetare som har många frånvarotillfällen minskat och att index för hållbart medarbetarengagemang ökat. Målen har däremot inte uppnåtts för bibehållanden av nivån för personalomsättning för extern avgång för tillsvidareanställda medarbetare och inte heller för tillsvidareanställda chefer. Några av indikatorerna har värden från 2023 som senaste utfall. Bland dem syns en positiv utveckling för ökad andel av tillsvidareanställda månadsavlönade, andelen heltidsarbetande månadsavlönade, att andelen visstidsanställda månadsavlönade och sjukfrånvaron har minskat. Målen nåddes inte för andelen heltidsanställda månadsavlönade, andelen visstidsanställda timavlönade eller för andelen arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade. Målet nåddes inte heller för kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ledarskap utvecklas löpande i förhållande till mål och uppdrag. Hälsofrämjande arbetssätt och goda utvecklingsmöjligheter är grundförutsättningar för att engagera, motivera och utveckla medarbetare. Det pågående arbetet för att säkra en hållbar, hälsofrämjande och flexibel arbetsmiljö för medarbetare och chefer fortsätter. Målsättningen är att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt nå ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. En viktig faktor för att klara utmaningarna med kompetensförsörjningen är att driva verksamhetsutveckling som frigör kompetens, tid och resurser.

En vägledning för lärande och kompetensutveckling har tagits fram och lanserats under 2024. Vägledningen beskriver hur Uppsala kommun som arbetsgivare ska arbeta med lärande. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för kontinuerligt lärande och snabbare omställning av kompetens.

En digital och hybrid arbetsplats är en konkurrensfördel för den attraktiva arbetsplats och arbetsgivare som Uppsala kommun strävar efter att vara. Utifrån möjligheten till ett mer flexibelt arbetsliv i en utvecklad digital miljö fortsätter arbetet med att möjliggöra arbetssätt och arbetstider som skapar förutsättningar för en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö, både utifrån individuella preferenser och verksamhetens behov. I syfte att skapa delaktighet, engagemang och förutsättningar för ett hållbart arbetsliv utvecklas den regelbundna dialogen mellan chef och medarbetare kontinuerligt. Dialogen berör ämnen som medarbetarens uppdrag, arbetssituation och utveckling men också verksamhetens gemensamma mål och resultat.

Arbetet med att skapa förutsättningar för en robust bemanning i verksamheterna fortgår och inkluderar aktiviteter som syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering, identifiera åtgärder som leder till hållbara och mer stabila bemanningslösningar, utveckla befintlig kompetens samt möjliggöra för fler att arbeta längre med bibehållen arbetstillfredsställelse. Olika arbetstidsmodeller prövas för att säkerställa en bemanning och schemaläggning som möter verksamhetens behov av både flexibilitet och kontinuitet. Målet är att minska antal visstidsanställda och inhyrda medarbetare. Utifrån detta kan kommunen som arbetsgivare behöva se över vad det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att innebära framåt.

Arbetet med chefers förutsättningar fortgår i en positiv riktning. Nämnderna arbetar aktivt med chefers förutsättningar utifrån verksamheternas behov i syfte att säkerställa ett hållbart, utvecklande och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer. Arbetet med att engagera, utveckla och behålla chefer samt fortsätta att stärka ledarskapet är ett prioriterat arbete de närmaste åren för att säkerställa en långsiktig

chefs försörjning. Kommunstyrelsen erbjuder ett flertal utvecklingsinsatser för chefer utifrån där de befinner sig i sitt ledarskap.

Uppsala kommuns arbete som syftar till att öka kunskapen om mångfald och inkludering på arbetsplatsen och vid rekrytering fortgår. Att öka kunskapen är en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och främjande i syfte att motverka diskriminering på arbetsplatsen. Ökad kunskap och förståelse inom området förväntas leda till färre incidenter och händelser kopplat till diskriminering och är en del av kommunens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Aktiva åtgärder innebär ett förebyggande och främjande arbete, med syfte att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Genom en utbildning kan chefer stärka sin kunskap och få verktyg att leda inkluderande. Under 2025 ska en utbildning för medarbetare tas fram.

Tabell 26. Status uppdragen inom attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.	2026	Pågår
6: Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.	2025	Pågår

Tabell 27 Indikatorer inom attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Målsättning	Indikator	Måloppfyllelse
Andelen tillsvidareanställda månadsavlönade ska öka	Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 80 (2022: 78) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning.
Andelen heltidsanställda månadsavlönade ska öka	Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 95 (2022: 95) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Det har skett en stor ökning senaste tio åren men har nu stabiliserat sig runt 95 procent. Uppsala kommun ligger på en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen heltidsarbetande månadsavlönade ska öka	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 74 (2022: 72) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning. Det är speciellt andelen kvinnor som är heltidsarbetande månadsavlönade som ökar.
Andelen visstidsanställda timavlönade ska minska	Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 15 (2022: 13) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Efter två år med minskad andel visstidsanställda timavlönade så ökade andelen 2023. Uppsala ligger på en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna. Detta bör uppmärksammas i arbetet med robust grundbemanning.
Andelen arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade ska minska	Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 8 (2022: 7) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Den negativa trendriktningen kan antas bero på att nämnderna fortfarande arbetar med förändring av bemanningsstrategier utifrån flera arbetsgivarpolitiska beslut (heltid som norm och robust grundbemanning).

Andelen visstidsanställda månadsavlönade ska minska	Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 6 (2022: 7) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning. Uppsala kommun ligger på samma nivå som genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen medarbetare som har många frånvarotillfällen ska minska	Medarbetare som har många (6 eller fler) frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna, andel (%)	Utfall 2024: 13 (14) Mål uppfyllt. Den positiva utvecklingen bedöms vara en effekt av att sjukfrånvaron stabiliserats efter pandemin.
Index för hållbart medarbetarengagemang ska öka	Medarbetarengagemang (HME), totalt kommunen (totalindex skala 0–100)	Utfall 2024: 80 (79) Mål uppfyllt. Utfallet visar på en stabil positiv trend. 2024 är det högsta värdet på totalindex sedan 2018.
Nivån för personalomsättning för extern avgång ska bibehållas för tillsvidareanställda medarbetare	Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda medarbetare	Utfall 2024: 6,1 (7,3) Mål inte uppfyllt. Minskningen är ett trendbrott, vilket inte nödvändigtvis är negativt. Fler mätningar behövs för att avgöra huruvida förändringen är långsiktig.
Nivån för personalomsättning för extern avgång ska bibehållas för tillsvidareanställda chefer	Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda chefer	Utfall 2024: 7,2 (8,6) Mål inte uppfyllt. Eftersom chefer i vissa verksamheter är en bristkompetens är minskningen av omsättningen positiv, trots att utfallet är ett trendbrott i förhållande till önskad riktning på utfallet. Fler mätningar behövs för att kontrollera om det är fråga om en långsiktig trendförändring. Uppmärksamhet bör riktas mot att män har högre omsättning än kvinnor.
Sjukfrånvaron ska minska	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 8,1 (2022: 8,3) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer senare under tertiäl 1 2025. Uppsala kommun uppvisar en positiv trend sedan 2021, men kommunen har högre sjukfrånvaro än genomsnittet för R9-kommunerna.
Antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år ska öka	Månadsanställda inkl. timavlönade i intervallet 66 till 75 år, antal	Utfall 2024: 759 (742) Mål uppfyllt. Antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år har ökat något. Det är klart fler kvinnor än män som är månadsanställda i intervallet 66 till 75 år.
Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön ska vara 100 procent	Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön, kommunalt anställda, andel (%)	Utfall 2023: 102,8 (2022: 102,7) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertiäl 2 2025. Indikatoren bör bevakas för att säkerställa att kön inte påverkar lönesättning till vare sig kvinnors eller mäns fördel.
Målsättning saknas	Anställda kvinnor, andel (%)	Utfall 2023: 71 (2022: 71) Målsuppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Utfall för 2024 kommer under tertiäl 2 2025. Uppsala kommun har en något jämnare könsfördelning än genomsnittet för R9-kommunerna. Att uppnå en jämnare könsfördelning är ett långsiktigt strävansmål.
Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av samtliga chefer	Utfall 2024: 69 (71) Målsuppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Könsfördelningen bland chefer speglar fördelningen av tillsvidareanställda medarbetare.

Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av chefer som leder chefer	Utfall 2024: 64 (61) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Andelen kvinnor som leder chefer har ökat och närmar sig den generella könsfördelningen i organisationen.
Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av chefer som leder medarbetare	Utfall 2024: 70 (73) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Minskning från föregående år men andelen motsvarar den generella könsfördelningen i organisationen.

Fokusmål 2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

När Uppsala växer och fler arbetar har vi råd att investera i välfärden. Arbete är det som bygger Uppsalas gemensamma välstånd och ger individer ekonomisk frihet och möjlighet att utvecklas. Fyrspår och spårväg ger förutsättningar för ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad i hela kommunen.

Uppsala ska vara ett nav för företagande och jobb. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för expansionsinvesteringar, nyetableringar och företagande. De konkreta åtgärderna för ett bättre näringslivsklimat ska förverkligas. Samarbeten med Uppsalas två universitet och de två universitetssjukhusen gör Uppsala till en stark kunskapsstad. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva och exportinriktade branscherna. Att nå klimatmålen är en gemensam utmaning men utgör även en betydande möjlighet för näringslivet.

Vårt mål är att alla som kan arbeta ska arbeta. Utbildning och aktiva arbetsmarknadsinsatser spelar en viktig roll för att komma till rätta med såväl arbetslöshet som brist på arbetskraft. Utbildningar och arbetsmarknadsinsatser ska utvecklas i samverkan med näringslivet och Arbetsförmedlingen.

I Uppsala ska stad och land utvecklas tillsammans. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, arbete, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala ska vara fysiskt och socialt sammanhållet. Spårvägen binder ihop Uppsalas större bostadsområden med större arbetsplatser, ger en kortare restid och en attraktiv stadsbild. I staden ska genomfartstrafiken minska. Samhällsbyggandet ska ske med bevarad och helst ökad kvalitet. Befintliga bostadsområden ska renoveras och förtätas varsamt och med respekt för boende och befintliga miljöer.

Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation. Kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Uppsalas stadskärna ska utvecklas i mänsklig skala för ökad trivsel för boende och besökare. För att öka attraktiviteten ska Uppsala utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Ett starkt civillsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhället.

I en globaliserad värld sammanlänkas det lokala med den globala utvecklingen. Det blir därför allt viktigare att som kommun förstå och analysera omvärlden, dess skeenden och konsekvenser. Kommunens roll i ett regionalt sammanhang handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner, näringsliv, akademi, statliga myndigheter och Region Uppsala för att hitta smarta och effektiva lösningar på gemensamma utmaningar. Det är även centralt att Uppsala kommun samverkar och samarbetar internationellt, med särskilt fokus på samarbeten inom Uppsalas närområde och inom EU.

Fokusmålet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut.

Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Fyra av 28 uppdrag inom fokusmålet är färdiga, 14 pågår enligt plan, två väntar enligt plan, sju är försenade och ett är stoppat. Det är ett tillkommande uppdrag att uppdra till kommunstyrelsen att i nära dialog med berörda bolag och nämnder utreda förutsättningarna för ett

centralt placerat familjebad/äventyrsbad avseende genomförbarhet och finansieringsalternativ som är stoppat efter att ny information framkommit att Fyrishov och det befintliga familjebadet är i bättre tekniskt skick än tidigare uppskattningar.

Av de pågående och väntande uppdragen beräknas sju bli färdiga 2025, sex beräknas bli färdiga 2026, ett 2028 och två beräknas bli färdiga 2029. Ett kvarvarande uppdrag är försenat från 2025 till 2026 och ett beräknas bli färdigt 2025 i enlighet med senast satta tidplan, men är ändå bedömt som försenat på grund av att slutdatum flyttats flera gånger under åren. Fyra tillkommande uppdrag är försenade, två från 2024 till 2025, ett från 2025 till 2026 och ett från 2024 utan nytt slutdatum.

Kommunen fortsätter att förbättra förutsättningarna för företagen och öka andelen invånare som är självförsörjande. Uppsala har stärkt sin position som en internationell aktör ytterligare och invånarnas involvering i frågor som påverkar samhället har utökats.

Målområde: Starkt näringsliv och god företagsservice

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på de insatser kommunen arbetat med under året och det goda resultatet för nöjd-kund-index. Företagsklimatet har förbättrats. För de flesta av målområdets indikatorer saknas utfall för 2024. Enligt senast tillgängliga resultat är sysselsättningstillväxten över tid över målvärdet, medan antal nya jobb ligger under målvärdet och omsättningstillväxten över tid sjönk från 2022 till 2023 och ligger under målvärdet enligt senaste utfallet. Bruttoregionprodukten är svårbedömd, men en återhämtning efter pandemin syns. Även om flera indikatorer ligger under målvärdet vid senaste utfallet så ses överlag positiva siffror. Konjunkturen har drabbat Uppsalas företag men kommunen bedömer att de insatser som kommunen arbetat med ändå har lett till goda resultat och underlättat för företagen i rådande ekonomiskt läge.

Sammanfattning av målområdet:

SKR (Sveriges kommuner och regioner) mäter kommunernas service i myndighetsärenden löpande. Preliminära siffror för 2024 visar att Uppsala kommun kontinuerligt förbättrat sin Nöjd-Kund-Index (NKI) för myndighetsservice till företag, vilket utgör en stadigt positiv trend. Denna förbättring återspeglar kommunens förmåga att leverera service till företag och att det kontinuerliga arbetet med att förbättra verksamheterna ger resultat.

En undersökning av Svenskt näringsliv kring hur företagen upplever tillgången till medarbetare med relevant kompetens visar en liten förbättring och Uppsala ligger fortsatt över riksnittet.

Kommunen har under året fattat beslut om ett nytt näringslivsprogram med tillhörande handlingsplan. Programmet sätter ramar och prioriteringar för kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Ett programdirektiv för verksamhetsmark för näringslivet är framtaget med syftet att långsiktigt säkerställa näringslivets behov av verksamhetsmark på ett resurseffektivt sätt. Åtgärder är framtagna utifrån resultatet från den byggaktörsenkät som genomfördes under 2022. Åtgärderna förväntas på sikt leda till ett större utbud av

verksamhetsmark för olika aktörer inom näringslivet och i förlängningen en mer balanserad exploateringsportfölj.

För att få fler företag att utvecklas och etablera sig i Uppsala arbetar kommunen med ett etableringsnätverk med stora fastighetsägare inom den kommersiella sektorn. Detta nätverk underlättar för kommunen att förmedla etableringsförfrågningar och höjer kunskapsnivån inom både kommunen och näringslivet. Genom detta nätverk får företagare bättre service och ökad tillgång till marknadsinformation, vilket bidrar till en starkare ekonomisk utveckling i Uppsala.

Infrastruktur, pendlingsmöjligheter och transportalternativ påverkar företagen i Uppsala. I augusti togs det första spadtaget för Uppsalas nya spårväg. Spårvägen är en del av realiseringen av fyrspårsavtalet. Det omfattar inte bara spårväg utan också ny bebyggelse, nya stationer för fjärr- och regionaltåg och annan infrastruktur. Planprocesserna är igång och de två första detaljplanerna för spårvägen har antagits under året.

Attraktiv allmän plats bidrar till ett välmående näringsliv genom att det skapar liv och rörelse som ger affärsmöjligheter. Både investeringar och driftverksamhet påverkar attraktivitet och trygghet för en plats och skapar förutsättningar för ett välmående näringsliv. Kommunen har en etablerad investeringsprocess där näringslivsperspektivet är inkluderat.

Uppsala Konsert och Kongress (UKK) har inlett ett samarbete med Ung Företagsamhet. UKK renodlar sin roll som kommunalt bolag inom hela verksamheten i förhållande till det privata näringslivet och föreningslivet, för att undvika osund konkurrens och istället agera möjlighetsskapande gentemot näringsliv och föreningsliv.

Kommunen har arbetat tillsammans med Uppsala Citysamverkan i samband med de arbeten som planeras i stadskärnan. Samarbetet syftar till att bibehålla en attraktiv stadskärna för föreningar, företag och näringsliv.

Tabell 28. Status uppdragen inom starkt näringsliv och god företagsservice.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.	2026	Pågår

Tabell 29 Indikatorer inom starkt näringsliv och god företagsservice.

Målsättning	Indikator	Målpuppfyllelse
Företagsklimatet ska förbättras	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (A2030)	Utfall 2023: 75 (2022: 75) Utifrån preliminärt utfall på 77 per november 2024 så är målet uppfyllt. Preliminära resultat visar störst förbättring inom områdena rättssäkerhet, information och bemötande. Slutligt utfall för 2024 kommer under tertiäl 2 2025.
	Företagsklimat enl. Svenskt Näringslivs enkät, ranking	Utfall 2024: 252 (257) Mål uppfyllt. Uppsala kommun uppvisar en positiv trend sedan 2022, men ligger samtidigt på en lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Bruttoregion- produkten ska öka	Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare (A2030)	Utfall 2022: 651,8 (2021: 563,1) Målpuppfyllelse inte bedömd på grund av lång eftersläpningen av utfall. Utfall för 2023 kommer under tertiäl 1 2026. Uppsala kommun har under de senaste 10 åren legat konstant högre än genomsnittet för R9-kommunerna. En

		tillbakagång kan skönjas år 2020 till följd av pandemin, men återhämtningen därefter har varit stark.
Minst 2 000 nya jobb per år	Antal nya jobb per år	Utfall 2023: 982 (2022: 3312) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Resultatet för 2023 visar på en avmattad tillväxt jämfört den starka återhämtningen efter pandemin. I snitt har det skapats 1 987 nya jobb per år mellan 2010 och 2023, vilket är i nivå med det långsiktiga målet. Såväl den månadsvisa trenden som 12 månaders glidande medelvärde låg i september 2024 strax under 1 000 jobb per år, det vill säga under målet.
Sysselsättnings-tillväxt över tid för aktiebolag ska vara minst 2,5 procent	Sysselsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	Utfall 2023: 3,6 (2022: 4,6) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Antalet anställda i aktiebolagen hade trots lågkonjunktur en stabil tillväxt under 2023 på ungefär samma nivå som de två föregående åren. Ökningstakten var högre inom exportindustri (4,0) och affärstjänster (4,6) än inom vardagliga verksamheter (2,8).
Omsättningstillväxt över tid för aktiebolag ska vara minst 6 procent	Omsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	Utfall 2023: 0,2 (2022: 12,6) Mål inte uppfyllt. Resultatet är klart lägre 2023 än målsättningen över tid. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Efter två år med stark inflationsdriven omsättningstillväxt ökade omsättningen bland aktiebolagen med endast 0,2 procent år 2023 som har präglats av lågkonjunktur. Ökningstakten var lägre inom exportindustri (-2,4) och affärstjänster (-3,2) än inom vardagliga verksamheter (4,0).

Målområde: Fler i arbete

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att arbetslösheten och andel biståndstagare fortsätter minska, andelen deltagare som avslutar kommunens arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier har ökat och andelen invånare med eftergymnasial utbildning har ökat. Bedömningen baseras även på de insatser som pågår för att ytterligare öka sysselsättningsgraden och matcha kompetensbehov inom näringsliv och offentlig verksamhet med utbildningsutbudet.

Målet för sysselsättningsgrad bland unga vuxna 16-24 år saknar utfall för 2024 men bedöms som uppfyllt baserat på senast tillgängliga utfall. Målet för sysselsättning två år efter avslutad gymnasieutbildning saknar också utfall för 2024 och bedöms som inte uppfyllt baserat på senast tillgängliga utfall. Vad gäller antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar är måluppfyllelse inte bedömd då nyckeltalet har slutat följas i offentlig statistik. 2023 var det i Uppsala fler elever per invånare som läste yrkespaket på komvux än snittet för kommunerna i R9.

Sammanfattning av målområdet:

För att minska andelen biståndsmottagare arbetar kommunen både individanpassat och förebyggande. Den långsiktiga trenden har sedan 2020 varit att färre Uppsalabor har behov av ekonomiskt bistånd, både i absoluta tal och som andel av befolkningen. En viktig grupp som minskar är personer med långvarigt bistånd. Exempel på förebyggande arbete är uppsökande och utåtriktade aktiviteter inom ramen för projekten Kvinna-Hälsa-Arbete och det nu avslutade Familjefokus Bäcklösa liksom arbetet med ungdomssamtal för att stötta och motivera ungdomar i familjer med

ekonomiskt bistånd att hitta egna vägar till arbete och studier. Kommunen använder även arbetsmarknadsanställningar i kombination med information samt språkutvecklande och coachande insatser för att ge individer viktig arbetslivserfarenhet och verktyg inför den reguljära arbetsmarknaden.

Kommunen verkar inom flera områden och samverkansforum för att erbjuda möjliga ingångar till arbete och sysselsättning. Kommunen arbetar för att skapa anställningar för unga, nyanlända med språkintrödn, skyddad anställning, arbetsplatspraktik, samverkan med skolan för erbjudande om praktikplatser. Kommunen erbjuder även praktik och feriearbete inom den egna verksamheten.

Enligt kommunens näringslivsprogram är tillgång till kompetent arbetskraft en av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv. Det finns stora behov av arbetskraft i Uppsalas näringsliv med särskilt yrkeskunnande som inte kräver universitetsutbildning. Kommunen har en etablerad samverkan med näringslivet för att anpassa utbildningsutbudet, bland annat via vuxenutbildningens branschråd. Kommunen har exempelvis i samarbete med gruvbranschen och Hedemora kommun tagit fram en utbildning till bergarbetare för att tillgodose samhällets behov av mineraler och bergmaterial.

I tre av fyra företagsdialoger diskuteras kompetensbrist och på dialogforumet "Uppsala möts" var temat kompetensförsörjning. Det framgår att företagen efterfrågar mer information om yrkesutbildningar och skolsystemet. En pilot har genomförts där information om yrkesutbildningar förmedlades för företag inom exportnäring. Resultatet visar att information och löpande kontakt behövs.

Insatser för att locka fler till yrkesutbildningar omfattar bland annat satsningen "Testa komvux" där individer under två veckors tid genom vägledning, information och studiebesök får prova på nämndens utbildningar. Jobbfestivalen Drömarbetsstaden lockade under 2024 ett 50-tal privata och offentliga arbetsgivare och cirka 3 000 besökare. På Drömarbetsstaden får arbetsgivare chansen att träffa potentiella framtida medarbetare och arbetssökande får möjlighet att träffa kommunen, företag och andra arbetsgivare på ett och samma ställe och få coachning i bland annat CV-skrivande.

Arbetet med att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar har hög prioritet. En handlingsplan håller på att tas fram och samarbetet har utökats både med närliggande kommuner och branschföreträdare. Det finns också en utvecklad kommunikation med de fristående verksamheter som är etablerade i kommunen. Kommunerna Uppsala, Heby, Knivsta, Tierp och Östhammar har skrivit på ett samverkansavtal för planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning. Under året har förberedelser gjorts inför införandet av "fritt sök" till yrkesutbildningar i länet i enlighet med det nya regelverk som trädde i kraft i januari 2025.

Tabell 30. Status uppdragen inom fler Uppsalabor i arbete.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
13: Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.	2026	Pågå
14: Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.	2026	Pågå

Tabell 31 Indikatorer inom fler Uppsalabor i arbete.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen deltagare som avslutar från kommunens	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksa	Utfall 2024: 29 (23) Mål uppfyllt.

arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier ska öka	mhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	Andelen inskrivna som avslutas till arbete eller studier har endast visat mindre förändringar under 2022–2024 utifrån egen verksamhetsstatistik. Andelen som börjat arbeta eller studera är högre bland män än bland kvinnor. Utifrån omorganisation och förändrat arbetssätt så är jämförelse mellan 2022-2024 inte relevant.
Andelen invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning ska öka	Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 59,9 (2022: 59,4) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Uppsala kommun ligger mer än 10 procentenheter över genomsnittet för R9-kommunerna, och uppvisar en stadig positiv trend under det senaste decenniet. Skillnaden mellan könen är fortsatt stor, där kvinnor ligger över 10 procentenheter högre än män.
Andelen vuxna biståndsmottagare ska minska	Vuxna biståndsmottagare, andel (%) av befolkningen (genomsnitt per månad)	Utfall 2024: 1,3 (1,3) Mål inte uppfyllt. Andelen biståndsmottagare av befolkningen per månad har minskat marginellt från föregående år. Andelen kvinnor gentemot män har ökat vilket är en utveckling som har pågått under längre tid. Det är fler kvinnor i långvarigt bistånd, fler som är sjukskrivna och fler som blir återaktualiserade.
Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska	Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 1,2 (2022: 1,4) Mål uppfyllt. Verksamhetsstatistik visar även att andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat 2024 jämfört med 2023. Andelen biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit i större andel än totalen, vilket är positivt och en effekt av det klientnära arbetet. Uppsala kommun placerar sig trots detta bland de 25 procent av Sveriges kommuner med lägst resultat, Uppsala har därmed en relativt stor andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd.
Andelen arbetslösa ska minska	Arbetslöshet 18-65 år, årsmedelvärde, andel (%)	Utfall 2024: 4,3 (4,8) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet kommer nu ut på arbetsmarknaden och lämnar arbetslösheten. Trenden gäller både utrikesfödda kvinnor och män. Arbetslöshetssiffrorna är betydligt lägre för inrikes födda män och kvinnor och ligger på en mer konstant nivå. Andelen arbetslösa är något högre bland män än bland kvinnor.
	Långtidsarbetslöshet 25-65 år, årsmedelvärde, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 3,1 (3,2) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet lämnar arbetslösheten. Långtidsarbetslösheten är lägre för inrikes födda män och kvinnor, men skillnaden mellan könen är mindre. Arbetslösheten är på lägre nivå i Uppsala jämfört med genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar ska minska	Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) (A2030)	Utfall 2022: 3,9 (2021: 4,2) Mål uppfyllt. Utfall för 2023 kommer under tertial 2 2025. Arbetsmarknadsnämnden arbetar aktivt för att minska andelen unga som varken arbetar eller studerar genom att erbjuda individuellt anpassade stödinsatser och coachning. Inom ramen för projekt Insatser i samverkan för unga (ISA) utvecklas metoder för att arbeta uppsökande mot målgruppen och erbjuda stöd för att stärka ungas kompetens och öka deras chanser att komma in på

		arbetsmarknaden. Från september 2023 till och med december 2024 har projekt ISA träffat och erbjudit stöd till 232 unga, varav 41 procent kommit ut i arbete eller studier.
Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar efter slutförd gymnasieutbildning ska öka	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	Utfall 2022: 83,8 (2021: 84,8) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2023 kommer under tertial 2 2025. Motsvarande resultat för R9-kommunerna är 84,9 procent. Utifrån både ett nationellt och ett kommunalt uppdrag pågår arbete för att öka andelen elever som väljer yrkesprogram i gymnasieskola för att bättre matcha arbetsmarknaden i regionen.
Andelen gymnasieelever på yrkesprogram ska öka	Gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola (%)	Utfall 2023: 18,4 (2022: 18,8) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 1 2025. Utifrån både ett nationellt och ett kommunalt uppdrag pågår arbete för att öka andelen elever som väljer yrkesprogram i gymnasieskola för att bättre matcha arbetsmarknaden i regionen.
Antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar ska öka	Antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar per 100 000 invånare	Utfall 2022: 471 (2021: 478) Måloppfyllelse inte bedömd då nyckeltalet har slutat följas i offentlig statistik. Skolverket kommer troligen publicera annan data på området och förslag på alternativ indikator kommer följas av arbetsmarknadsnämnden. 2023 var det fler elever per invånare som läste yrkespaket i huvudmannens skolenheter än i genomsnittet för kommunerna i R9.

Målområde: Hållbar stads- och landsbygdsutveckling

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Andelen kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme har inte ökat, vare sig i flerbostadshus eller verksamhetslokaler, andelen medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar har inte ökat, andelen medborgare med positiv bedömning av gator och vägar har inte ökat och andelen invånare i kollektivtrafiknära läge har inte ökat. För indikatorn ”2 000 lägenheter i flerbostadshus och småhus ska färdigställas” finns inte utfall för 2024 men målet bedöms som uppfyllt 2023. Ett av målområdets två uppdrag är färdigt och det andra pågår. I övrigt arbetar kommunen brett för att minska miljöpåverkan och för att tillgodose kommuninvånarnas behov.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun har arbetat för att den fysiska planeringen och samhällsbyggandet ska utgå från de behov som finns hos både nuvarande och framtida generationer. Förståelsen för att invånare, näringsliv, akademi och civilsamhälle har kunskap om hur behoven i samhället ser ut och att deras engagemang bidrar till en levande demokrati har ökat.

För att minska klimatpåverkan av bygg- och anläggningsprojekt återbrukas material i så hög utsträckning som möjligt och allt fler projekt återanvänder stenmaterial vid ombyggnation. Återbruk kommer att vara en förutsättning vid ombyggnationen av Kungsängstorg och Fyrstorg. Genom ett innovationsprojekt där kantsten återanvänts i större omfattning än tidigare minskar klimatutsläppen och kostnaderna. Ytterligare ett exempel på återbrukat material inom samhällsbyggnaden är i Hospitalträdgården där schaktmassor har använts till att göra pulkabackar.

Under året har arbetet med Rosendals klimatpositiva stadsdel gått framåt och markanvisningsavtal har tecknats där preliminära klimatkalkyler och projektförslag

ingår. Uppsala har som första kommun i landet lanserat ett ramverk för klimatkrav vid markanvisningar. Ramverket har mottagits positivt av branschen och fått stort genomslag i media. En storskalig demontering av två byggnader i Ulleråker har påbörjats under året. Demonteringen är delvis finansierad från EU-projektet NetZeroCities. Ett kommunövergripande pilotprojekt för en återbrukshubb har startat. Även ett projekt för visualisering av växthusgasutsläpp i byggprojekt har startats upp med extern finansiering från Viable cities. Inom Rosendalsprojektet har både en markanvisning för en centrumbyggnad och en arkitekttävling för Rosendals torg lanserats med stort återbruksfokus.

Kommunstyrelsen och Uppsala vatten och avfall AB har gjort en översyn av VA-verksamhetens (vatten och avlopp) kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid. Syftet var att säkerställa en effektiv och långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning. Resultatet av översynen har sammanställts i en rapport och kommer att användas i det framtida arbetet med vatten- och avloppsförsörjningen.

Avgiften för att ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen har setts över. Översynen visar att den taxekonstruktion som Uppsala kommuns bruks- och anläggningsavgifter grundar sig i är av branschstandard. Taxekonstruktionen bedöms som aktuell och adekvat. Även om investeringsnivåerna och kostnaderna i VA-verksamheten ökar är avgifterna i Uppsala kommun låga nationellt sett och är fortfarande lägre än i jämförbara kommuner.

Uppsala vatten och avfall AB har inlett arbetet med ett program för Vatten 2050:s investeringar, som samtliga ska färdigställas till senast år 2035. Programmet kommer att omfatta såväl nya brunnsområden för mer grundvattenupptag, ett nytt vattenverk invid befintligt vattenverk i Gränby, en förstärkt reservvattenförsörjning samt några nya råvattenledningar mellan vattentäcker och vattenverk.

Ett reviderat landsbygdsprogram med handlingsplan har tagits fram under 2024 för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tidigt 2025. Arbetet med revideringen har involverat hela kommunkoncernen, föreningar, allmänhet, näringsliv och politiska företrädare. Landsbygdsprogrammet och handlingsplanen fokuserar särskilt på att stärka utvecklingsområdena och förbättra samarbetet med regionen. Detta för att säkerställa att programmet är väl anpassat till lokala behov och möjligheter samt att det stödjer en effektiv genomförandeprocess av planerade åtgärder och aktiviteter.

I ett förslag till revidering av plan för innerstaden finns förslag på hur gator i innerstaden kan utvecklas för att bland annat ge mer plats för gående och cyklister. Inom ramen för arbetet med planen sker dialog med många berörda intressenter. Resultatet kommer att utgöra en viktig del i den strategiska planeringen för stadens framtida utveckling och trafiklösningar.

Steg har tagits med att tillgängliggöra och informera om utvecklingsplanen för Uppsala central. Informationsvepor installerades i centralpassagen under våren. En informationsinsats genomfördes under två dagar i maj vid Uppsala central tillsammans med Region Uppsala och Trafikverket för att möta och informera allmänheten om den kommande utvecklingen. Detta arbete har bidragit till att öka invånarnas och resenärernas delaktighet i utvecklingen av Uppsala centralstation och främjat samverkan mellan olika aktörer. Genom informationsinsatsen har kommunen skapat en tydlig inriktning för fortsatt arbete med utvecklingen av området.

Det osäkra världsläget och dess påverkan på ekonomin för både företag och hushåll, i kombination med tidigare hög inflation och höga räntor, har fortsatt att påverka

byggandet i Uppsala under 2024. För att underlätta genomförandet av projekt har möjligheten till senarelagd köpeskilling införts. Planläggning eller plangenomförande pågår i samtliga prioriterade tätorter och det finns en ständig planberedskap på minst 400 byggrätter.

De senaste fem åren har antalet färdigställda bostäder i genomsnitt uppgått till drygt 2 000 bostäder per år. Antalet påbörjade bostäder ökade något under 2024 till knappt 1 300 bostäder, jämfört med 1 100 påbörjade bostäder 2023. Under 2024 har bygglov givits för 1 224 nya bostäder och 2 104 slutbesked har lämnats. Antalet nya ärenden har minskat med cirka 20 procent sedan 2022 och 30 procent sedan 2021 jämfört med 2023 och 2024. Det fortsatt osäkra marknadsläget i kombination med att hushållen får mindre kvar i plånboken förväntas även fortsatt leda till en lägre byggtakt.

Kommunen har under året fokuserat på att integrera kulturell hållbarhet i den långsiktiga samhällsplaneringen. Målet är att säkerställa att kulturens roll får ett starkt genomslag i kommunens utveckling. Bland annat har kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden kartlagt kulturpotentialen både i staden och på landsbygden.

Kartläggning av kulturpotentialen har gett ökad kunskap om hur tätorternas kulturella utbud och hur förutsättningarna för dess utveckling ser ut. Insikterna ligger till grund för att utveckla en mer levande och inkluderande kulturmiljö. Materialet utgör ett planeringsunderlag för den fysiska planeringen som exempelvis översiktsplanarbetet. Genom samarbete med både föreningslivet och näringslivet främjar kommunen tillgången till aktiva och hälsosamma aktiviteter samt möjligheter till arbete. Genom att erbjuda dialog, bidrag och stöd till föreningslivet ökas engagemanget för ett hållbart utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter.

Tabell 32. Status för uppdragen inom hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
18: Göra en översyn av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid för att säkerställa en effektiv och hållbar vatten- och avloppsförsörjning.	2024	Färdigt
19: Utredda ett nytt resursverk (vattenreningsverk) och andra alternativ för framtidens VA-lösning i Uppsala utifrån ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter.	2025	Pågår

Tabell 33 Indikatorer inom hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
2 000 lägenheter i flerbostadshus och småhus ska färdigställas	Antal färdigställda lägenheter i flerbostadshus och småhus	Utfall 2023: 3 228 (2022: 2 088) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Kommunen har aktivt arbetat med att planera nya byggprojekt för att möta bostadsbehovet. Enligt statistik från plan- och byggnadsnämnden är antalet färdigställda bostäder 2024 lite lägre än under 2023 på grund av lågkonjunkturen.
Andelen kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme ska öka	Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, flerbostadshus	Utfall 2024: 1 (10) Mål inte uppfyllt. Andelen som byggs i trä varierar mycket mellan åren eftersom det rör sig om få ärenden totalt.
	Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, verksamhetslokaler	Utfall 2024: 0 (2) Mål inte uppfyllt. Det totala antalet ärenden är väldigt litet, vilket gör att variationen mellan åren blir stor.

Andelen medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar ska öka	Medborgare med positiv bedömning av skötsel och snöröjning av gång- och cykelvägar, andel (%)	Utfall 2023: 80 (2021: 80) Mål inte uppfyllt. Undersökningen genomförs vartannat år och därför finns inget utfall för 2024. De som bor i annan tätort är mer negativt inställda än de som bor i centrala Uppsala eller utanför tätort. Bedömningen av snöröjningen har försämrats mest mellan mätningarna, framförallt bland kvinnor.
Andelen medborgare med positiv bedömning av gator och vägar ska öka	Medborgare med positiv bedömning av skötsel och snöröjning av gator och vägar, andel (%)	Utfall 2023: 68 (2021: 72) Mål inte uppfyllt. Undersökningen genomförs vartannat år och därför finns inget utfall för 2024. Bedömningen av både skötsel och snöröjning har minskat mellan de två senaste mätningarna, framförallt bland män. De som bor i annan tätort är mer negativt inställda än de som bor i centrala Uppsala eller utanför tätort.
Andelen invånare i kollektivtrafknära läge ska öka	Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%) (A2030)	Utfall 2022: 89,4 (2021: 89,4) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Utfallet har legat omkring samma nivå under de senaste 10 åren, högre än både genomsnittet för R9-kommunerna och riket som helhet. Ansvar för att fler personer bor i kollektivtrafknära lägen delas mellan kommunen och regionen. Kommunen har en viktig roll i bebyggelseplanering och lokalisering av bostäder och regionen ska se till att kollektivtrafiken fungerar effektivt och är tillgänglig för invånarna.

Målområde: Attraktiv stad och landsbygd

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som utförts för att utöka medborgarinflytandet. Andelen medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva har inte ökat enligt det senaste utfallet, och indikatorns mål är därmed inte uppnått. Med beaktande av att index ändå är att anse som högt samt att sänkningen inte kan anses vara statistiskt signifikant så påverkar inte indikatorns målpuppfyllnad målbedömningen negativt.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunen har under året arbetat för att utöka medborgarinflytande i utvecklingen av stads- och landsbygdsmiljö. Under året har det skett en utveckling av metoder och arbetssätt för att skapa ökad delaktighet. Exempelvis har dialoger genomförts med olika målgrupper, som barn, unga och äldre, för att säkerställa att deras röster hörs. Samarbeten med aktörer som Barnombudet och Senioruniversitetet har också bidragit till att förstärka detta arbete. I november 2023 antog kommunstyrelsen kriterier för att utse stadsdels- och bygderåd. Under första delen av 2024 öppnade kommunstyrelsen möjligheten för föreningar att ansöka om att bli stadsdels- eller bygderåd och i december antogs de första tio stadsdels- och bygderåden. Rådets roll är att fungera som en dialogpart för kommunen i lokala utvecklingsfrågor, föra fram lokala utvecklingsmöjligheter och involvera allmänheten och företagare i hur området ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Pilotprojekt för medborgarbudget för landsbygden påbörjades 2017. Under 2024 har dessa utvärderats. Erfarenheterna från pilotprojektet och en omvärldsanalys har också

resulterat i ett utkast till vägledning för arbetet med medborgarbudget. Piloter för medborgarbudget i staden är planerade för 2025.

Implementeringen fortsätter av en vägledning som handlar om utveckling av metoder och arbetssätt för dialog i tidiga skeden av samhällsbyggandet. Ett dialogverktyg har tagits fram. Det ger stöd till när dialoger ska genomföras i processen, vilka frågor som bör diskuteras, vilka grupper som ska involveras, samt vilka verktyg som är mest lämplig metod för respektive målgrupp.

En utvecklingsplan för området längs Fyrisån vid Fyrishov har beslutats. Planen är en del i att skapa en grönare stad och visar hur området runt Fyrishov kan göras mer tillgängligt för allmänheten. I medborgardialogen som genomfördes 2023 framkom att Uppsalaborna vill att stråket längs Fyrisån ska göras tillgängligt för alla och att en ny park utvecklas för möten, aktiviteter och vila. Kommunstyrelsen har beslutat om att ta fram en ny detaljplan som möjliggör förändringarna i Fyrishovsområdet.

Närheten till fiberanslutet bredband utanför tätort, tillgången till bredband (100Mbit) och yttäckning för mobilt bredband fortsätter att öka år för år.

Kommunen har under året arbetat med insatser för att öka utbudet av trygga och engagerande miljöer för ungdomar. En grupp som arbetet fokuserat på detta år är motorintresserade ungdomar, som ofta saknar dedikerade samlingsplatser. Arbetet har lett till initiering av aktiviteter som både möter ungdomarnas behov och bidrar till en ökad gemenskap.

En ny riktlinje för firande av elitdrottsprestationer har antagits av kommunstyrelsen och första uppvaktning och firande genomfördes den 1 februari 2025.

Sommartorgen och sommargatorna (Vaksalatorg, Fyrishov och Östra Ågatan) ökar attraktiviteten på platserna och lockar folk till sig och skapar på så sätt trygghet, så även julmarknaden som arrangerades i Uppsala City. Under året har ombyggnaden av Gränbyparken färdigställts samt parken i Lindbacken som båda är mycket uppskattade av de boende.

Tio nya toalettbyggnader har tagits i drift under 2024. För att säkra utbyggnaden av fler offentliga toaletter har en handlingsplan för åren 2025–2028 tagits fram. Under året startades dricksvattenfontänen på Stora torget och det har även installerats en dricksvattenfontän i Anna Petrus park.

Tabell 34. Status uppdragen inom attraktiv stad och landsbygd.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
16: Utveckla arbetet med medborgarbudget i staden och landsbygderna för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av sitt närområde.	2025	Pågår
17: Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.	2026	Pågår

Tabell 35 Indikator inom attraktiv stad och landsbygd.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på, andel (%)	Medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på, andel (%)	Utfall 2023: 93 (94) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år. Därför finns inget utfall för 2024. Uppsala kommun ligger högre än genomsnittet för jämförbara kommuner, trots en svag minskning från föregående mätning. Andelen med positiv

helhetsbedömning har minskat mer bland kvinnor än bland män. De som bor utanför tätort är mer nöjda än andra.

Målområde: Regional, nationell och internationell samverkan

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete kommunen har gjort för att skapa och stärka samarbeten såväl regionalt som nationellt och internationellt i en stor del av kommunens verksamheter, samt det kommunen gjort för att underlätta för familjer från andra länder att bosätta sig i Uppsala, även för kortare perioder av studier eller arbete. Genom att ingå i nätverk, samarbeten och kunskapsutbyten har kommunen skapat goda förutsättningar för att nationellt och internationellt samarbete ska utvecklas och fördjupas ytterligare.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun arbetar för att utforma en stödfunktion som ska hjälpa kommunens verksamheter hitta möjligheter till EU-finansiering av utvecklingsprojekt och utvecklingssatsningar. Metodstöd och arbetsformer har tagits fram under 2024 och testas under 2025.

Kommunen delar med sig av sin kunskap och sina erfarenheter med aktörer regionalt, i Europa och internationellt, och tar även del av andra länders forskning och metoder för att utveckla Uppsala. Exempelvis har kommunen inlett ett samarbete för att utvärdera ny teknik från USA som ska rena PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser) ur dricksvatten och delat med sig till Kanada av sina erfarenheter med att rena avloppsvatten från läkemedel på Kungsängsverket. Ytterligare ett exempel är att kommunen erbjuder Uppsala universitet och näringslivet testbäddar för forskningsprojekt så att de kan forska i verklig miljö.

Under året har steg tagits med att ingå vänortsavtal med Lviv i Ukraina. Samtal om framtida samarbetsområden pågår med representanter från Lviv. Ett framtida samarbete är inte begränsat till vänortsavtal utan andra former kan bli aktuella.

Även om Uppsala inte blev utvald som europeisk kulturhuvudstad 2029, har ansökningsprocessen gett värdefulla resultat i sig. Processen har mobiliserat lokala kulturaktörer och näringslivet samt fördjupat samarbetet med internationella partners. Regelbundna möten har hållits med både privata och offentliga aktörer inom kultursektorn i Uppsala. Dialogen med andra europeiska städer och kulturorganisationer har intensifierats, vilket stärker Uppsalas nätverk och internationella profil.

Parallellt med detta har Uppsala kommun ansökt om medlemskap i EIT Culture and Creative Cities & Regions Network, vilket är ett strategiskt viktigt steg för att integrera Uppsala i ett större europeiskt sammanhang och främja innovation samt stärka stadens kulturella och kreativa näringar.

Ett aktivt arbete med bland annat deltagande i nationella och internationella branschsammankomster pågår för att stärka Uppsalas roll på den internationella marknaden vad gäller såväl konsert- och konferensverksamhet som för att exponera och positionera sig och Uppsala som evenemangsstad. Under 2024 var Uppsala referenskommun när Sport of England tog fram underlag till ett grönare och mer aktivt England. Uppsala har även varit värd för nordiskt expertråd inom idrotts- och fritidsanläggningar och är från 2024 medlemmar IAKS, internationell sammanslutning

för sport och fritidsanläggningar. Medlemskapet innebär att kommunen kan ta del av och sprida erfarenhet och kunskap inom området.

Tabell 36. Status för uppdrag inom regional, nationell och internationell samverkan.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	2026	Pågår

Fokusmål 3. Uppsala ska leda klimatomställningen

Det är nu klimatmålen ska nås. Uppsala ska vara världsledande i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för effekterna av ett förändrat klimat. Kommunen tar ansvar och motverkar klimatförändringarna genom omställning till klimatneutralt Uppsala 2030, klimatanpassat Uppsala senast 2040 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Effekterna av klimatförändringarna i världen blir allt tydligare. Uppsala har i dag en klimatpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv och mer behöver göras för att nå klimatmålen. Utsläppen ska minska med 10–14 procent per år i kommunen för att ligga i linje med Parisavtalet. Kommunen ska aktivera en koldioxidbudget för den egna verksamheten, och för kommunen som geografiskt område, i syfte att löpande kunna följa upp och vidta åtgärder som minskar kommunens påverkan. Samtidigt ska kommunen arbeta strukturerat och fokuserat tillsammans med andra aktörer som behöver bidra till att ställa om Uppsala till ett robust samhälle som är anpassat till de klimatförändringar som sker i dag och som inte kan förhindras i framtiden.

Klimatomställningen ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Stora satsningar ska göras på en energiförsörjning som bidrar till ett klimatpositivt samhälle, på att ställa klimatkrav vid upphandling och inköp, fortsatt utbyggnad av solenergi, kretsloppslösningar, att bygga spårväg, utfasning av fossila plaster, ekologiskt hållbart jordbruk och att säkra ett hållbart och klimatanpassat byggande. Kommunen ska fullfölja arbetet med att montera solceller på alla kommunala fastigheter där så är möjligt senast 2025.

Mer ska göras för att skydda värdefull natur, skydda grund- och dricksvatten, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. Livsmiljöer för olika arter ska utvecklas och nyskapas i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Fler naturreservat ska bildas och kompensatoriska naturvårdsåtgärder utföras vid markexploateringar.

Kommunen ska skapa förutsättningar för alla invånares, verksamheters och företags möjlighet att ställa om till det nya, attraktiva, klimatomställda livet. Återvinning och återbruk ska öka liksom cirkulära materialflöden som binder ihop landsbygd och stad. Gång- och cykelvägar ska byggas ut liksom fler laddstationer för elfordon. Stadsmiljö och livskvalitet ska förbättras för att värna verksamheter och boende i city, bland annat genom att genomfartstrafiken minskar i syfte att nå en bättre luftkvalitet, ökad tillgänglighet och lägre klimatutsläpp. En stor utmaning för att nå utsläppsmålen är att minska klimatpåverkan av konsumtion och långväga resande.

Det behövs samhällsförändringar som kräver nya sätt att leda och arbeta för att möta klimatutmaningarna. Därför är innovation centralt i klimatarbetet. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll.

Fokusmålet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Fyra av kommunfullmäktiges 17 uppdrag inom fokusmålet är färdiga. Tio uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade. Ett uppdrag kommer inte att kunna genomföras. Av de uppdrag som pågår beräknas fyra uppdrag bli klara under 2025 och sex färdiga 2026. Två uppdrag är försenade. Det ena var beräknat att bli klart 2024 och beräknas nu bli klart 2025. Det andra var beräknat att bli klart 2026 men beräknas nu bli klart 2029. Ett uppdrag kunde inte genomföras. Det är ett tillkommande uppdrag om att bilda naturreservat av Gamla Uppsala åskullar som överklagades av Försvarsmakten.

Trots att arbetet inom kommunfullmäktiges uppdrag pågår enligt plan bedöms målet endast nås delvis. Utsläppen av koldioxid minskar inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Under de senaste åren har arbetet för att nå klimatmålen förstärkts. Kommunen arbetar både med att minska klimatpåverkan inom sina egna verksamheter och tillsammans med andra för att nå en samhällseffekt.

Målområde: Stärkt kapacitet för klimatomställning

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som skett för att stärka kommunens kapacitet för klimatomställning kopplat till förtydligad styrning, insatser för att minska utsläpp från transporter och byggnation samt positiv utveckling i två av fyra indikatorer. Utsläppen av växthusgaser på kommungeografisk nivå minskar inte takt med det mål som satts upp, men visar positiv utveckling i flera utsläppsområden. Utsläppen av växthusgaser per invånare och per kilo inköpt livsmedel minskar jämfört med föregående år. Målet om att öka en positiv uppfattning avseende kommunens klimat- och miljöarbete uppnås inte för 2023, vilket är det senaste tillgängliga värdet för indikatorn.

Sammanfattning av målområdet:

Senaste tillgängliga data visar att utsläppen under 2021 och 2022 har ökat marginellt jämfört med den kraftiga minskning som följde under pandemiåret 2020. Därmed bedöms målet om en årlig utsläppsminskning om 10–14 procent inte nås. Ökningen av utsläpp har framför allt skett kopplat till långväga resande. Samtidigt har utsläppen från övriga områden och särskilt utsläppen från uppvärmning minskat påtagligt, motsvarande en minskning om cirka 11 procent då de långväga resorna räknats bort.

För att påskynda och stärka kommunens kapacitet att leda klimatomställningen pågår ett arbete för att aktivera en klimatbudget för Uppsala kommuns egen verksamhet och för kommunen som geografiskt område. Under 2024 har koncernen genomfört ett arbete med att identifiera viktiga åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser i linje med målet om klimatneutralitet 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050. Arbetet med att utveckla klimatbudgetens styrmodell fortsätter och testas i processen för Mål och budget 2026. Arbetet drivs som en del av Uppsala kommuns projekt som pilotkommun inom EU:s mission för 100 klimatneutrala och smarta städer.

Den största källan till utsläpp i Uppsala som geografiskt område är transporter och trafik och kommunen vidtar insatser för att begränsa utsläppen från de egna transporterna och fordonen. För att bidra till utvecklingen av mobilitetslösningar har en storymap för interna och externa användare lanserats, mobilitetsmallen. Den externa riktar sig till exploatörer, byggaktörer och konsulter som arbetar med

mobilitetslösningar för att öka det hållbara resandet. Kommunen har också genomfört trafikregleringar för att minska genomfartstrafiken och öka framkomligheten i centrala staden inför öppnandet av Tullgarnsbron. Regleringarna har haft effekt och bidragit till ökad framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik samtidigt som biltrafiken bedöms ha minskat. Samtidigt görs kommunikativa insatser för att främja resor med cykel och förstärkningar i cykelbanenätet för att bidra till att fler väljer att cykla.

För att begränsa klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt fortsätter utvecklingen av klimatkalkyler, klimatkrav och återbrukat material som viktiga delar i Uppsalas utbyggnad. Erfarenheter från satsningen på en klimatpositiv stadsdel i Rosendal tillvaratas och bidrar till att ytterligare stärka klimatsmart byggande framåt. Under slutet av 2024 startade en koncerngemensam satsning på cirkulärt byggande med finansiering genom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Satsningen inkluderar utveckling av en fysisk testbädd där byggmaterial från demonterade byggnader lagras och vidareförmedlas till nya byggprojekt, nya affärsmodeller för cirkulärt byggande och förutsättningarna för cirkulärt byggande hos den lokala byggsektorns aktörer. Att öka mängden återbrukat material i byggarbeten är en viktig insats för att långsiktigt minska byggsektorns klimatbelastning.

För att Uppsala ska kunna bli klimatpositivt behöver motsvarande mängd koldioxid som släpps ut år 2030 också bindas in i skog, mark eller byggmaterial. För att öka kolbindningen anlägger kommunen våtmarker och fosfordammar.

Tabell 37. Status uppdrag inom stärkt kapacitet för klimatomställning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	2026	Pågår

Tabell 38 Indikatorer inom stärkt kapacitet för klimatomställning.

Målsättning	Indikator	Måloppfyllelse
Andelen medborgare med positiv helhetsuppfattning om kommunens klimat och miljöarbete ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter, andel (%)	Utfall 2023: 67,2 (2021: 69,8) Mål inte uppfyllt. Medborgarundersökningen genomförs vartannat år, därför finns inget utfall för 2024. Uppsala ligger för 2023 under genomsnittet för riket. Det speciellt kvinnornas uppfattning som har försämrats betydligt. Fler män har en positiv uppfattning 2023 än 2021. Indikatorns utfall beror på en rad olika faktorer, vilket gör det svårt att dra slutsatser.
Utsläppen av växthusgas ska minska med 10-14 procent per år	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, CO2ekvivalenter, absoluta tal	Utfall 2022: 882 (2021: 871) Mål inte uppfyllt. Statistiken har en eftersläpning på 20 månader. Förflyttningar görs i rätt riktning inom de flesta områden. Ökningen av utsläpp har framför allt skett kopplat till långväga resande som baseras på schabloniserad uppskattning av resvanor.
Utsläppen av växthusgaser per invånare ska minska	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekvivalenter per invånare	Utfall 2022: 3,6 (2021: 3,7) Mål uppfyllt. Mål för indikatorn uppfyllt men minskning av växthusgaser är inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Statistiken har en eftersläpning på 20 månader.
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel ska senast 2030 uppgå till 1,25	Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	Utfall 2024: 1,53 (1,55) Måloppfyllelse inte bedömd då målet gäller 2030. Klimatpåverkan från inköpta livsmedel har minskat marginellt från föregående år. Måltidsservice som är den

CO2ekvivalenter per kilo	verksamhet som köper in majoriteten av kommunens livsmedel arbetar aktivt med att minimera klimatpåverkan från den mat de serverar. Detta genom att bland annat minska andelen kött och använda klimatguidade menyer där gästerna blir informerade om rätternas olika klimatavtryck.
-----------------------------	--

Målområde: Klimatanpassning

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på genomfört arbete för att stärka det systematiska klimatanpassningsarbetet samt utfallet i indikatorerna för nämnderna och bolagsstyrelsernas systematiska riskarbete. Målsättningen för nämnderna och bolagsstyrelsernas systematiska arbete med att identifiera och agera på klimatrelaterade risker uppnås inte för 2024.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunen arbetar vidare med att stärka det långsiktiga och systematiska arbetet för att säkerställa att Uppsala ska vara anpassat till de klimatförändringar som redan sker och de som inte kan undvikas i framtiden i linje med målsättningen om ett klimatanpassat Uppsala senast 2040.

En översyn av styrningen inom klimatanpassningsområdet har genomförts och ett arbete med att utveckla och komplettera befintlig styrning och uppföljning av klimatanpassningsfrågan har påbörjats utifrån identifierade behov. För att tydliggöra styrningen och konkretisera viktiga steg i arbetet för ett klimatanpassat Uppsala har nya etappmål för klimatanpassningsarbetet tagits fram kopplat till revideringen av kommunens miljö- och klimatprogram.

Det systematiska arbetet för att identifiera och omhänderta klimatrelaterade risker i ordinarie processer för riskanalys har stärkts med utgångspunkt i karteringar och underlag avseende Uppsalas klimatrisker. Berörda nämnders och bolagsstyrelsernas arbete med att systematiskt identifiera och agera på klimatrelaterade risker inom ramen för sin verksamhets- och affärsplanering följs löpande. Vid kontroll 2024 bedömdes majoriteten både ha identifierat risker och genomfört arbete för att bemöta riskerna. Fortsatt utvecklingsarbete för att stärka det riskorienterade åtgärdsarbetet kommer genomföras framgent.

Under första delen av 2024 har ny styrning kopplad till träd i stadsmiljön tagits fram i syfte att bland annat öka krontäckningen i Uppsala. En ökad krontäckning och fler träd bidrar både till att stärka motståndskraften mot skyfall och minskar risker för överhettning, samtidigt som det genererar fler positiva värden för både människor och biologisk mångfald.

Insatser för att skydda Uppsala från konsekvenser av skyfall och översvämningar vidtas. Bland annat görs insatser kopplade till anläggningar och parker för att kunna fördröja stora regnmängder och minska sannolikheten för skador på omkringliggande fastigheter eller påverkan på samhällsfunktioner. För att minska konsekvenserna av extremväder på kommunens verksamheter och människorna som vistas i dem pågår systematiskt arbete med att planera för att minska risken för skador på kommunkoncernens fastigheter och för att kunna upprätthålla verksamhet även under till exempelvis värmeböljor.

Tabell 39. Status för uppdrag inom klimatanpassning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.	2026	Pågår

Tabell 40 Indikatorer inom klimatanpassning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Alla nämnder och bolagsstyrelser ska inom ramen för sin verksamhetsplanering ha identifierat risker kopplade till klimatförändringar	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som inom ramen för sin verksamhetsplanering identifierat risker kopplade till klimatförändringar	Utfall 2024: 82 (saknas) Mål inte uppfyllt. De flesta men inte alla nämnder och bolagsstyrelser uppfyller målsättningen. Indikatorn är ny för 2024 och därför finns det inga värden att jämföra med. Indikatorn räknas ut genom frågor i internkontrollplanen. Resultatet är från internkontrollmomentet i april 2024.
Alla nämnder och bolagsstyrelser ska genomföra arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som genomför arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar	Utfall 2024: 79 (saknas) Mål inte uppfyllt. En majoritet av kommunens nämnder och bolag genomför arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar. Ett fåtal verksamheter har gjort det i liten utsträckning eller inte påbörjat arbete än. Indikatorn är ny för 2024, därför finns inga värden att jämföra med.

*Berörda (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, MHN, OSN, PBN, RÄN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering, Uppsala vatten och avfall samt Uppsalahem)

Målområde: En hållbar mobilitet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamheter har till övervägande lett till de resultat som önskas inom målområdet. Bedömningen baseras på att antalet laddpunkter ökar, att en vätgastankstation och laddstation är på plats, samt att flera åtgärder genomförs för transportomställning, för att öka elektrifieringen och främja cyklandet. Alla fordon i kommunens fordonsflotta går att tanka med förnybara bränslen. Målen har nåtts för gång och kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel vilket är positivt då målet är satt till att uppnås 2030, men förändring behövs för att nå målen 2030 för cykel och privat motorfordon. När det gäller antal elbilar per publika laddplatser är målet inte uppnått då antalet är lika som för 2023. Målen att 100 procent av bränslet i kommunala fordon ska vara förnybart nåddes inte 2023 och inte heller minskade den genomsnittliga körsträckan med personbil.

Sammanfattning av målområdet:

För utveckla infrastrukturen för el-laddning och andra hållbara drivmedel samarbetar kommunen med flera aktörer. En arbetsgrupp samordnar insatserna för att främja laddinfrastruktur för både lätta och tunga fordon. Målet är att snabbt kunna möta nya behov och möjligheter för att säkerställa att Uppsala har en hållbar och effektiv transportinfrastruktur framåt.

Insatser görs för transportomställning i hela Uppsala. Under året har en massbalansutredning för att minimera antalet transporter till och från stadsutvecklingsprojektet i sydöstra stadsdelarna genomförts. Detta innebär färre lastbilar på vägarna och därmed lägre utsläpp.

Antalet offentligt tillgängliga laddpunkter för el-laddning ökar i Uppsala och uppgick 2024 till 561 vilket är 87 punkter fler än 2023 enligt statistik från Nobil och Statistiska centralbyrån. De byggs både av privata aktörer, där kommunen bidrar till utvecklingen genom att ge stöd i markfrågor och av det kommunala parkeringsbolaget.

Rutiner för detaljplanering har tagits fram för att möta nya lagkrav som rör laddning av elfordon. Kraven innebär både att nya bostadshus och andra byggnadstyper med fler än tio parkeringsplatser ska ha eller vara förberedda för laddpunkter. Kraven ska också beaktas vid större renoveringar av parkeringsplatser.

Under året har en vätgastankstation och laddstation som byggts av Uppsala vatten och avfall AB och Vattenfall AB färdigställts, även om driftsättningen är försenad. Kommunen har samtidigt gjort ekonomiska beräkningar för lokal produktion av vätgas som ett viktigt steg i ledet för att skapa förutsättningar för att främja fossilfria transporter.

Elektrifieringsfrågan i ett vidare perspektiv utvecklas inom samverkansprojektet Uppsalaeffekten. Syftet är att sätta effektfrågan i fokus och driva på Svenska Kraftnäs kapacitetsförstärkning av eleffekt till Uppsala. Privata el-fordon och elektrifiering av kollektivtrafiken och andra tunga transporter förväntas öka vilket medför ett behov av förstärkt el-effekt.

För att bidra till utvecklingen av mobilitetslösningar har mobilitetsmallen utvecklats. Det är ett digitalt kartverktyg och riktar sig till exploatörer, byggaktörer och konsulter som arbetar med mobilitetslösningar för att öka det hållbara resandet.

Uppsala parkering AB verkar för digitala lösningar för att minska söktrafiken i innerstaden, ett exempel är att se över möjligheten att skala upp det digitala p-ledningssystem som idag finns i Centralgaraget.

Kommunen fortsätter att främja ett fungerande dörr-till-dörr-perspektiv för resande och transporter med fokus på att stärka möjligheterna till hållbart resande på landsbygden. Målsättningen är att påskynda utbyggnaden av pendlarparkeringar samt skapa säkra gång- och cykelvägar till och från hållplatser.

Kommunen genomför också satsningar för att främja andelen resor som sker med cykel, både genom aktiva utåtriktade informationskampanjer och investeringar i cykelvägar och cykelparkering. Under 2024 placerade sig Uppsala kommun på tredje plats i Cykelfrämjandets granskning av kommunernas cykelfrämjande åtgärder, Kommunvelometern.

Uppsalahem arbetar med att skapa förutsättningar för hyresgästers hållbara mobilitet. Det sker genom att implementera fler fordonspooler, utöka tillgången till paketboxar och höja kvaliteten på cykelparkeringar.

Inför öppnandet av Tullgarnsbron genomfördes insatser för att minska genomfartstrafiken och öka framkomligheten i centrala staden. Islandsbron har prioriterats för gång, cykel och kollektivtrafik. Mätningar visar att regleringarna har effekt på trafiken i området.

Tabell 41. Status för uppdrag inom en hållbar mobilitet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
22: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.	2026	Pågå

Tabell 42 Indikatorer inom hållbar mobilitet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
15 procent har gång som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Gång som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 18 (10) Mål uppfyllt. Fler hade gång som huvudsakligt färdmedel under pandemin. 2024 skedde dock en stor ökning och det högsta värdet på många år.
50 procent har cykel som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Cykel som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 25 (25) Mål inte uppfyllt. Det är inga större förändringar av andelen som har cykel som huvudsakligt färdmedel utan det ligger på en relativt stabilt över tid.
16 procent har kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 16 (21) Mål uppfyllt. Det har skett en ökning av resor med kollektivtrafik efter pandemin.
19 procent har privat motorfordon som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Privat motorfordon som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 41 (43) Mål inte uppfyllt. Andelen som privat motorfordon som huvudsakligt färdmedel har minskat de tre sista åren men inte i den takt som krävs för att uppnå målet.
100 procent av bränslet i kommunala fordon ska vara förnybart	Andel (%) förnybart bränsle i kommunala fordon	Utfall 2023: 88 (2022: 89) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Andelen förnybart bränsle som nämnderna använder ligger i de allra flesta fall över 90 procent. Flera nämnder rapporterar att andelen har minskat under 2024 och att bristen på laddinfrastruktur är en utmaning. Delar av fordonsflottan består av bilar som drivs av etanol och HVO100. Bränslet för etanolbilar är E85 vilket har en inblandning av 10–15 procent bensin och HVO100 bilarna kan tankas med diesel när HVO100 inte är tillgängligt eller är för dyrt. På grund av bränslemix, tillgänglighet och eventuella feltankningar har kommunens fordonsflotta tankats med bränslen som innehåller fossila drivmedel.
100 procent av fordonen i kommunens verksamhet ska vara fossiloberoende	Andel (%) fossiloberoende fordon i kommunens verksamheter	Utfall 2024: 100 (100) Mål uppfyllt. Alla fordon i fordonsflottan går att tanka med förnybara bränslen och drygt 60 procent av fordonsflottan består av bilar som drivs av etanol och HVO100.
Antalet elbilar per publika laddplatser ska minska	Antal elbilar per publika laddplatser	Utfall 2024: 22 (22) Mål inte uppfyllt. Trots att inte målet är uppfyllt så är positivt att antalet laddplatser ökar i samma takt som antalet elbilar.
Den genomsnittliga körsträckan med	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/invånare (A2030)	Utfall 2023: 491,7 (2022: 485,5) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Uppsala har betydligt lägre än genomsnittet för R9-kommunerna och

personbil ska minska	värdet har minskat med omkring 50 mil per invånare under de senaste 10 åren. Värdet har inte heller återgått till samma nivå som innan pandemin.
----------------------	--

Målområde: Hållbar och mer effektiv energianvändning

Målområdet bedöms vara helt uppfyllt. Kommunens verksamhet har lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. För indikatorerna finns inga nya värden för 2023 men tidigare utfall visar på en positiv utveckling. Om takten upprätthålls kommer Uppsala att nå fullmäktiges mål om 100 megawatt installerad solcell redan innan mållåret 2030.

Sammanfattning av målområdet:

Inom kommunen görs flera satsningar på förnybar energiproduktion och hållbar omställning. Fokus ligger på energieffektivisering, användning av hållbara material och minimering av resursanvändning vid om- och nybyggnation som också bidrar till långsiktig energieffektivisering.

Kommunen arbetar för att stödja omställningen till hållbar energiförsörjning och flera insatser pågår. Bland annat har kommunen tillsammans med forskare från Uppsala universitet och stiftelsen STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) utvecklat en digital modell som kan analysera och utvärdera olika energisystem i kommunen. Genom att använda denna modell kan kommunen planera och optimera energisystemen mer effektivt. Det kan leda till bättre energianvändning och lägre utsläpp.

Kommunen arbetar med att installera solceller i det egna fastighetsbeståndet och med att underlätta installation för invånare och företag. Det bidrar till ökad produktion av förnybar el. Egenproducerad el i kombination med satsning på batterilagring bidrar också till att minska belastningen på elnätet när delar av energibehoven kan täckas med egen el. 2023 hade sammantaget nästan 77 megawatts effekt installerats i Uppsala som geografiskt område, vilket är den näst högsta nivån bland svenska kommuner.

Så gott som alla kommunens egna personbilar och lätta lastbilar kan drivas fossilfritt. För att säkerställa fortsatt omställning har en ny vägledning tagits fram som ska ge stöd i inköp av nya fordon och vilka drivmedelstyper som ska prioriteras i kommunens fordonsflotta.

Kommunen har energirådgivare som ger råd och informerar om energisparande åtgärder.

Tabell 43 Indikatorer inom hållbar och effektiv energianvändning.

Målsättning	Indikator	Måloppfyllelse
Installerad effekt från solenergi kommungeografiskt ska uppgå till 100 MW år 2030	Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografisk	Utfall 2023: 76,9 (2022: 52,1) Måloppfyllelse inte bedömd då målet gäller 2030. Slutmålet är ännu inte uppfyllt men en stor ökning har skett från 2022 till 2023. Om installationstakten upprätthålls kommer målet om 100 MW att nås redan innan 2030. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025.
Installerad effekt från solenergi kommunorganisatorisk ska öka	Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatorisk	Utfall 2023: 2,6 (2022: 2,2) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Utvecklingen går framåt och bidrar till det övergripande målet om 100 MW installerad effekt

		solenergi kommungeografiskt 2030. Kommunen genomför en rad olika insatser för att bidra till att uppnå målet.
Energianvändning kommunorganisatoriskt ska minska	Energianvändning per yta, kommunorganisatoriskt, kWh/m ²	Utfall 2023: 131 (2022: 141) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer under tertial 2 2025. Energianvändningen per kvadratmeter har stadigt minskat de senaste tre åren. Detta bedöms bero på energieffektiviseringsåtgärder hos kommunens fastighetsägande bolag.
Slutanvändningen av energi inom det geografiska området ska minska	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare (A2030)	Utfall 2022: 17 (2021: 19) Mål uppfyllt. Utfall 2023 kommer i slutet på tertial 1 2025. Uppsala har en positiv trend sedan många år tillbaka och ligger på en klart lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.

Målområde: Ren luft och giftfri miljö

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på att mätningar på Kungsgatan inte överskrider normvärdet 60 mikrogram per kubikmeter som dygnsmedelvärde för kvävedioxid, att antalet tillfällen som partiklar PM10 överskrider normvärde har minskat i centrala staden och att arbetet med uppdraget går enligt plan.

Sammanfattning av målområdet:

Arbete pågår för att förbättra vattenmiljöer och skydda grundvattnet, för giftfria och slutna kretslopp, för ett hållbart samhällsbyggande samt för att minska växthusgasutsläpp och luftföroreningar. Detta görs genom att bedriva tillsyn och provning enligt miljöbalken bland annat gällande miljöfarliga verksamheter, förorenade områden, PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser), fluorerade växthusgaser, luftkvalitet, strandskydd, naturreservat samt enskilda avlopp och genom att arbeta med trafikreglering.

En utredning av effekter av miljözoner i centrala Uppsala färdigställdes under 2024. Den innehåller en analys av påverkan på trafikflöden och luftkvalitet för miljözon klass 2 och klass 3.

Östra Sveriges Luftvårdsförbund har genomfört en mätning av luftkvaliteten på Vaksalaskolans skolgård för att undersöka hur luften är där barnen tillbringar sin skoltid. Resultaten visar att luften på skolgården är betydligt renare än på andra platser i staden där det är mycket trafik. För de luftföroreningar som mätts, uppnås miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet med god marginal, liksom de flesta av de riktvärden som Världshälsoorganisationen (WHO) har fastställt. Det enda undantaget är att antalet dygnsmedelvärden av kvävedioxid över 25 µg/m³ bedöms bli något fler än vad WHO rekommenderar.

Insatserna för att förbättra luftkvaliteten har gett resultat och mätningar och EU-organet Europeiska miljöbyråns senaste ranking visar att Uppsala, tillsammans med Umeå, har renast luft i Europa i förhållande till de gränsvärden som WHO satt upp för hälsovådliga partiklar. De trafikregleringar som införts i centrala Uppsala bedöms ha minskat trafiken vilket bidrar till förbättrad luftkvalitet och minskade utsläpp av farliga partiklar.

För att fortsätta och stärka arbetet med att säkerställa rent vatten har en ny handlingsplan till Vattenprogram för Uppsala kommun tagits fram. Handlingsplanen pekar ut konkreta åtgärder för att nå vattenprogrammets mål om levande sjöar och vattendrag, rent grundvatten, god hushållning med vattenresurser och hållbar dagvattenhantering. Strategier och åtgärder för att minska utsläpp av fosfor till Fyrisån har undersökts och sammanställts i en rapport som kommer ligga till grund för fortsatt åtgärdsarbete som förbättrar vattenkvaliteten i ån framöver.

Kommunen erbjuder odlingsbar mark till småskaliga aktörer. När nya parker planeras avsätts ytor för odling, och i Hospitalsträdgården anläggs både en skogsträdgård och en stadsodling för kommersiell odling av grönsaker och blommor. I programförslaget för Norra Stadsparken föreslås ett utvidgat koloniområde. Sedan flera år tillbaka erbjuder Uppsalahem möjlighet till egna odlingar i många kvarter.

Kommunen har genom projekten ÄT Uppsala Län och Uppsala Matråd stärkt samarbetet med näringslivet och universitet för att öka kunskapen om lokal livsmedelsproduktion. Under 2024 bildades Uppsala Matråd, en ideell förening som samlar och samordnar olika aktörer inom den lokala småskaliga livsmedelssektorn.

Kommunen har även genomfört en omfattande omvärldsbevakning för att studera hur andra kommuner arbetar med stads- och byodling samt för att utveckla cirkulära och hållbara affärsmodeller. Dessutom undersöks innovativa tekniska lösningar, såsom möjligheten att etablera en biokolsanläggning, för att ytterligare minska miljöpåverkan.

Tabell 44. Status för uppdrag inom Ren luft och giftfri miljö.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
23: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.	2026	Pågår

Tabell 45 Indikatorer inom ren luft och giftfri miljö.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Antalet tillfällen som partiklar för kvävedioxid överskrider normvärde ska minska i centrala staden	Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)	Utfall 2024: 0 (0) Mål uppfyllt. För det andra året i rad överskrider inte mätningar på Kungsgatan normvärdet 60 mikrogram per kubikmeter som dygnsmedelvärde för kvävedioxid. Minskningen av antal överskridanden sedan 2022 kan förklaras med minskad trafik på Kungsgatan och att bussflottan nu uppfyller Euroklass 6.
Antal tillfällen som partiklar PM10 överskrider normvärde ska minska i centrala staden	Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)	Utfall 2024: 6 (11) Mål uppfyllt. Minskningen beror troligtvis på väderförhållanden eftersom trafikflödet varit densamma på Kungsgatan under 2023 och 2024. Antal tillfällen som dygnsnormen för partiklar överskrids hålls nere med fortsatt dubbdäcksförbud och gatudriftens dammbindning.
100 procent av livsmedel i kommunens verksamhet ska vara ekologiska år 2030	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 48 (51) Mål inte uppfyllt. Andelen inköpt ekologisk mat har minskat kontinuerligt sedan 2022 och målet för 2030 bedöms inte vara inom räckhåll. Enligt måltidsservice, som står för ungefär 80 procent av livsmedelsinköpen, beror den nedåtgående trenden på ökade livsmedelskostnader. För att kunna hålla budget har de ekologiska inköpen begränsats.

Målområde: Skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamheter har till övervägande lett till de resultat som önskas inom målområdet. Bedömningen grundar sig på att målet att öka andelen skyddad natur har uppnåtts. Målet för att öka andelen ekologiskt brukad åkermark har inte uppnåtts. Det är dock en indikator som kommunen inte har så hög rådighet över. De omfattande insatser som genomförts och påbörjats för att skydda och restaurera naturområden, främja biologisk mångfald och säkra en god vattenkvalitet bidrar till en ökad livskvalitet för invånarna.

Sammanfattning av målområdet:

En riktlinje för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning har beslutats. Den syftar till att minska förluster av biologisk mångfald och bevara viktiga naturvärden. Riktlinjen visar hur man ska ta hänsyn till naturen och räkna ut behovet av ersättning för miljöpåverkan när markanvändningen ändras.

Under året har arbetet med att integrera grön infrastruktur i stadsplaneringen fortsatt. En målbild och indikatorer håller på att fastställas för att mäta invånarnas tillgång till parker och grönområden. Samtidigt utvecklas grönstrukturplaneringen för att bevara viktiga områden för klimatanpassning, biologisk mångfald och rekreation. Detta stödjer kommunens hållbarhetsmål. Det senaste målvärdet för indikatorn skyddad natur visar på en positiv utveckling.

Parallellt med detta har arbetet påbörjats med en grön- och blåstrukturplan, som kommer att vägleda framtida stadsplanering och säkerställa bevarandet och utvecklingen av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. En grön- och blåstrukturplan är ett strategiskt dokument som används i stadsplaneringen för att bevara och utveckla grönområden (grönstruktur) och vattenområden (blåstruktur).

Under året har kommunen arbetat för att förstärka grönstrukturen i områden med begränsad tillgång till parker och natur. Gränbyparken har färdigställts och parker i stadens östra delar har utvecklats. Arbetet fortsätter med att vidareutveckla välbesökta friluftsområden och tillsammans med Region Uppsala öka möjligheten att resa hållbart till dessa områden.

Kommunen har inventerat och kartlagt stadsträden för att förbättra översikten och öka krontäckningen. Resultaten finns nu i digitala kartlager. Dessutom har kommunen tagit fram åtgärder och en skötselplan för att bevara cinnoberbaggen, vilket möjliggör fortsatt stadsbyggande utan att hota artens överlevnad.

Arbete pågår med att öka ängsytor genom att omvandla kortgräs till långgräs där biologisk mångfald kan öka. Under 2024 har minst tre hektar omvandlats från kortgräs till ängs- och slåtterytor för att öka biologisk mångfald.

Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) undersöks möjligheten att anlägga fosfordammar på kommunala jordbruksytor genom projektet "Det stora fosforklivet". Under året har arbetet fokuserat på strategier för att minska fosfortillförseln till Fyrisån. Inom arbetet för att skydda grundvatten har en känslighetsanalys tagits fram för de delar av Uppsalas tillrinningsområden som ligger i Knivsta kommun.

Tabell 46. Status för uppdrag inom skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.	2026	Pågår
25: Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i staden och tätorter.	2026	Pågår

Tabell 47 Indikatorer inom skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.

Målsättning	Indikator	Måloppfyllelse
Andelen skyddad natur ska öka	Skyddad natur (land), andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 4,0 (2022: 3,9) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Med skyddad natur avses område inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde. Uppsala kommun ligger på en lägre nivå än jämförbara kommuner i R9-nätverket.
Andelen ekologiskt brukad åkermark ska öka	Ekologiskt brukad åkermark, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 19,3 (2022: 21,6) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Med ekologiskt odlad åkermark avses arealer jordbruksmark som brukas med ekologiska produktionsmetoder och som uppfyller kraven om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Kommunen har begränsad möjlighet att påverka böndernas jordbruksmetoder, och det kan vara rätt metod men certifieringen är för dyr.

Fokusmål 4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

I Uppsala kommun är trygghet en rättighet för alla och ingen ska begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Uppsala ska vara en trygg kommun att verka och leva i. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för integrationen.

Uppsala kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott är till för att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Uppsala ska inte ha någon utsatt stadsdel. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Kommunen ska fortsätta att utveckla samarbetet med polisen för ökad trygghet.

Kommunens verksamhet har jämlikhet, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Kommunen stärker förutsättningarna för alla människor i alla delar av samhället. Alla ska känna sig välkomna och inkluderade i kommunens verksamheter och kunna lita på att få det stöd de behöver av samhället. All utveckling ska ske med särskild hänsyn till människor och områden som har sämst socioekonomiska förutsättningar. De som står långt utanför idag ska prioriteras.

Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala. Kultur, idrott och fritid utgör en starkt bidragande faktor för trygghet, folkhälsa och livskvalitet.

En lyckad integration leder till att fler arbetar. Alla barn ska kunna se sina föräldrar gå till jobbet. Livsvillkoren ska vara lika goda oavsett var i kommunen man växer upp och lever. Kompensatoriska insatser krävs för att uppnå det. Klyftorna mellan människor och områden ska minska och där är jämställdhetsarbetet särskilt viktigt. Kommunen ska satsa på att säkerställa att fler som idag står långt från arbetsmarknaden kommer in i arbete.

I Uppsala ska barn och unga ha en god och trygg uppväxt som präglas av framtidstro och samhörighet. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Barnets bästa ska alltid sättas i främsta rummet. Barnperspektivet ska genomsyra stadsplaneringen.

Boendesegregationen måste brytas. Kommunen kommer svara mot de utmaningar som finns på bostadsmarknaden. Behoven av bostäder med lägre boendekostnad är stora och kommunen behöver stärka arbetet för att säkra boendevillkoren.

Kommunen ska ha en god krisberedskap för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och förmågan till civilt försvar ska stärkas.

Fokusmålet bedöms i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut. målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Inom fokusmålet finns tio uppdrag varav ett uppdrag är avslutat och övriga nio uppdrag pågår enligt plan och beräknas bli klara 2026. Av tre tillkommande uppdragen är två pågående enligt plan och avslutas 2026. Ett uppdrag som skulle ha varit klart 2024 är inte påbörjat än.

Flera initiativ pågår för att Uppsala ska bli tryggare och skapa jämlika villkor, exempelvis trygghetsskapande åtgärder såsom användande av smarta kameror och

sensorer samt kommunala ordningsvakter. Kommunen har tillsammans med polisen arbetat för att motverka välfärdsbrott och som ett resultat av detta har bland annat återkravsbeloppen för personlig assistans fördubblats.

Insatser pågår för att skapa jämlika livsvillkor inom kommunen och i samarbete med andra aktörer. För att underlätta för kvinnor i socioekonomiskt utsatta områden att påbörja studier eller arbete genomförs särskilda informationsinsatser om förskolan. Som en del av detta erbjuds alla barn över ett år en förskoleplats. Uppsala kommun har haft stort fokus på att skapa en meningsfull fritid för barn och unga genom att erbjuda kostnadsfria aktiviteter och sommarjobb för de som bor i socialt utsatta områden.

Målområde: Trygg och säker kommun

Målområdet bedöms delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområde vid årets slut. Bedömningen grundar sig på att målen för indikatorerna andelen unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde och antalet grova brott mot kvinnofridskränkning har uppnåtts under året. Däremot uppnås inte målen för indikatorerna andelen invånare som avstår från att gå ut ensam och andelen anmälda bedrägeribrott genom social manipulation. Indikatorerna andelen elever som känner sig trygga i skolan, och antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinna inomhus i nära parrelation med offret per 100 000 invånare då utfall saknas för 2024. Indikatorn felaktigt utbetalda ersättningar (välfärdsbrott) kan inte bedömas då det saknas jämförelse med 2023. I bedömning ingår även arbetet med tre uppdragen varav två pågår och ett slutförts under året. Vissa positiva effekter kan ses av det arbete som utförts inom uppdragen såsom inrättandet av en tipsfunktion för allmänheten och arbetet mot välfärdsbrott, där bland annat antalet återkrav för ekonomiskt bistånd ökat.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun genomfört flera insatser för att stärka tryggheten och förebygga kriminalitet. En breddad lägesbild har tagits fram enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lägesbilsarbetet i samverkan med polisen har möjliggjort proaktiv hantering av otrygga platser. Smarta kameror och sensorer samt införandet kommunala ordningsvakter som har visat sig ha en positiv effekt på invånarnas trygghet.

Uppsala kommun har fått bidrag från Brottsförebyggande rådet för att genomföra åtgärder som riktar sig till barn och unga i syfte att motverka den pågående våldsvågen. Medel har också fördelats inom kommunen till skadeförebyggande arbete från återbäring av försäkringspremier.

Kommunens arbete mot välfärdsbrott har stärkts genom ökad tillsyn och samverkan med polisen. En tipsfunktion har inrättats, och visselblåsarfunktionen har utökats. Antalet återkravsärenden för ekonomiskt bistånd har ökat från 155 till 327 på två år, och återkravsbeloppet för personlig assistans har mer än fördubblats till 5,1 miljoner kronor under samma period. Ökningen beror främst på en högre upptäcksgrad.

Under året har kommunen samarbetat med andra myndigheter, som polisen, Skatteverket och länsstyrelsen, för att bättre upptäcka och bekämpa illegal verksamhet. Tillsyner tillsammans med polisen av avfalls- och livsmedelstransporter har lett till ökad efterlevnad av tillstånd och kontrollen av upphandlade byggföretag har skärpts.

Kommunen har även förstärkt arbetet mot våldsbejakande extremism genom utbildningar och beslut om att ta fram en ny vägledning. De uppdaterade hot- och våldsrutinerna ökar medarbetares beredskap kring otillåten påverkan. Uppsala är också referenskommun i BRÅ:s arbete med att ta fram ett metodstöd mot detta.

För att förebygga ungdomskriminalitet har samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och civilsamhälle stärkts. En avhopparverksamhet har utvecklats och Jobbcoach junior i Gottsunda hjälper ungdomar att stanna i skolan. Kommunen och Region Uppsala driver även Insatser i samverkan för unga i Region Uppsala ISA 2.0 för att stödja unga kvinnor i riskzonen. Fritidsverksamheten har förstärkts med fler mötesplatser och aktiviteter och arbete har påbörjats för att tillgängliggöra fritidsaktiviteter under brottsaktiv tid. Med brottsaktiv tid menas tid utanför skoltid. Detta har lett till att tio ungdomar i riskzonen för kriminalitet har lotsats till meningsfulla fritidsaktiviteter.

För att öka tryggheten för äldre har bland annat informationssatsningar om bedrägerier mot äldre genomförts på kommunens träffpunkter. Under året har renhållningsarbetare bidragit till en tryggare stadsmiljö genom tidiga insatser på morgonen.

För att skydda våldsutsatta har en utredning om stadigvarande boende avslutats och vidare åtgärder pågår genom bland annat genom ramavtal och samverkan. En utvärdering av dessa åtgärder kommer att genomföras under 2025.

Trafiksäkerhetsinsatser som trygghetsvandringar och utbildningar har genomförts. Ett pilotprojekt med bilfria zoner vid sju skolor och en idrottsanläggning pågår. En riktlinje för hämtning och lämning vid förskolor, skolor och fritidsverksamhet är under framtagande.

Tabell 48. Status för uppdrag inom trygg och säker kommun.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	2026	Pågår
29: Utreda möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation.	2024	Färdigt
34: Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.	2026	Pågår

Tabell 49 Indikatorer inom trygg och säker kommun.

Målsättning	Indikator	Målnuppfyllelse
Andelen invånare som avstår från att gå ut ensam ska minska	Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 32 (2022: 26) Mål inte uppfyllt. En möjlig orsak till denna utveckling är den våldsvåg som drabbade Uppsala under hösten 2023. Kommunen har viss möjlighet att påverka invånarnas trygghet i Uppsala genom brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Våldsvågen har kommunen begränsade möjligheter att motverka.
Andelen unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde ska öka	Andel som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet	Utfall 2023: 90 (2021: 87) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. De senaste resultaten visar en svag positiv utveckling, men skillnaden mellan könen är fortsatt stor.
Andelen elever som känner sig trygga i skolan ska öka	Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del"	Utfall 2023: 82,2 (saknas) Målnuppfyllelse inte bedömd då uppföljningen endast har gjorts en gång.

	i Skolinspektionens elevenkät (A2030)	Pojkarna ligger omkring 10 procent högre än flickorna och det finns skillnader mellan skolor. Utbildningsnämnden lägger stor vikt på ökad studiero och trygghet. Socialnämnden har sedan 2023 socialarbetare i både grund- och gymnasieskolor.
Antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning ska minska	Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 invånare	Utfall 2023: 11 (2022: 12) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Det finns en osäkerhet i indikatorn eftersom inte alla som utsätts för våld anmäler detta till polisen. Det är inte heller så att alla som utsätts för våld väljer att ta stöd hos kommunen. Under 2022 och 2023 noteras en minskning i både antalet vuxna i skyddat boende genom socialtjänsten och det totala antalet vård dygn i skyddat boende. Under 2024 har vårdbehovet varierat, sammantaget är det något fler i skyddat boende i jämförelse med 2023, men färre än 2022. Den nya lagen om barn i skyddat boende (LSB) kan i viss utsträckning påverka storleken på målgruppen för skyddat boende.
Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinna inomhus i nära parrelation med offret per 100 000 invånare ska minska	Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära parrelation med offret i kommunen, antal/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2024: Saknas Måloppfyllelse inte bedömd. Nyckeltalet har tagits bort från den offentliga statistiken och följs inte längre. Dock har anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus bekant med offret, minskat per 100 000 invånare från 134,2 år 2022 till 132,1 år 2023 (Koladaid N07549). Socialnämnden erbjuder stöd till våldsutsatta, se kommentar till indikatorn ovan.
Antalet anmälda bedrägeribrott genom social manipulation ska minska	Anmälda bedrägeribrott genom social manipulation antal/100 000 invånare	Utfall 2023: 349 (2022: 93) Mål inte uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertiäl 1 2025. Ökning 2023 speglar nationella siffror. Bedrägeribrott genom social manipulation är relativt riskfri brottskategori för förövarna med förhållandevis höga, och stigande, brottsvinster. De kriminella aktörerna har i högre grad anpassat sin förmåga och blivit skickligare på att genomföra brottsligheten. Detta kan ha att göra med att brottsligheten sker med en högre organiseringsgrad, digitaliseringen fortsätter öka i omfattning och sårbarheterna i samhällsbärande digitala system har ökat.
Felaktigt utbetalda ersättningar (välfärdsbrott) ska minska	Felaktigt utbetalda ersättningar, mätt i antal felaktiga utbetalningar och felaktigt utbetalt, belopp minskar (välfärdsbrott)	Utfall 2024: 15,5 mkr Måloppfyllelse inte bedömd då uppgifter för 2023 saknas. Utfallet för 2024 utgår från preliminär rapportering om återkrav från upphandling (kommunledningskontoret), vård- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen.

Målområde: Jämlika livsvillkor och folkhälsa

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Denna bedömning grundar sig på resultaten från de många verksamheter som bedrivits under året riktade mot jämlika livsvillkor och folkhälsa. En effekt av detta arbete är bedömningen ”grönt ljus” som organisationen Suicide Zero givit Uppsala kommun för sitt suicidpreventiva arbete. Uppnådda mål i indikatorer stödjer denna bedömning. Andelen barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat, en större andel ungdomar uppger att de aldrig använt narkotika och medellivslängden för män och kvinnor ökar. Även det vräkningsfrämjande arbetet uppnår målet vilket visar att det är framgångsrikt.

Däremot nås inte målen om att öka tilliten mellan invånare, att den självskattade hälsan ska öka samt att ohälsotoalet inte minskat. Samtidigt är statusen för självskattad hälsa och ohälsotoalet bättre än genomsnittet både jämfört med liknande kommuner och riket som helhet.

Sammanfattning av målområdet:

Civilsamhället bidrar till folkhälsan genom att erbjuda fysisk aktivitet men också genom möten mellan olika människor som delar intressen vilket motverkar ofrivillig ensamhet och bygger tillit mellan människor. Dessa aktiviteter och möten kan underlättas av kommunen genom samnyttjande av lokaler. Uppsala kommun genomför en kartläggning av kommunala lokaler för att identifiera möjligheter för samutnyttjande och tillgänglighet för föreningar och andra verksamheter. I samband med kartläggningen har flera tidigare outnyttjade lokaler tillgängliggjorts för föreningsverksamhet. En årlig rutin för översyn av lokaler har tagits fram under 2024.

Barn och unga är också en prioriterad målgrupp i kommunens folkhälsoarbete, där teaterföreställningar och föreläsningar har genomförts i grundskolan och gymnasiet för att öka elevers kunskap om psykisk hälsa. Uppsökande arbete riktat mot barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som syftar till att inkludera dem i föreningslivet och andra fritidsaktiviteter har genomförts.

Alla barn i årskurs 9 erbjuds sommarjobb. Ungdomar i Gottsunda och Gränby har erbjudits feriejobb genom uppsökande verksamhet. I dessa områden har 30 barn i årskurs 8, som har särskilt stort behov av feriejobb redan fått en tjänst i årskurs 8. Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd får extra information om feriejobb och under höstlovet har 48 barn fått möjlighet att arbeta.

Genom initiativ som El Sistema har Uppsala kulturskola fortsatt att erbjuda barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden möjligheter att kostnadsfritt lära sig spela instrument. Musikverksamheten har engagerat 498 deltagare och genomfört familjeträffar och dagläger som bidragit till att skapa samhörighet och inkludering för både barn och deras föräldrar.

Uppsala Summer Zone, en strukturerad sommarverksamhet, har bidragit till att synliggöra föreningslivet och erbjuda meningsfulla och kostnadsfria aktiviteter. Antalet besökare ökade med nästan 60 000 besök jämfört med föregående år, vilket visar på framgången i att engagera både barn och deras vårdnadshavare.

För vuxna fortsätter arbetet mot hemlöshet med uppsökande stöd och hjälp enligt modellen 'Bostad först'. Bibliotek och kulturhus fungerar som öppna mötesplatser för att stärka social sammanhållning.

För att förbättra hälsan hos personer över 65 år pågår flera initiativ. Ett viktigt fokus är att motverka ofrivillig ensamhet. Under året har kommunen samarbetat med hemvården, vårdcentraler och andra aktörer för att nå ut till äldre som kan vara ensamma eller har känslan av socialt utanförskap. Genom uppsökande arbete och information om träffpunkter har äldre erbjudits möjlighet att delta i aktiviteter och träffa andra.

Att Uppsala kommun har utvecklat det suicidpreventiva arbetet syns i Suicide Zeros årliga kommunbarometer där Uppsala kommun 2024 för första gången fick grönt ljus. Det innebär att kommunen bedöms utföra goda insatser för att förebygga självmord. Jämfört med tidigare år har fler suicidpreventiva insatser riktats direkt till kommuninvånare under 2024. Ett exempel är att cirka 3000 elever på högstadiet och

gymnasiet tagit del av föreläsningar om psykisk hälsa och den skam och utsatthet som personer med psykisk ohälsa kan uppleva. Tidigare år har fokus främst varit att kompetensutveckla och ge stöd till medarbetare i form av utbildning och framtagande av rutiner. Ett resultat av detta kan vara att verksamheterna nu har ökad kunskap och systematiska arbetssätt som gör att de känner sig mer trygga i att kunna ta upp och bemöta svåra samtal i arbetet.

Tabell 50. Status för uppdrag inom jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
31: Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.	2026	Pågår
32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.	2026	Pågår

Tabell 51. Indikatorer inom jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Målsättning	Indikator	Måuppfyllelse
Antalet verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn ska minska	Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2024: 6,5 (9,4) Mål uppfyllt. Socialnämndens vräkningsförebyggande arbete är etablerat och prioriterat. Förutom att bistå de Uppsalabor som på eget initiativ tar kontakt med socialtjänsten angående sin boendesituation så erbjuder nämnden sitt stöd till alla hushåll när hyresvärden överväger att vräka en hyresgäst. Uppsala ligger på en betydligt lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen invånare som saknar tillit till andra ska minska	Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 26,8 (2022: 25,2) Mål inte uppfyllt. Det finns fler faktorer som kan bidra till att tilliten till andra minskar. En faktor är exempelvis en ökning av brottslighet, särskilt bedrägerier och andra typer av social manipulation, som kan leda till att människor blir mer misstänksamma och mindre benägna att lita på andra. Andelen har ökat mer bland kvinnor än män sedan den senaste mätningen.
Andelen barn i befolkning som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd ska minska	Barn i befolkning som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	Utfall 2023: 5,1 (2022: 6,2) Mål uppfyllt. Andelen barn i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat både i antal och i andel. Barnfamiljer är en prioriterad målgrupp för arbetsmarknadsnämnden.
Andelen ungdomar som aldrig använt narkotika ska öka	Ungdomar som aldrig använt narkotika, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	Utfall 2023: 89 (2021: 88) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. Socialnämnden arbetar fortsatt för att förebygga droganvändning i skolan och i barn- och ungdomars närhet. En samordnare/behandlare anställd vid Ungdomscentrum samarbetar tillsammans med skolor och elevhälsa. Rollen omfattar att bistå med information och direkt stöd, men också att fungera som en brygga mellan skola och socialtjänst.
Andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd ska öka	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (A2030)	Utfall 2024: 74,3 (2022: 75,1) Mål inte uppfyllt. Sedan 2020 är minskningen störst bland kvinnor. Uppsala ligger högre genomsnittet för R9-kommunerna, riket och tillhör de 25 procent av kommunerna med högst resultat sedan över 15 år tillbaka.

jämfört med undersökningen från 2023. Detta trots att arbetslösheten ökade i Sverige under 2024.

Tabell 52. Status för uppdrag inom snabb och jämställd integration.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
27: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen och inom uppdrag	2026	Pågår
30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	2026	Pågår

Tabell 53 Indikatorer inom snabb och jämställd integration.

Målsättning	Indikator	Måuppfyllelse
Andelen barn inskrivna i förskola ska öka	Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 84,2 (2022: 82,7) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Indikatorn visar en positiv utveckling över tid. Det pågår ett prioriterat uppsökande arbete för att motivera fler vårdnadshavare att skriva in sitt barn i förskolan, bland annat för att gynna barnens språkutveckling.
Andelen sfi-elever inom studieväg 1 och 2 som klarar kursen ska öka	Andel (%) sfi-elever inom studieväg 1 och 2 som klarar kursen inom ramtid	Utfall 2024: Saknas Måuppfyllelse inte bedömd. I samband med att arbetsmarknadsnämnden under 2024 bytte elevadministrativt system misslyckades delvis migrering av data. Detta innebär att det inte är möjligt att sammanställa tillförlitlig information gällande ramtid för elever inom sfi. Vuxenutbildningen arbetar med att återställa data och integrera den i det nya elevadministrativa systemet. Prognos för när statistik kan tas fram saknas idag.
Andelen utrikesfödda långtidsarbetslösa ska minska	Andel (%) långtidsarbetslösa (minst 12 månader) av arbetskraften, utrikesfödda, årsmedelvärde	Utfall 2024: 5,8 (6,8) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet kommer nu ut på arbetsmarknaden och lämnar arbetslösheten. Andelen kvinnor bland utrikesfödda i långtidsarbetslöshet är högre än andelen män, men glappet mellan könen har minskat sedan 2023.

Målområde: En bra start i livet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baserar sig på arbetet inom uppdraget och utfallet på indikatorn. Indikatorn andelen ungdomar som uppger att det mår bra, mycket bra eller mycket bra årskurs 7, 9 och årskurs 2 i gymnasiet uppnådde inte målet och saknar utfall för 2024. Vissa positiva effekter kan redan ses, till exempel att narkotikasök med hund på skolor inte hittade något och att antalet kostnadsfria fritidsaktiviteter har ökat.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun genomfört flera åtgärder för att förebygga droganvändning bland barn och unga – en viktig del i arbetet för att ge dem en trygg och bra start i livet. Webbportalen *Unga och droger* har uppdaterats och utökats till att omfatta hela ANDTS-området (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel), vilket ger vuxna som arbetar med barn och unga bättre stöd i det förebyggande arbetet.

Kommunen har också genomfört sju narkotikahundsök i skolor utan att några fynd gjorts. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) samt effektiva samordningsteamet (EST) är viktiga inslag i det trygghetsskapande arbetet. Genom EST har rapportörer utbildats inom olika yrken, såsom ordningsvakter och lokalvårdare med flera, för att uppmärksamma och rapportera konkreta händelser. En breddad lägesbild har tagits fram, vilket understryker vikten av ett socialt helhetsperspektiv för att minska droganvändningen.

Kommunen arbetar även strategiskt för att stärka insatserna i områden med särskilda utmaningar. Detta sker bland annat genom handlingsplanerna för Gottsundaområdet (2021–2030) samt Gränby, Kvarngärdet och Löten (2024–2030). Under året har arbetet med riktade informationsinsatser kring ”Förskola för alla” fortsatt, och skolorna har fått förstärkta personalgrupper. I uppföljningen av åtgärderna inom skolan visar det att insatserna har stärkt professionen, ökat kompetensen och bidragit till förbättrad inlärning och trygghet för eleverna.

Fritidsutbudet inom dessa områden har också utvecklats med fler kostnadsfria aktiviteter, särskilt för flickor, för att skapa en mer meningsfull fritid. Genom dessa samordnade insatser arbetar kommunen för en trygg och utvecklande uppväxt för barn och unga i Uppsala.

Tabell 54. Status för uppdrag kopplade till en bra start i livet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
33: Insatser mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö ska stärkas.	2026	Pågår

Tabell 55. Indikator inom en bra start i livet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra ska öka	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	Utfall 2023: 69 (2021: 70) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. Skillnaden mellan flickor och pojkar har ökat från med fem procentenheter sedan föregående mätning år 2021. Andelen som uppger att de mår bra eller mycket bra har minskat bland flickor och ökat bland pojkar.

Målområde: Bostäder för alla

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Bedömningen grundar sig dels på att utfallet på indikatorerna och arbetet med uppdraget. Indikatorerna trångboddhet ska minska i hyresbostäder och andelen hyresrätter har uppnått de uppsatta målvärdena. För indikatorn antal bostäder per 1000 invånare för sociala ändamål saknas målsättning för 2024 vilket innebär att den inte kan bedömas. Det pågår flera initiativ som syftar till att uppfylla målområdet. Vissa positiva effekter kan redan ses, till exempel minskad trångboddhet och fler byggstarter.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har kommunen fortsatt sitt arbete med att skapa förutsättningar för ett bostadsutbud som är tillgängligt för alla. En viktig insats har varit revideringen av bostadsförsörjningsprogrammet *Bostad för alla*, som syftar till att anpassa bostadsutbudet efter hushållens varierande behov och att skapa en bättre mix av bostäder i olika områden

Genom riktade markanvisningar, exempelvis inom Ulleråkersprojektet, säkerställer kommunen att nyproduktion bidrar till en ökad variation av bostadsformer. För att underlätta byggstarter har möjligheten att skjuta upp markbetalningar införts, vilket stödjer byggaktörer i en tid av ekonomisk osäkerhet. En tredjedel av hyresrätter och studentbostäder som byggts 2021–2024 hade 25 procent lägre hyra tack vare statligt stöd, men detta stöd har nu upphört. Dessa bostäder är mycket eftertraktade. Trots avskaffandet av det statliga investeringsstödet har en viss ökning av byggstarter kunnat noteras under året.

För att fler invånare ska få tillgång till prisrimliga bostäder arbetar kommunen med att se över tillträdeskraven till hyresrätter, vilket kan minska trångboddhet och förbättra boendekvaliteten. Trångboddheten har minskat något de senaste åren, även om orsakerna inte är helt tydliga. En möjlig förklaring är att det byggts många nya bostäder, vilket har gett fler möjligheten att flytta till en mer lämplig bostad. Trångboddhet är fortfarande vanligare bland hushåll med barn än hushåll utan barn.

Kommunens arbete med *Bostad för alla* fortsätter och handlar om att främja en långsiktig och socialt hållbar bostadsförsörjning, där fler människor, oavsett inkomst eller livssituation, kan hitta en bostad som motsvarar deras behov.

Tabell 56. Status för uppdrag kopplade till bostäder för alla.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
28: Skapa förutsättningar för fler prisrimliga bostäder med låg boendekostnad.	2026	Pågår

Tabell 57. Indikatorer inom bostäder för alla.

Målsättning	Indikator	Måuppfyllelse
Trångboddhet i flerbostadshus ska minska	Trångboddhet i flerbostadshus enligt norm 2, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 13,9 (2022: 14,2) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Det finns ingen tydlig förklaring till minskningen av andelen trångbodda hushåll. Det kan bero på att det under de senaste åren har byggts många bostäder i Uppsala och att personer har kunnat flytta till en mer lämplig bostad. Hushåll med barn är generellt mer trångbodda än hushåll utan barn. Andelen trångbodda hushåll med barn har långsamt ökat de senaste åren.
Andelen hyresrätter ska öka	Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel (%)	Utfall 2023: 38,3 (2022: 38,1) Mål uppfyllt. Andelen ökade något 2023 jämfört med 2022 men är fortfarande långt under R9-kommunerna. Här finns politisk styrning för alla att minst 30 procent av nyproduktionen ska utgöra hyresrätter, vilket kan innebära att andelen hyresrätter i beståndet kan minska från dagens 38 procent. I det nya bostadsförsörjningsprogrammet som är på väg att beslutas har detta andelsmål därför justerats. De senaste fem åren har andelen hyresrätter i snitt utgjort drygt 40 procent av de bostäder som byggts i Uppsala.
Målsättning saknas	Antal bostäder per 1 000 invånare för sociala ändamål (särskilda ekonomiska/sociala skäl samt enligt bostättningslagen per sista dec.)	Utfall 2024: 2,8 (2,5) Måuppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. För 2024 inkluderar siffran nyanlända från Ukraina som tecknat egna kontrakt (det vill säga anvisats via bostättningslagen och folkbokfört sig). Med samtliga hushåll från Ukraina är utfallet för 2024 3,3. Trots god samverkan med andra nämnder och Uppsalahem kan socialnämnden konstatera att det finns fler individer i deras målgrupper än lämpliga bostäder att erbjuda dem. Enligt arbetsmarknadsnämnden så finns en variation i bostäderna

som uppfyller deras behov. Det är dock utmanande att hitta anpassade bostäder för personer med särskilda behov och att boendekostnaderna är relativt höga. Uppsalahem AB uppger att kommunen har tecknat avtal med dem på alla lägenheter som de har erbjudit. Riktvärdet för 2024 uppnåddes inte riktigt.

Målområde: Krisberedskap och civilt försvar

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Denna bedömning grundar sig på resultaten från indikatorerna och det uppdrag som pågår inom målområdet. Samtliga fyra indikatorerna saknar utfall för 2024 på grund av att den undersökning som skulle genomföras blev framflyttad till 2025. Vissa positiva effekter kan redan ses, införandet av verktyget blåljuskollen och att en modell för socialt krisstöd har implementerats.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun stärkt sin krisberedskap och förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen har antagit en ny riktlinje för planering vid höjd beredskap och arbetet har fortsatt med att ta fram kontinuitetsplaner för att säkerställa att verksamheten kan fortsätta att fungera vid störningar. Uppdaterade driftstoppsrutiner för IT-avbrott håller på att tas fram för att minimera störningar.

Kommunen har även satsat på kunskapshöjande insatser genom utbildningar och övningar, samt deltagit i Myndigheten för skydd och beredskaps (MSB) beredskapsvecka för att öka allmänhetens medvetenhet om krisberedskap. Samverkan har under året fördjupats med Civilförsvarsförbundet genom en ny frivillig resursgrupp (FRG). Kommunen har infört ett verktyg som underlättar för blåljuspersonal att snabbt få information om markförhållanden vid akuta insatser.

Kommunen har utvecklat och implementerat en modell under året för socialt krisstöd till allmänheten vid en särskild händelse. Modellen tydliggör den interna ansvarsfördelningen och säkerställer att tillräckliga resurser finns tillgängliga. Krisstödet aktiveras när en händelse inträffar som bedöms medföra större stödbehov hos allmänheten.

Uppsala kommun har deltagit i en regional totalförsvarsövning och förbereder sig för en kommande kärnkraftsövning 2025–2026. Arbetet med att inventera skyddsrum pågår. Under 2024 har kommunens beredskapslager av mat stärkts. Enligt regeringens direktiv ska samhällsviktig verksamhet kontinuitetsplanera för tre månaders störningar. Uppsala Vatten och Avfall AB intensifierar sitt arbete med civil beredskap och planerar att stärka robustheten under de kommande åren.

Genom dessa åtgärder har Uppsala kommun fortsatt att utveckla sin beredskap och motståndskraft för att kunna hantera kriser och säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas även i svåra situationer.

Tabell 58. Status för uppdrag kopplade till krisberedskap och civilt försvar.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.	2026	Pågår

Tabell 59. Indikatorer inom krisberedskap och civilt försvar.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA) har identifierat åtgärdsbehov och arbetar aktivt med dessa ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har, utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA), identifierat åtgärdsbehov och arbetar aktivt med dessa	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som har en kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har en kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter (avser ledning, avdelning, enhet)	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som har en aktuell plan för höjd beredskap ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har en aktuell plan för höjd beredskap (Avser krigsorganisation, bemanning, ledningsplan för höjd beredskap samt en beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap)	Utfall 2024: Uppgifter saknas då Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser samhällsviktiga verksamheter har övat sin krisledningsorganisation inför och vid allvarlig störning och kris ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser samhällsviktiga verksamheter har övat sin krisledningsorganisation inför och vid allvarlig störning och kris	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.

Driftredovisning

Kommunen i förvaltningsform

Driftsredovisning per nämnd

Tabell 60. Driftredovisning per nämnd. Belopp i miljoner kronor.

Nämnd	Intäkter exkl. kommunbidrag		Kostnader		Nettokostnad		Kommunbidrag/ budgetram		Resultat	
	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
	202401-202412	202301-202312	202401-202412	202301-202312	202401-202412	202301-202312	202401-202412	202301-202312	202401-202412	202301-202312
Kommunfullmäktige	-	0	-14	-14	-14	-14	16	16	2	1
Valnämnden	7	0	-19	-2	-12	-2	12	2	1	0
Kommunrevisionen	0	0	-6	-7	-6	-7	8	8	2	1
Kommunstyrelsen	2 907	2 755	-3 935	-3 964	-1 028	-1 209	917	661	-112	-548
- varav kommunledningskontoret					-539	-408	500	482	-39	74
- varav stadsbyggnadsförvaltningen					-489	-801	417	179	-72	-622
Arbetsmarknadsnämnden	284	250	-1 095	-1 044	-811	-794	880	861	68	67
Gatu- och samhällsmiljönämnden	200	234	-924	-847	-724	-613	723	565	-1	-48
Idrotts- och fritidsnämnden	73	68	-504	-464	-431	-396	436	398	5	2
Kulturnämnden	53	54	-540	-503	-486	-449	490	449	4	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	62	54	-93	-87	-31	-32	31	32	0	0
Namngivningsnämnden	-	-	-2	-2	-2	-2	2	2	0	0
Omsorgsnämnden	290	282	-2 362	-2 245	-2 072	-1 964	2 076	1 984	4	20
Plan- och byggnadsnämnden	84	92	-170	-184	-85	-92	87	87	2	-6
Räddningsnämnden	84	83	-292	-278	-209	-195	210	196	2	1
Socialnämnden	108	107	-1 082	-1 022	-974	-915	950	912	-24	-3
Utbildningsnämnden	1 061	1 015	-7 357	-7 062	-6 296	-6 047	6 374	6 090	78	43
Äldrenämnden	715	729	-3 012	-2 943	-2 297	-2 214	2 374	2 231	77	17
Överförmyndarnämnden	15	15	-39	-37	-23	-22	23	22	0	0
Summa nämnder	5 944	5 738	-21 445	-20 705	-15 501	-14 967	15 610	14 516	109	-451
Justeras: Nämndernas poster som ej är hänförliga till verksamhetens externa intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	-2 803	-2 656	5 969	5 585						
Finansförvaltningen: Verksamhetens externa intäkter och kostnader	10	9	-3 247	-2 905						
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	3 150	3 091	-18 723	-18 025						

Kommunens verksamhet i förvaltningsform redovisade ett samlat överskott om 194 (222) miljoner kronor. Nämnderna exklusive finansförvaltningen redovisade ett överskott om 109 miljoner kronor 2024 jämfört med ett underskott 451 miljoner kronor för 2023. Kommunstyrelsens resultat 2024 var ett underskott om 112 miljoner kronor att jämföra med ett underskott om 548 miljoner kronor 2023. Övriga nämnder

redovisade 2024 ett samlat överskott om 221 miljoner kronor att jämföra med 94 miljoner kronor 2023.

Här följer en analys över de nämnder som har större avvikelser mot budget. Analys av samtliga nämnder finns i bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform.

Kommunstyrelsens underskott om 112 miljoner kronor härleds till flera större avvikelser till stor del av engångskaraktär. På grund av ändrad demografisk utveckling, stoppades flera projekt för byggnation av skolor och förskolor, varvid upparbetade projektkostnader om 36 miljoner kronor kostnadsfördes. En avsättning om 50 miljoner kronor gjordes för kommande kostnader för sanering av PFAS vid övningsfältet vid Viktoria brandstation. Nedskrivning av mark som avsatts som naturreservat och allmän plats, gjordes med 35 miljoner kronor. Liksom 2023 kostnadsfördes åtaganden om medfinansiering av statlig infrastruktur. Avtalet om medfinansiering av trafikplatsen vid Mora Stenar omförhandlades och Uppsala kommun övertog hela ansvaret från Knivsta kommun. Kostnaderna för bidrag till statlig infrastruktur uppgick till 116 miljoner kronor.

De högre kostnaderna balanseras till del av 156 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat för ledningsflyttsarbeten inom spårvägsprojektet där delar av planerat arbetet förskjutits till kommande år.

Inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet uppgick markförsäljningen till 99 miljoner kronor vilket var 80 miljoner kronor lägre än budgeterat. Merparten av markförsäljningen avsåg försäljning av verksamhetsmark i Östra Fyrislund.

Arbetsmarknadsnämnden redovisade ett överskott om 68 miljoner kronor. Överskottet förklaras av högre statsbidrag om totalt 46 miljoner kronor högre än budgeterat för vuxenutbildning och migrationsersättningar samt 20 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat för försörjningsstöd. Antal hushåll med utbetalat försörjningsstöd ligger i nivå med 2023, men andelen vuxna biståndsmottagare av befolkningen har fortsatt att minska. Utvecklingen har stöttats av en satsning på arbetsmarknadsanställningar för att få fler i sysselsättning.

Socialnämndens negativa budgetavvikelse om 24 miljoner kronor härleds till barn- och ungdomsvården. Ett högt inflöde av ärenden, varav många med komplexa vårdbehov, innebar längre vårdtider och behov av stora vårdinsatser. Vårdbehovet förväntas kvarstå på en hög nivå kommande år varför nämnden fått en utökad budget inför 2025. Tillsammans med genomförda insatser för att minska vårdinsatserna utanför eget hem till förmån för hemmaplanslösningar, förväntas nämnden kunna nå en ekonomi i balans 2025.

Utbildningsnämnden redovisade ett överskott om 78 miljoner kronor. Den främsta förklaringen till överskottet var färre barn och elever än budgeterat i förskola och grundskola. Anpassning av bemanning till lägre volymer inom förskolan genomfördes enligt plan. Två nya grundskolor togs i bruk, Gottsundaskolan och Rosendals skola. Inom gymnasieskolan koncentrerades flera verksamheter till nya lokaler på Polacksbacken.

Äldrenämnden redovisade ett överskott om 77 miljoner kronor. Överskottet berodde framför allt på högre avgiftsintäkter från brukare och lägre volymer än budgeterat inom både ordinärt boende (hemtjänst) och särskilt boende. Nämndens arbete med att minska andelen inhyrd legitimerad personal har fått effekt och sammantaget minskat kostnaderna med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Mindre överskott redovisades för gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden och omsorgsnämnden. Inom gatu- och samhällsmiljönämnden vidtogs åtgärder för att balansera ökade kostnader för vinterväghållning och färdtjänst. Föreningslivet höga nyttjande av lokaler bidrog till idrotts- och fritidsnämndens överskott. Inom kulturnämnden innebar svårigheter att bemanna vid vakanser att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat. Överskottet för omsorgsnämnden berodde främst på högre avgifter från brukare och lägre volymer inom boenden, socialpsykiatri.

Resterande nämnder; miljö- och hälsoskyddsnämnden, namngivningsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, räddningsnämnden, överförmyndarnämnden, valnämnden samt kommunfullmäktige och kommunrevisionen redovisade i stort sett en ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024.

Driftredovisning per verksamhet

Tabell 61. Driftredovisning per verksamhet. Belopp i miljoner kronor.

Verksamhet	Nettokostnad		Kommunbidrag		Resultat	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Politisk verksamhet	-128	-120	137	118	9	-2
Infrastruktur, skydd mm	-1 630	-1 777	1 542	1 150	-88	-626
Kultur och fritid	-870	-807	887	812	17	5
Pedagogisk verksamhet						
Förskola och pedagogisk omsorg	-1 657	-1 627	1 679	1 628	23	1
Fritidshem	-254	-245	289	279	35	33
Öppen fritidsverksamhet	-48	-39	41	36	-7	-3
Förskoleklass	-188	-188	199	192	11	5
Grundskola	-2 829	-2 690	2 824	2 683	-5	-8
Anpassad grundskola	-193	-176	198	184	5	8
Gymnasieskola	-1 107	-1 053	1 115	1 053	8	0
Anpassad gymnasieskola	-66	-64	66	68	0	4
Kommunal vuxenutbildning	-172	-173	191	195	19	21
Äldreomsorg	-2 388	-2 311	2 486	2 342	98	31
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	-1 968	-1 841	1 992	1 902	24	62
Färdtjänst	-125	-130	77	63	-48	-67
Individ- och familjeomsorg						
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	-224	-208	234	218	10	10
Barn- och ungdomsvård	-717	-687	685	666	-32	-21
Ekonomiskt bistånd	-410	-405	446	441	36	36
Familjerätt och familjerådgivning	-23	-20	24	21	1	1
Flyktmottagande	17	13	5	5	21	18
Arbetsmarknadsåtgärder	-228	-210	230	214	2	4
Affärsverksamhet	4	-8	2	2	6	-6
Kommunledning o gemensam verksamhet	-298	-200	260	245	-38	45
Summa verksamheter	-15 501	-14 967	15 610	14 516	109	-451

Nämnderna exklusive finansförvaltningen redovisade ett överskott om 109 miljoner kronor 2024 jämfört med ett underskott 451 miljoner kronor för 2023. Högre nettokostnader än budgeterat återfanns inom infrastruktur, skydd m.m., färdtjänst

samt inom barn och ungdomsvård. Sammantaget var nettokostnaderna för de pedagogiska verksamheterna 89 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Från och med 2024 redovisas transportkostnader inom daglig verksamhet som färdtjänst i stället för LSS, vilket innebär en avvikelse mot kommunfullmäktiges budget. Justering sker i budget från 2025. Nettokostnaden för övrig färdtjänst var 4 miljoner kronor högre än budgeterat.

Övriga verksamheter hade lägre nettokostnad än budgeterat eller i nivå med budget.

I bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform återfinns analys per verksamhet uppdelat per nämnd.

De kommunala bolagen

Tabell 62. Resultat före finansiella poster, resultatkrav kommunala bolag. Belopp i miljoner kronor.

	Resultatkrav enl MoB 2024	Utfall* 2024	Avvikelse
Destination Uppsala AB	-	0	0
Uppsalahem AB	320	443	123
Uppsala bostadsförmedling AB	1	2	2
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	45	46	1
Uppsala kommun skolfastigheter AB	168	285	117
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	14	22	8
Uppsala konsert och kongress AB	-42	-38	4
Uppsala parkering AB	33	37	3
Uppsala stadsteater AB	-82	-118	-36
Uppsala vatten och avfall AB**	10	8	-1

* Resultat justerat för jämförelsestörande poster i syfte att nå jämförbarhet med resultatkravet

** Resultatkravet avser den konkurrensutsatta verksamheten

Kommunfullmäktige beslutar inte om någon samlad budget för kommunkoncernen. I de finansiella ägardirektiven fastställer kommunfullmäktige resultatkrav för bolagens resultat före finansiella poster. Alla bolag utom två redovisade ett resultat som var i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala vatten och avfall AB har under året mottagit mer avfall vid Hovgårdens avfallsanläggning än vad som har sorterats och körts ut. Därmed har inte avdrag kunnat göras fullt ut för avfallsskatt under 2024. Avfallet kommer i stället att sorteras och köras ut under 2025 och avdrag för avfallsskatten kommer då att kunna genomföras. Uppsala stadsteater AB har haft ett flertal framgångsrika produktioner under året med högre biljettintäkter än förväntat. Bolaget har dock haft ökade kostnader för bland annat hyror och betydligt högre produktionskostnader än vad intäkterna har kunnat täcka.

Analys av respektive bolags ekonomi finns i bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform.

Investeringsredovisning

Investeringarna 2024 var högre än föregående år. Kommunkoncernens investeringar uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform, 2 753 (2 522) miljoner kronor för kommunala bolagen. De

sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetsgrad om 74 procent.

Tabell 63. Investeringar nämnder och bolag, Uppsala kommunkoncern. Belopp i miljoner kronor.

	Investerings- ram Mål och budget 2024	Investerat 2024	Investerat 2023
Kommunfullmäktige			
Valnämnden	-	0,1	-
Kommunrevisionen			
Kommunstyrelsen	1 102	648	520
Arbetsmarknadsnämnden	3	1	-
Gatu- och samhällsmiljönämnden	431	356	417
Idrotts- och fritidsnämnden	19	19	12
Kulturnämnden	40	28	25
Miljö- och hälsoskyddsnämnden			
Namngivningsnämnden			
Omsorgsnämnden	4	2	2
Plan- och byggnadsnämnden	0,4	0,2	-
Räddningsnämnden	17	17	16
Socialnämnden	1	0,2	-
Utbildningsnämnden	75	50	42
Äldrenämnden	21	21	7
Överförmyndarnämnden			
Totalt Uppsala kommun nämnder	1 713	1 141	1 042
Destination Uppsala AB			
Uppsalahem AB	950	840	476
Uppsala bostadsförmedling AB	0,2	0,5	2
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	535	344	233
Uppsala kommun skolfastigheter AB	1 163	893	1 148
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	28	10	12
Uppsala konsert och kongress AB	4	4	2
Uppsala parkering AB	136	122	65
Uppsala stadsteater AB	8	8	3
Uppsala vatten och avfall AB	745	533	580
Totalt Uppsala kommun, dotterbolag	3 569	2 753	2 522
Eliminering interna poster			-50
Totalt Uppsala kommunkoncern	5 282	3 894	3 514

En stor del av kommunens investeringar avser strategiska markförvärv samt utbyggnad och reinvestering av kommunal infrastruktur på allmän plats. Under 2024 genomförde kommunstyrelsen strategiska markförvärv om 226 (219) miljoner kronor. Förvärven avsåg i huvudsak fastigheter i Boländerna inför kommande utbyggnad av en järnvägspassage. Utbyggnad av infrastruktur inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet uppgick till 269 (239) miljoner kronor med största investeringsvolym i Ulleråker och Rosendal. Gatu- och samhällsmiljönämnden investerade totalt 356 (417) miljoner kronor i cykelvägar, utveckling av allmän plats och parker samt reinvesteringar. Av årets investeringsvolym inom gatu- och samhällsmiljönämnden utgjordes omkring en tredjedel av arbeten med planskilda

korsningar med järnvägen vid S:t Olofsgatan och S:t Persgatan i samarbete med Trafikverket. Under året invigdes Tullgarnsbron över Fyrisån. Övriga nämnder investerade i inventarier, brandskydd, fordon och annan utrustning till verksamheten. Därutöver investerade kulturnämnden i offentlig konst.

Upparbetningsgraden i förhållande till kommunfullmäktiges ram uppgick till 67 procent, där det främst var de strategiska markförvärven och investeringar i infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämnden som inte nyttjade hela investeringsutrymmet. Erhållen finansiering inom investeringsverksamheten uppgick till 104 miljoner kronor vilket var 5 miljoner kronor högre än budgeterat. Finansieringen återfanns inom kommunstyrelsen och avsåg exploateringsersättning och statligt investeringsstöd.

De kommunala bolagen investerade såväl i renovering och underhåll av befintligt bestånd av bostäder, lokaler och anläggningar som i nyproduktion utifrån tillväxt och lokalförsörjningsplanering för kommunens verksamheter. Investeringar kopplade till renovering och underhåll utgjorde omkring en tredjedel av bolagens totala investeringsvolym. Bland de kommunala bolagens större investeringar märktes Uppsalahem AB med 840 (476) miljoner kronor för nyproduktion och förnyelse av sitt bostadsbestånd. Bolaget hade flera större nyproduktionsprojekt i produktionsfas och en stor del av planerade renoverings- och underhållsprojekt kunde genomföras enligt plan. Uppsala kommun skolfastigheter AB investerade 893 (1 148) miljoner kronor för utveckling och förvaltning av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Två nya grundskolor invigdes under året. Uppsala vatten och avfall AB:s arbete med att bygga ut ledningsnätet och öka kapaciteten i va-anläggningar har medfört reinvesteringar och nyinvesteringar med 533 (580) miljoner kronor med största volymen i reinvestering och utbyggnad av Kungsängsverket. Uppsala kommun arenor och fastigheter AB investerade 344 (233) miljoner kronor med största volymen i en ny simanläggning i Gränby där produktionen startade under året.

Upparbetningsgraden i förhållande till kommunfullmäktiges ram uppgick till 77 procent. Vissa projekt i tidiga skeden avseende pedagogiska lokaler, pausades under året av beställaren Uppsala kommun på grund av förändrad befolkningsprognos och lägre behov. Försenade upphandlingar, avtalsfrågor kopplade till entreprenörer samt anpassningar till andra projekt var ytterligare förklaringar till lägre nyttjande av investeringsutrymmet inom flera av bolagen.

Vid utgången av 2024 uppgick saldot för pågående investeringar i kommunkoncernen till totalt 5 243 (4 950) miljoner kronor. Detta avser upparbetade investeringar som ännu inte slutförts med ett genomförande över flera år. De största investeringsprojekten presenteras i bilagan Större investeringsprojekt 2024.

Resultaträkning

Tabell 64. Resultaträkning. Belopp i miljoner kronor.

Resultaträkning		Kommunkoncernen		Kommunen		
	Not	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Budget 2024	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Verksamhetens intäkter	3, 10	6 038	5 833	2 883	3 150	3 091
Verksamhetens kostnader	4, 10	-19 791	-19 143	-18 363	-18 723	-18 025
Avskrivningar	5, 10	-1 566	-1 431	-403	-447	-397
Verksamhetens nettokostnader		-15 319	-14 742	-15 884	-16 020	-15 331
Skatteintäkter	6	13 740	13 510	13 855	13 740	13 510
Generella statsbidrag och utjämning	7	2 344	1 978	2 276	2 344	1 978
Verksamhetens resultat		766	747	248	65	157
Finansiella intäkter	8, 10	166	79	672	711	530
Finansiella kostnader	9, 10	-548	-420	-765	-581	-465
Resultat efter finansiella poster		384	406	155	194	222
Årets resultat		384	406	155	194	222

Balansräkning

Tabell 65. Balansräkning. Belopp i miljoner kronor.

Balansräkning	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	11	15	31	-	11
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	32 158	30 719	8 107	7 543
Maskiner och inventarier	13	5 596	4 804	808	716
Summa materiella anläggningstillgångar		37 754	35 524	8 915	8 259
Finansiella anläggningstillgångar	14	1 560	1 488	20 089	18 055
Summa anläggningstillgångar		39 330	37 043	29 004	26 325
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	608	598	607	597
Kortfristiga fordringar	16	1 772	2 056	7 244	7 682
Kortfristiga placeringar	17	-	-	204	134
Kassa och bank	18	784	988	773	968
Summa omsättningstillgångar		3 164	3 641	8 828	9 382
Summa tillgångar		42 494	40 684	37 832	35 707
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	19				
Eget kapital vid årets början		14 875	14 478	12 790	12 564
- varav resultatutjämningsreserv		739	735	739	735
Årets resultat		384	406	194	222
Eget kapital vid årets slut		15 259	14 884	12 984	12 790
- varav resultatutjämningsreserv		739	739	739	739
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	2 403	1 862	2 398	1 857
Andra avsättningar	21	1 537	1 444	774	650
Summa avsättningar		3 940	3 306	3 173	2 507
Skulder					
Långfristiga skulder	22	16 291	14 090	15 528	13 127
Kortfristiga skulder	23	7 004	8 405	6 147	7 283
Summa skulder		23 296	22 495	21 675	20 410
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		42 494	40 684	37 832	35 707
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24	202	202	-	-
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar	25	2 814	2 765	2 813	2 765
Övriga ansvarsförbindelser	26	367	374	561	965

Kassaflödesanalys

Tabell 66. Kassaflödesanalys. Belopp i miljoner kronor.

Kassaflödesanalys	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		384	406	194	222
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
- justering för ej likviditetspåverkande poster	28	2 239	2 308	1 069	1 237
- övriga likviditetspåverkande poster	29	-53	-46	-53	-46
- poster som redovisas i annan sektion	30	-45	-13	-29	-63
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 524	2 656	1 182	1 350
Förändring i rörelsekapital					
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager		-1	5	-1	4
- ökning (-) /minskning (+) av exploateringsfastigheter		14	-23	14	-23
- omklassificering från anläggningstillgång till exploateringsfastighet		-22	-	-22	-
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar		283	-31	438	-806
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder		151	-88	214	-806
Förändring i rörelsekapital		424	-138	642	-1 630
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		2 949	2 518	1 824	-280
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet		0	-2	-	-2
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet		-3 894	-3 512	-1 141	-1 040
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)		90	56	4	61
Omklassificering från anläggningstillgång till exploateringsfastighet		22	-	22	-
Investering i kommunkoncernföretag (-)		-	-	-70	-70
Utlämnade lån (-)		-	-	-4 705	-3 100
Amortering och omklassificering av utlämnade lån (+)		-	-	2 758	3 358
Övrig investering i finansiella tillgångar (-)		-101	-170	-19	-41
Övrig försäljning av finansiella tillgångar (+)		28	20	28	20
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-3 854	-3 609	-3 122	-814
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån (+)		7 800	6 750	7 800	6 350
Amortering av låneskulder (-)		-7 200	-6 670	-6 800	-6 270
Erhållna offentliga investeringsbidrag och exploateringsersättningar (+)		110	109	104	80
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder		6	-7	0	-
Ökning (+) /minskning (-) av periodiserade anläggningsavgifter		-14	-16	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		703	167	1 104	160
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur (-)		-1	-21	-1	-21
Årets kassaflöde		-204	-945	-195	-955
Kassa och bank vid årets början		988	1 934	968	1 924
Kassa och bank vid årets slut		784	988	773	968

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Uppsala kommun följer god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning (RKR) givit ut med undantag från redovisning av RKR R5 Finansiell leasing där Uppsala kommun redovisar samtliga hyresavtal som operationella per 20241231 samt RKR R12 vid byte av redovisningsprinciper där omräkning av jämförelsetal endast sker i balansräkningen.

Därutöver följer kommunen de regelverk och normgivning som gäller för övriga sektorer i samhället och som innefattas i begreppet god redovisningssed. Detta innebär bland annat att:

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges
- periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Enligt LKBR ska årsredovisningen innehålla sammanställda räkenskaper för den kommunala koncernen. Den kommunala koncernen utgörs av kommunen tillsammans med de kommunala koncernbolagen, antingen ägda direkt av kommunen eller dotterbolag till bolag ägda av kommunen. Syftet är att ge en samlad bild av kommunens och de kommunala koncernbolagens verksamhet och ekonomiska ställning.

När det gäller redovisningsprinciper lyder bolagen under annan lagstiftning och andra rekommendationer än vad kommunen gör. Bolagens årsredovisningar är upprättade enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 om årsredovisning och koncernredovisning (K3). Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen kan därför förekomma.

I de sammanställda räkenskaperna ska kommunens redovisningsprinciper vara vägledande. Effekter av väsentlig betydelse beroende på skillnader i redovisningsprinciper justeras så att de följer de kommunala redovisningsprinciperna. Undantag för detta är redovisning av pensionsåtaganden där kommunen redovisar pensionskostnader enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning. Syftet är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala

ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i. Väsentligt inflytande anses enligt LKBR föreligga vid ett innehav av minst 20 procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ. Dock kan under vissa omständigheter företag undantas, till exempel då ett företags omsättning och balansomslutning är lägre än 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning.

Koncernen består av följande kommunala koncernföretag samt underkoncerner

Tabell 67. Specifikation över ägda andelar i kommunkoncernföretag. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över ägda andelar i kommunkoncernföretag	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Uppsala stadshus AB	370 000	2 880	100	100
Uppsala kommun exploatering AB	1 000	0,1	100	-
Svenska Kommun Försäkrings AB	15 936	16	19,7	19,7
Kommuninvest		224	2,1	2,1

Tabell 68. Specifikation över bolag ägda av Uppsala stadshus AB. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över bolag ägda av Uppsala stadshus AB	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Destination Uppsala AB	2 000	0	100	100
Uppsala bostadsförmedling AB	1 000	7	100	100
Uppsalahem AB	1 668	4 721	100	100
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	2 000	10	100	100
Uppsala kommun skolfastigheter AB	10 000	731	100	100
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	5 650	809	100	100
Uppsala konsert och kongress AB	1 550	48	100	100
Uppsala parkering AB	50	22	100	100
Uppsala stadshus holding AB	500	0	100	100
Uppsala stadshus holding 2 AB	25 000	0	100	100
Uppsala stadsteater AB	20 560	80	100	100
Uppsala vatten och avfall AB	5 000	189	100	100

Tabell 69. Specifikation över bolag ägda av Uppsala kommun exploatering AB. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över bolag ägda av Uppsala kommun exploatering AB	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	1 000	0,1	100	-

I enlighet med RKR 20 Redovisning av kommunala pensionsstiftelser (förvaltningstillgångar) konsolideras Uppsala kommuns ägarandel i Uppsala läns pensionsstiftelse in i de sammanställda räkenskaperna från och med delårsbokslutet per augusti år 2024. Kommunala pensionsstiftelser är enligt definitionen i 2 kap. 5 § LKBR ett kommunalt koncernföretag och ska konsolideras in i de sammanställda räkenskaperna. Ägarandelen varierar över tid och uppgår i bokslut 2024 till 76,47 (75,14) procent. Ägarandelen varierar med insatt kapital. Tillämpningen av rekommendationen innebär att anskaffningsvärdet för andelen i stiftelsen kostnadsförs samtidigt som kommunens pensionsskuld till destinatärerna tas bort från ansvarsförpliktelsen. I den mån marknadsvärdet på andelen i stiftelsen överstiger pensionsskulden till destinatärerna bokas mellanskillnaden, så kallad "överfondering"

som en kortfristig placering i kommunens balansräkning. Eventuella förändringar av detta värde redovisas som en finansiell intäkt eller kostnad.

Uppsala kommun äger 25 procent av Uppsala Innovation Centre AB. Från och med delårsbokslutet per augusti 2024 konsolideras bolaget inte in i den sammanställda redovisningen med hänvisning till att kommunen inte har ett bestämmande inflytande.

Vad gäller de befintliga elimineringar som upprättats tidigare perioder tillfrågas bolagen i samband med delårs- och helårsbokslut i vad mån de underliggande tillgångar som elimineringarna bygger på finns kvar. I det fall försäljningar/utrangeringar skett och inneburit att en väsentlig del av den underliggande tillgången inte längre finns kvar sker justering av elimineringen.

Obeskattade reserver

Dotterföretagens obeskattade reserver har i balansräkningen betraktats dels som eget kapital (79,4 procent), dels som latent skatt (20,6 procent). I resultaträkningen har dotterföretagens bokslutsdispositioner exklusive latent skatt återförts och ingår i posten Förändring av eget kapital.

Leasing

Uppsala kommun redovisar samtliga hyresavtal som operationella per 20241231. Detta är ett avsteg från RKR R5 Leasing, där leasingavtal ska klassificeras som ett finansiellt leasingavtal i de fall avtalet innebär att framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivare till leasetagare utifrån avtalets ekonomiska innebörd. Avtalets civilrättsliga form är härvid inte relevant.

Inom Uppsala kommun har en översyn och klassificering av kommunens externa leasingavtal inletts. Arbetet är mycket omfattande då varje enskilt avtal behöver analyseras och bedömas, klassificeras och värderas. Det är av stor vikt att översynen kan genomföras noggrant och förväntas därför fortgå under större delen av kommande år. Tills dess översynen är genomförd och klassificeringen av de externa avtalen är noggrant utredd kommer hittills gällande princip om att redovisa samtliga leasingavtal som operationella att kvarstå. Detta för att klassificeringen ska bli så fullständig och korrekt som möjligt samt att justering av tidigare års tillämpade redovisningsprincip ska kunna ske vid en tidpunkt.

Utredningen har hittills visat att det finns externa leasingavtal som borde klassificeras som finansiell leasing. Dock återstår ett mycket omfattande arbete med översyn av samtliga externa leasingavtal varvid de monetära konsekvenserna i kommunens resultat- och balansräkning ännu inte kan kvantifieras utan ett alltför betydande osäkerhetsintervall. Effekterna av nu tillämpad redovisningsprincip innebär för balansräkningen att anläggningstillgångarna liksom även långfristiga skulder borde vara betydligt högre. Även kortfristiga skulder borde vara högre för att spegla den del av skulden som ska amorteras inom det närmsta året. Effekterna i resultaträkningen är att verksamhetens kostnader för hyra av fastigheter och lokaler skulle minska medan avskrivningar och räntekostnader skulle öka.

Anpassning till RKR R5 kommer innebära att de finansiella leasingtillgångarna ska redovisas, värderas och skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag från och med den tidpunkt då tillgången kan tas i bruk. Om det inte

med rimlig grad av säkerhet kan fastställas att äganderätten övergår till leasetagaren vid slutet av leasingperioden, ska objektet skrivas av helt under leasingperioden, eller nyttjandeperioden om denna är kortare. Summan av en periods avskrivningar och räntekostnader kommer därför endast undantagsvis uppgå till samma belopp som periodens leasingbetalningar. Det är inte heller troligt att tillgången och skulden efter leasingperiodens början kommer uppgå till samma belopp.

Uppsala kommun hyr in övervägande del av fastigheter och lokaler från sina helägda dotterbolag. Uppsala kommun driver även en internbank som i allt väsentligt står för hela utlåningen till dotterbolagen. Detta medför att Uppsala kommuns sammanställda räkenskaper, efter eliminering av koncerninterna poster, speglar såväl tillgångar som skulder och eget kapital på ett rättvisande sätt i fråga om koncerninterna leasingavtal liksom de eventuella externa leasingavtal som koncernbolagen har. I resultaträkningen elimineras även koncerninterna hyresintäkter och hyreskostnader samt den ränta som löper på utlåningen varvid resultatet för den sammanställda kommunkoncernen anses vara rättvisande.

Bidrag till statlig infrastruktur

Enligt LKBR kan bidrag till statlig infrastruktur, under förutsättning att de faller inom ramen för lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47), antingen redovisas som en kostnad i resultaträkningen i samband med att beslut fattas eller redovisas i balansräkningen under posten Bidrag till statlig infrastruktur. Kommunen avgör vid beslutstillfället på vilket sätt bidraget ska redovisas. Om bidraget redovisas i balansräkningen får det lösas upp under högst 25 år. I Uppsala kommun har kommunfullmäktige historiskt sett alltid valt att redovisa dessa bidrag som kostnad i resultaträkningen.

Säkringsredovisning

För att hantera ränterisker används räntederivat för att förlänga eller förkorta räntebindningen på enskilda lån eller på delar av skuldportföljen. Dessa instrument används för att uppfylla den finanspolicy kommunfullmäktige fastställt gällande räntebindning. Marknadsvärdet visar värdet som skulle betalas/erhållas om avtalen skulle upphöra på bokslutsdagen. Instrumenten är klassade som säkringsinstrument och har därför ingen påverkan på Uppsala kommuns resultat, så länge som säkringsförhållandena anses vara effektiva. I enlighet med RKR R8 Derivat och säkerhetsredovisning har Uppsala kommun per balansdagen gjort en bedömning om säkringsförhållandet fortfarande anses vara effektivt. Kommunen gör genom en kvalitativ metod en bedömning att säkringsförhållandena fortsatt anses vara effektiva.

Redovisningsmodell

I Uppsala kommuns redovisningsmodell ingår:

- resultaträkning som visar periodens intäkter och kostnader samt förändring av eget kapital
- balansräkning som visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen
- kassaflödesanalys som visar hur verksamheten har finansierats
- driftredovisning som visar årets utfall mot budget samt föregående år, fördelat per nämnd och verksamhet

- Investeringsredovisning som visar årets investeringar i jämförelse mot beslutad investeringsbudget fördelat per nämnd. För större investeringsprojekt som pågår under flera år redovisas beslutad total projektram, budget och utfall för innevarande räkenskapsår samt total upparbetad investering för projektet. Vidare framgår hur mycket av det totalt upparbetade som har aktiverats och hur mycket som är pågående vid räkenskapsårets utgång.

Ändring av redovisningsprinciper

Fram till 2023 redovisades anskaffningsvärdet för andelarna i pensionsstiftelsen som finansiell anläggningstillgång och pensionsåtagandet som en ansvarsförbindelse. Regeländringar har inneburit att marknadsvärdet fortsättningsvis ska avspeglas i redovisningen. Från 2024 har byte av redovisningsprincip genomförts avseende kommunens pensionsstiftelse för att följa RKR R20 Redovisning av kommunala pensionsstiftelser. Den tydliggör att en kommunal pensionsstiftelse enligt definitionen i 2 kap. 5 § LKBR är ett kommunalt koncernföretag och ska konsolideras i de sammanställda räkenskaperna i enlighet med 12 kap. 2 §.

Uppsala kommuns andelar i Uppsala läns pensionsstiftelse (samägd med Tierps kommun och Heby kommun) konsolideras med Uppsala kommunkoncern från och med räkenskapsåret 2024.

Enligt RKR R20 ska överfondering i pensionsstiftelse redovisas som kortfristig placering i kommunens räkenskaper. Överfonderingen beräknas som mellanskillnaden mellan pensionsstiftelsens aktuella marknadsvärde och den pensionsskuld som säkras av pensionsstiftelsen.

Redovisningsmässiga effekter på jämförelsetal för 2023 i kommunkoncernens balansräkning:

- värdepapper och andelar ökar med 151 miljoner kronor vilket motsvarar en orealiserad värdeökning av kommunkoncernens värde på placeringarna till följd av marknadsvärdering
- eget kapital ökar med 153 miljoner kronor till följd av den förändrade redovisningen av pensionsstiftelsen.

Redovisningsmässiga effekter på jämförelsetal för 2023 i kommunens balansräkning:

- värdepapper och andelar minskar med 657 miljoner kronor vilket motsvarar kommunens anskaffningsvärde för andelarna i pensionsstiftelsen
- en kortfristig placering tillkommer med 134 miljoner kronor vilken motsvarar effekten av överfondering i pensionsstiftelsen och eget kapital justeras med 523 miljoner kronor.

Jämförelsetalen i resultaträkningen för 2023 har inte räknats om i enlighet med RKR R12. De redovisningsmässiga effekterna på årets resultat 2023:

- årets resultat skulle ha varit 13 miljoner kronor lägre medan finansiella kostnader hade varit högre i kommunen, samt
- årets resultat liksom även finansiella intäkter i kommunkoncernen skulle ha varit 77 miljoner kronor högre.

Vidare tydliggörs pensionsstiftelsens åtagande för pensionskollektivet genom att ansvarsförbindelsen i Uppsala kommun juridisk person minskas motsvarande värdet

på den pensionsskuld som täcks av stiftelsens åtagande. Ansvarsförbindelsens jämförelsetal per 20231231 har således minskats med 840 miljoner kronor. Dessa justeringar medför sammantagna att jämförelsetal för soliditet per 20231231 har förändrats jämfört med de som anges i årsredovisningen för 2023. Den omräknade soliditeten inklusive ansvarsförbindelse vilka anges som jämförelsetal har för kommunen ökat med 1,3 procentenheter till 28,1 procent och för kommunkoncernen ökat med 2,4 procentenheter till 29,8 procent per 20231231.

Värderings- och omräkningsprinciper

Vid konsolidering elimineras interna poster mellan kommunens förvaltningar för att visa en korrekt ekonomisk ställning och omslutning i kommunens resultat och balansräkning. I de sammanställda räkenskaperna elimineras på motsvarande sätt interna poster inom kommunkoncernen.

De sammanställda räkenskaperna har i överensstämmelse med RKR R16 Sammanställda räkenskaper upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten elimineras. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper rådande för de sammanställda räkenskaperna. Klassificering av skulder och tillgångar styrs av kommunens redovisningsprinciper.

I sammanställda räkenskaper har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering. I balansräkningen uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

I samband med de ekonomiska uppföljningarna under året rapporterar bolagen och kommunen vilka koncerninterna försäljningar av tillgångar som skett/kommer att ske och i vad mån de ger upphov till realisationsresultat. I de fall realisationsresultaten ger upphov till elimineringar som har årlig påverkan på resultaträkningen som utgör mer än 0,10 procent av kommunkoncernens omsättning och/eller om elimineringen initialt (vid startåret – år 0) motsvarar mer än 0,10 procent av kommunkoncernens balansomslutning upprättas eliminering.

För poster i balansräkningen som avser tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta har dessa omräknats till svenska kronor enligt balansdagens kurs om kursdifferensen är väsentlig. Balansdagens kurs har hämtats på Nordeas webbplats och utgör ett medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader redovisas i den period då vara levererats, tjänst utförts eller händelse inträffat. Väsentliga belopp periodiseras (större än ett halvt prisbasbelopp).

Verksamhetens intäkter

Uppsala kommun redovisar i enlighet med RKR R2 Intäkter, inkomster som intäkt först när samtliga av följande förutsättningar är uppfyllda:

- inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen
- de eventuella utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, och
- villkoren för den ekonomiska uppgörelsen i allt väsentligt har fullgjorts.

Intäkter som är hänförliga till aktuellt räkenskapsår tas med i bokslutet, oavsett tidpunkten för betalningen, med det belopp som kommunen erhållit eller kommer att erhålla.

I enlighet med rekommendationen intäktsredovisas i förekommande fall inkomster enligt de undantag som rekommendationen föreskriver. Det innebär att eventuell utdelning från kommunens bolag redovisas först när beslut om utdelning fattats på bolagsstämman. Vidare redovisas intäkter knutna till uppdrag som innebär ett obestämt antal aktiviteter under en överenskommen tidsperiod. Inkomsterna intäktsförs i dessa fall linjärt över den överenskomna tidsperioden. Om en aktivitet är dominerande, ska intäkten redovisas när denna aktivitet har utförts. Inkomster som inte uppfyller kriterierna för intäkt periodiseras och redovisas som skuld i balansräkningen. Inkomster som uppfyller intäktskriterierna, men där inbetalning ännu ej skett, redovisas en fordran i balansräkningen.

Exploateringsersättningar från privata exploatörer redovisas som intäkt det räkenskapsår som investeringen som bidraget avser är färdigställd. Intäkter för försäljning av mark inom kommunala exploateringsprojekt bokförs den månad som slutöverlåtelse (tillträde) sker, i samband med att slutlikvid erläggs. Avgifter och offentliga bidrag som kan hänföras till specifik investering intäktsförs på ett sätt som återspeglar nyttjandet av investeringen.

Verksamhetens kostnader

Löner och ersättningar till personal

Arbetad övertid och ej uttagen kompensation för jour och beredskap skuldbokförs. Intjänad ej uttagen semester skuldbokförs, liksom intjänad ferielön respektive uppehållslön för lärare och övriga uppehållsanställda. Semesterlöneskulden beräknas individuellt för samtliga personalkategorier. Sociala avgifter har tidigare redovisats utifrån kommande års nivå. Beräkningen av sociala avgifter har i årsredovisning 2024 anpassats med hänsyn till RKR:s information från september 2024 vilket innebär en ändring i uppskattningar och bedömningar i enlighet med RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel. I bokslutet per 2024-12-31 har innevarande års procentsats på 43,75 procent använts i stället för 2025 års procent på 41,20 procent vilket skulle ha inneburit ca 11 miljoner kronor lägre kostnad för sociala avgifter.

Pensionskostnader

Kostnader för pensioner redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som pensionskostnad det år pensionen utbetalas och för pensioner intjänade efter år 1998 redovisas pensionskostnaden det år pensionen tjänas in. Under året intjänad avgiftsbestämd ålderspension redovisas som kortfristig

skuld, till den del den inte utbetalats. Avgiften betalas i sin helhet ut till placeringsinstitut utifrån den anställdes individuella val.

2013 bildades en pensionsstiftelse i kommunen för före detta anställda födda tidigare än 1936, vilket senare har utvidgats till personer födda t o m oktober 1945. Gottgörelse från pensionsstiftelsen redovisas som reduktion av utbetalda pensioner. Betalningar till pensionsstiftelsen bokförs som pensionskostnader.

Kommunens dotterbolag tryggar sina pensionsförpliktelser genom försäkringslösning.

Avskrivningar

Uppsala kommun skriver av immateriella och materiella anläggningstillgångar linjärt över den beräknade nyttjandeperioden baserat på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningar beräknas och bokförs från och med månaden efter anskaffning eller att tillgången tagits i bruk.

Tabell 70. Avskrivningstider tillgångar i kommunkoncern och kommun.

Avskrivningstider tillgångar i kommunkoncern och kommun	Livslängd i antal år
Immateriella tillgångar	3 - 5 år
Verksamhetsfastigheter	10 - 50 år
Publika fastigheter	10 - 50 år
Fastigheter för annan verksamhet	10 - 50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	10 - 50 år
Övriga fastigheter	10 - 50 år
Mark	ingen avskrivning
Maskiner och inventarier	5 - 10 år
Byggnads- och markinventarier	5 - 15 år
Fordon	5 år
Specialfordon	10 - 20 år
Datorer (undantagsvis)	3 - 5 år
Markinventarier och ledningsnät	10 - 70 år

I kommunen tillämpas komponentavskrivning för byggnader och tekniska anläggningstillgångar. Komponentavskrivning tillämpas också i de bolag och kommunalförbund som har anläggningstillgångar med identifierbara komponenter som uppgår till betydande belopp och eller som har betydande skillnader i nyttjandeperioder. Eftersom respektive bolag gör sina egna komponentindelningar finns inget enhetligt regelverk. Fastighetsrelaterade komponenter är indelade i komponenter med följande avskrivningstider:

Tabell 71. Avskrivningstider fastighetsrelaterade komponenter i kommunkoncern och kommun.

Avskrivningstider fastighetsrelaterade komponenter i kommunkoncern och kommun	Livslängd i antal år
Stomme	5 - 100 år
Takbeläggning	20 - 50 år
Fasad	5 - 100 år
Installationer	10 - 50 år
Elinstallationer	25 år
VVS-installationer	10 - 20 år
Inre ytskikt	5 - 60 år
Markinventarier	5 - 20 år

Markanläggning	7 - 50 år
Markanläggning inklusive ledningsnät	10 - 70 år
Lokalanpassningar	20 år
Hyresgästpassning i lokaler	enligt avtalstid

Skatteintäkter

Kommunens skatteintäkter redovisas det år som de skatteskyldigas inkomst tas upp till beskattning. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR R2.

Statsbidrag

EU- och statsbidrag redovisas i enlighet med det aktuella bidragets villkor och restriktioner. De kan vara generella, riktade eller erhållas i form av kostnadsersättningar. När det gäller generella statsbidrag finns olika tidpunkter för intäktsredovisningen. Detta innebär att de:

- där det saknas villkor eller restriktioner intäktsredovisas dessa när det är sannolikt att ekonomiska fördelar förenliga med transaktionen tillfaller kommunen
- där det av restriktionerna framgår en specifik redovisningsperiod
- där bidraget avser två eller flera redovisningsperioder men det inte framgår hur mycket av bidraget som avser respektive period, intäktsredovisas jämnt fördelat över den angivna perioden.

Riktade statsbidrag som är prestationsbaserade periodiseras till den period där prestationerna har utförts. Icke prestationsbaserade statsbidrag bokförs i den period som bidraget avser.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter, ränteintäkter, räntekostnader och övriga lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden och ingår i årets resultat.

Extraordinära och jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. I enlighet med RKR R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster lämnas upplysningar om resultateffekter av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande i not 10 till berörda resultatposter i resultaträkningen. Inga intäkter eller kostnader har redovisats som extraordinära under 2024 eller 2023.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav klassificeras som anläggningstillgång. Anläggningstillgångarna redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för gjorda avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Anläggningstillgångarna delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar. Dessa har under 2024 slutligt skrivits av. Utrangeringar sker för de immateriella anläggningstillgångar som inte längre nyttjas.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med RKR R4 Materiella anläggningstillgångar och omfattar tillgångar med en nyttjandeperiod som överstiger tre år samt ett anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt som uppgår till minst ett halvt basbelopp. Ett kriterium är inventeringsbarhet/spårbarhet. Vägd genomsnittlig avskrivningstid i antal år per anläggningsgrupp redovisas i noter till balansräkningen.

Som anskaffningsvärde redovisas kostnader för inköp eller tillverkning av tillgången. Löner för personal som arbetar med att utveckla eller iordningställa anläggningstillgångar tas med i anskaffningsvärdet med motsvarande löneutgift inklusive PO-pålägg för nedlagd arbetstid enligt upprättad tidredovisning. Onormala utgifter eller utgifter som uppenbart hade kunnat undvikas liksom räntekostnader och andra finansiella kostnader ska inte ingå i anskaffningsvärdet. Sådana utgifter redovisas i stället som kostnader i resultaträkningen. Materiella anläggningstillgångar som består av flera olika komponenter, där det finns väsentliga skillnader i hur tillgångens värde eller servicepotential successivt förbrukas, delas in i dessa komponenter.

Avskrivningar utgår ifrån tillgångarnas respektive enskilda komponenters bedömda nyttjandeperiod och speglar tillgångens/komponentens förbrukning och görs linjärt för samtliga tillgångar som är föremål för värdeminskning. Mark och konst skrivs inte av. Nedskrivningar hanteras i enlighet med RKR R6 Nedskrivningar. Nedskrivningsbehov bedöms för större anläggningstillgångar genom årlig prövning av anläggningstillgångarnas balansgillhet och bedömda nyttjandeperioder. Förekommer indikationer på att tillgångens värde understiger redovisat värde samt att värdenedgången förväntas vara bestående sker nedskrivning eller justering av kvarvarande nyttjandeperioder.

Pågående anläggningar aktiveras som anläggningstillgång när de är färdiga att tas i bruk, varvid avskrivning enligt plan påbörjas.

Erhållna investeringsbidrag från offentlig aktör redovisas som långfristig skuld och intäktsförs i takt med avskrivning på underliggande investering. Exploateringsersättningar erhållna i förskott redovisas som förutbetalad intäkt bland långfristiga skulder fram till dess att samtliga åtaganden är uppfyllda.

Omsättningstillgångar

Lagertillgångar som normalt sett förväntas överstiga ett gränsvärde om 2 miljoner kronor per den 31 augusti eller 31 december betraktas och redovisas som varulager om inte skäl finns som tydligt motiverar undantag. Lagertillgångar som understiger 2 miljoner kronor får redovisas som varulager så länge det kan ske i enlighet med gällande rutin. Fastställd rutin reglerar bland annat krav på bokföring, värdering och inventering. Värdering av varulager sker enligt principen först-in-först-ut och inventering ska ske efter behov, minst årligen.

Bland ovan nämnda undantag finns förbrukningsvaror som inte lagerredovisas utan periodiseras i takt med förbrukning märks exempelvis vissa baslivsmedel inom måltidsservice, förbrukningsvaror inom verkstad och snickeri samt sand och salt inom gatuunderhåll. I kommunen finns även beredskapslager avseende exempelvis bränsle och livsmedel för krissituationer. Omfattningen beskrivs inte av sekretesskäl och beredskapsvaror kostnadsförs löpande i enlighet med RKR:s rekommendation. Rutiner

och strategier finns för att omsätta beredskapslagret i verksamheten för att minimera ekonomisk risk vid inkurans.

Exploateringsstillgångar som är under bearbetning för försäljning eller är färdiga att avyttras redovisas som omsättningstillgångar. Principen som tillämpas är att när en detaljplan är fastställd och projektering av tomter har påbörjats betraktas marken som under bearbetning för försäljning och omklassificeras från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Beräkning av anskaffningsvärde och värdering görs i enlighet med BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), kapitel 13. Anskaffningsvärdet för tomter beräknas per exploateringsstapp och fördelas schablonmässigt på respektive tomt, med yta som fördelningsnyckel.

Övriga omsättningstillgångar samt kundfordringar tas upp till det belopp som väntas inflyta och värderas som det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde. Kundfordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta. Kundfordringar äldre än sex månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. För övriga osäkra fordringar görs en individuell bedömning.

Kortfristiga placeringar

Kommunen redovisar pensioner i överensstämmelse med RKR R10 Pensioner. Kommunens andelar i pensionsstiftelsen redovisas enligt RKR R20. Avsättningar och ansvarsförbindelser redovisas enligt aktuell RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld). Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen reduceras med de pensioner som täcks av medel avsatta i Uppsala Läns Pensionsstiftelse. Överfondering i stiftelsen redovisas som en kortfristig finansiell tillgång i kommunen i enlighet med RKR R20 och kommunens andel av pensionsstiftelsens tillgångar konsolideras i kommunkoncernen.

Uppsala kommuns kortfristiga placering är hänförlig till pensionsstiftelsen. Den motsvaras av överfonderingen/nettovärdet av kommunens andel av värdet på pensionsstiftelsen (stiftelsens tillgångar minus skulder samt värdet av de säkrade pensionsförpliktelserna) och redovisas som kortfristig placeringstillgång i balansräkningen. Ökning eller minskning av denna post redovisas som finansiell intäkt respektive kostnad i resultaträkningen.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar redovisas enligt RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser för befintliga legala förpliktelser där det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att uppstå och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. I de fall effekten av tidpunkten för förväntad utbetalning är materiell nuvärdesberäknas det framtida kassaflödet med en diskonteringsränta som motsvarar kommunens genomsnittsränta. För diskontering som avser bidrag till statlig infrastruktur eller andra exploateringsrelaterade avsättningar används KPIF (Riksbankens målvariabel för penningpolitiken).

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Uppsala kommuns pensionsåtagande redovisas i överensstämmelse med god redovisningssed enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att:

- Pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

- Garanti- och visstidspensioner samt pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning för pensioner och liknande förpliktelser.
- Större delen av pensionsförmåner intjänade från och med år 2000 får personalen placera individuellt. Beloppet redovisas som kortfristig skuld tills utbetalning sker. När det gäller förmedling enligt KAP-KL (Kollektiv Avtalad Pension) sker utbetalning en gång per år vilket inträffar i slutet av mars, året efter intjänandet. För AKAP-KR (Avgiftsbestämd Kollektiv Avtalad Pension) sker utbetalning kvartalsvis där kvartal 1 och 2 betalas under innevarande år medan kvartal 3 och 4 faktureras i mars respektive juni under efterföljande år.

AKAP-KR är från och med den 1 januari 2023 det nya gällande tjänstepensionsavtalet för arbetstagare inom kommuner och regioner. Det finns ingen förmånsbestämd ålderspension i det nya avtalet. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är värderade enligt RIPS 21 i enlighet med RKR R10. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska varje år fastställa vilka beräkningsgrunder som ska gälla vid värderingen. Rätt till visstidspension och avgångsersättning för förtroendevalda i enlighet med Pensionsbestämmelser för förtroendevalda samt omställningsstöd i enlighet med OPF-KL (Omställningsstöd och pension för förtroendevalda) redovisas som en ansvarsförbindelse eftersom det inte bedöms som sannolikt att dessa kommer att leda till några utbetalningar. När det bedöms som troligt att utbetalning kommer att ske, redovisas posterna som avsättning.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3.

Andra avsättningar

Kommunkoncernen redovisar en avsättning för uppskjuten skatteskuld hänförlig till den verksamhet som bedrivs i den kommunägda bolagskoncernen.

Bland andra avsättningar redovisas avsättningar för medfinansiering av statlig infrastruktur samt avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning. Nuvärdesberäkningen baseras på uppräknings av avtalad skuld med entreprenadindex för tid från avtalets tecknande till motpartens avrop av finansiering. Avsättningen indexjusteras när uppdaterad kunskap om verklig kostnadsutveckling och avropstakt uppstår.

Skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga respektive långfristiga skulder. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel. Alla övriga skulder klassificeras som långfristiga. Den del av Uppsala kommuns långfristiga lån som förfaller till betalning under nästkommande år redovisas som kortfristiga. Räntebindningstid och förfallostruktur avseende upplåning framgår av not 22 Långfristiga skulder.

Skuldförvaltning och säkringsredovisning

Finansverksamheten inom den kommunala koncernen regleras i finanspolicyn, beslutat av kommunfullmäktige samt finansiella riktlinjer, beslutad av

kommunstyrelsen. Finansverksamheten bedrivs inom Uppsala kommuns internbank, som finansierar den koncerngemensamma skuldportföljen för kommunen och dess majoritetsägda bolag med externa krediter. De externa krediterna redovisas till nominellt värde.

De lån som tas upp av internbanken och som förfaller till betalning under det kommande året beräknas refinansieras i sin helhet mot bakgrund av det investeringsbehov som kommunkoncernen står inför. Av reglerna för finansverksamheten framgår att ränterisk, det vill säga risken att negativa resultateffekter orsakat av kraftiga ränterörelser, ska begränsas genom spridning av ränteförfall på olika löptider.

Utlåning till helägda bolag sker genom Internbanken. Dessa bolag erbjuds lån till marknadsmässiga villkor. Utlåning till externa parter sker i enlighet med av kommunstyrelsens beslutade villkor.

Investeringsbidrag och exploateringsersättningar

Investeringsbidrag från offentlig aktör redovisas som förutbetalad intäkt bland långfristiga skulder. Intäkten periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod för att matcha avskrivningarna. I de fall exploateringsersättningar erhålls i förskott redovisas ersättningen inledningsvis som långfristig skuld. Ersättningen intäktsförs i takt med att investeringarna tas i bruk.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod vilket innebär att resultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt för eventuella intäkter och kostnader som är hänförliga till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden. Nettot av in- och utbetalningar i den löpande verksamheten beräknas och redovisas genom att resultatet justeras för:

- icke-kassaflödespåverkande poster och alla övriga poster vars kassaflödeseffekt hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten, samt
- periodens förändringar av varulager, kundfordringar och leverantörsskulder samt förändringar av andra rörelsefordringar och rörelseskulder.

Likvida medel i kassaflödesanalysen består av kassa- och banktillgodohavanden.

Principer för drift- och investeringsredovisning

Uppsala kommun redovisar drift- och investeringsredovisning i enlighet med 10 kap. 1-2 §§ LKBR samt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning i årsredovisningen.

Kommunfullmäktige fastställer investeringsramar, mål, uppdrag, taxor och avgifter samt fördelar tillgängliga gemensamma intäkter så som skatteintäkter och generella statsbidrag mellan nämnderna i ett årligt återkommande mål och budgetbeslut. Tilldelad gemensam intäkt redovisas i varje nämnd som ett internt kommunbidrag som tillsammans med nämndens egna intäkter (försäljning, taxor, avgifter mm) bildar en bruttoomslutning. Varje nämnd ansvarar för ekonomi i balans, vilket normalt sett motsvaras av ett nollresultat där nämndens samlade kostnader inte får överstiga de samlade intäkterna inklusive kommunbidraget.

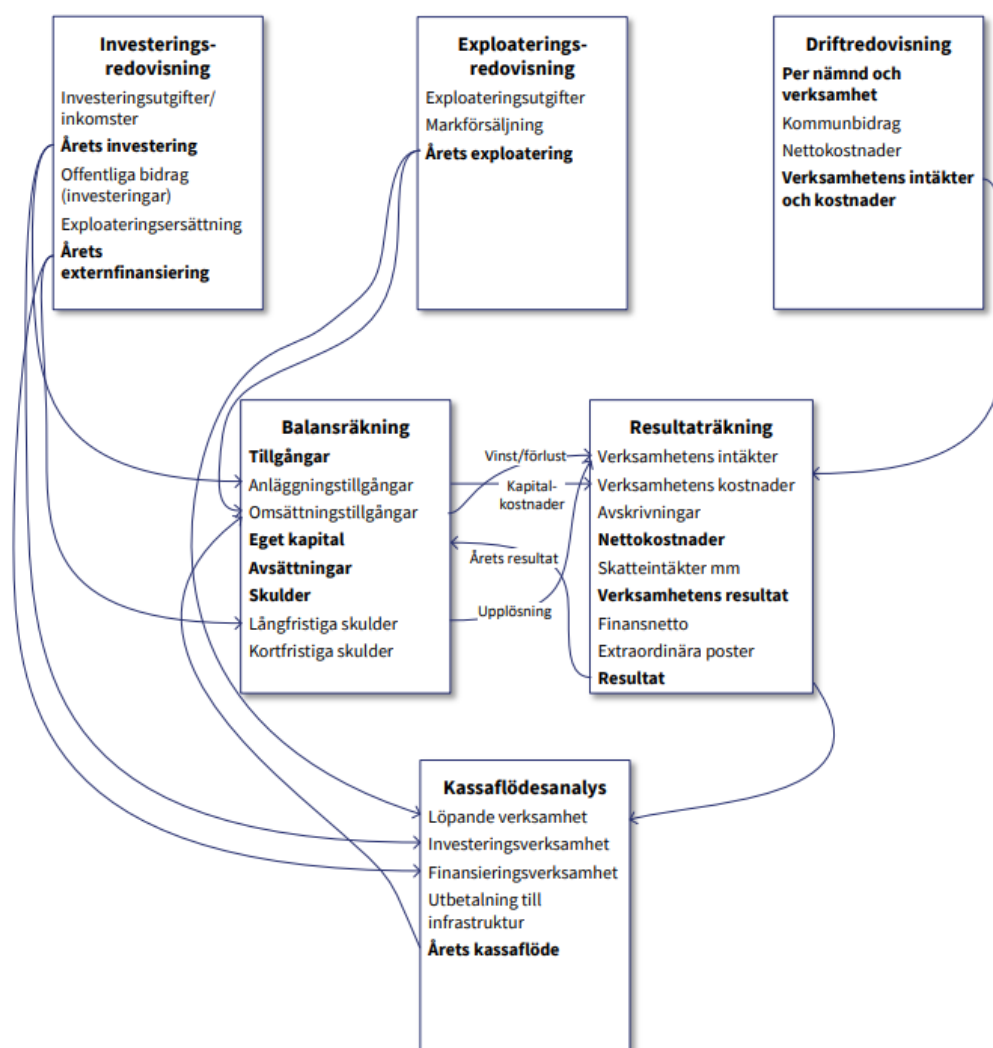
Administrativa staber är gemensamt organiserade inom kommunledningskontoret för samtliga nämnder. Som konsekvens fördelas kostnader för kommunikation, HR, Ekonomi, fastighet, upphandling och IT till varje nämnd utifrån överenskommelser som utgår från beräknad förbrukning.

Räntekostnader samt sociala avgifter och pensionskostnader hanteras och redovisas också centralt, inom den så kallade finansförvaltningen. Varje nämnd debiteras kapitalkostnader för avskrivning och ränta enligt fastställda procentuella avgifter på anläggningstillgångar (internränta) respektive löner och arvoden (personalomkostnadspålägg, dvs. PO-pålägg) och motsvarande intäkter tillskrivs finansförvaltningen.

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på interna PO-pålägg på 43,75 (43,75) procent och en internränta om 2,25 (1,50) procent.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar framgår översiktligt nedan. Driftredovisningen summeras i resultaträkningsposten verksamhetens nettokostnad, utifrån vad som har beskrivits ovan om redovisningsprinciper för drifts- och investeringsredovisningen. Investeringsredovisningen summeras i kassaflödesanalysens poster investering i immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Figur 17. Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar.

Respektive nämnd eller dotterbolag ansvarar för ekonomi i balans under verksamhetsåret. Nämnderna och dotterbolagen rapporterar månatligen ekonomisk uppföljning till kommunstyrelsen och ansvarar även för att vid behov upprätta, rapportera och följa en åtgärdsplan som visar nämndens/bolagets plan för att uppnå ekonomi i balans.

I mars (nämnder) och i april (dotterbolag) upprättas ett delårsbokslut som behandlas av fullmäktige respektive Uppsala stadshus AB:s styrelse. Per sista augusti upprättas delårsrapport och sista december en årsredovisning, båda i enlighet med kommunallagens 11 kapitel. Det innebär att ingående delar konsolideras och att verksamhetens mål och effekter avrapporteras i enlighet med gällande lag, normering och internt beslutade styrdokument samt behandlas av fullmäktige.

Årsredovisningen sammanfattar resultatet och tar ställning till måluppfyllelse inklusive god ekonomisk hushållning för Uppsala kommunkoncern. I bilaga till årsredovisningen sker fördjupad uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030. I bilaga till årsredovisningen fördjupas analys och beskrivning av det finansiella resultatet jämfört med plan i varje nämnd och dotterbolag. Ytterligare bilagor finns och avlämnas med fördjupningar inom områden som exempelvis jämställdhet och intern kontroll med mera.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

I fråga om avsättningar för pensioner används KPA Pensions beräkningar enligt vilken RIPS17 tillämpas.

Vid medfinansiering av statlig infrastruktur till Trafikverket används ett entreprenadindex för att räkna upp det ursprungliga kontraktsvärdet till innevarande år. Belopp från bokslutsdagen nuvärdesberäknas med KPIF till förväntat utbetalningstillfälle.

Jämförelsestörande poster

Uppsala kommun gör bedömningen att vissa transaktioner som på grund av hög volatilitet och som i de flesta fall även uppgår till väsentliga belopp alltid redovisas som jämförelsestörande poster i årsredovisningen. Dessa är:

- nedskrivningar
- utrangeringar
- realisationsvinster och realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar
- medfinansiering av statlig infrastruktur
- försäljningsintäkter från exploateringsverksamheten, exploateringsavgifter och kostnad för sålda exploateringsfastigheter
- ändringar i uppskattningar och bedömningar, samt
- rättelser av fel i tidigare års räkenskaper.

Not 3 Verksamhetens intäkter

Tabell 72. Not 3 Verksamhetens intäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Försäljningsintäkter ¹	429	407	84	91
Taxor och avgifter ¹	1 464	1 388	652	613
Hyror och arrenden ¹	2 124	2 014	368	361
Bidrag och kostnadsersättningar från staten ²	1 291	1 200	1 266	1 184
Bidrag och gåvor från privata aktörer	2	-	0	-
Offentliga bidrag (investeringar)	14	12	9	12
EU-bidrag	20	11	20	11
Övriga bidrag	66	84	46	58
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	355	351	424	408
Intäkter från exploateringsverksamhet	153	149	154	149
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	15	33	3	45
Övriga verksamhetsintäkter	106	185	124	158
Verksamhetens intäkter	6 038	5 833	3 150	3 091

1) Från och med 2024 redovisas intäkterna i andra kontogruppningar än tidigare år. Vissa av kommunkoncernens jämförelsetal för 2023 har schablonfördelats utifrån utfallet 2024.

2) Se not 21 för specifikation av skuld statlig medfinansiering per projekt.

Not 4 Verksamhetens kostnader

Tabell 73. Not 4 Verksamhetens kostnader. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Personalkostnader exklusive pensionskostnader ¹⁾	-9 041	-8 455	-8 249	-7 868
Pensionskostnader ¹⁾	-1 397	-1 306	-1 276	-1 037
Lämnade bidrag	-842	-1 247	-873	-1 247
Köp av verksamhet	-3 844	-3 786	-3 977	-3 786
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader ¹⁾	-1 055	-983	-2 274	-2 042
Bränsle, energi och vatten ¹⁾	-548	-511	-114	-109
Inköp av material och varor ¹⁾	-1 098	-953	-614	-593
Inköp av tjänster ¹⁾	-1 601	-1 491	-1 100	-999
Inhyrd personal som ersätter egen personal ¹⁾	-122	-113	-100	-175
Realisationsförluster och utrangeringar	-29	-76	-26	-36
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-23	-11	-23	-11
Bolagsskatt	0	-33	-	-
Övriga verksamhetskostnader	-192	-178	-98	-123
Verksamhetens kostnader	-19 791	-19 143	-18 723	-18 025

1) Från och med 2024 redovisas kostnaderna i andra kontogruppningar än tidigare år. Vissa av kommunkoncernens jämförelsetal för 2023 har schablonfördelats utifrån utfallet 2024.

Not 5 Av- och nedskrivningar

Tabell 74. Not 5 Av- och nedskrivningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Avskrivning immateriella tillgångar	-9	-9	-4	-5
Avskrivning byggnader och anläggningar	-1 115	-1 048	-288	-279
Avskrivning maskiner och inventarier	-350	-331	-112	-111
Nedskrivning/återföring mark, byggnader och anläggningar	-92	-43	-43	-2
Summa av- och nedskrivningar	-1 566	-1 431	-447	-397

Not 6 Skatteintäkter

Tabell 75. Not 6 Skatteintäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Preliminär kommunalskatt	13 756	13 258	13 756	13 258
Preliminär slutavräkning innevarande år	46	190	46	190
Slutavräkningsdifferens föregående år	-62	62	-62	62
Summa skatteintäkter	13 740	13 510	13 740	13 510
Slutavräkning föregående år (kr/invånare)	-255	260	-255	260
Preliminär avräkning innevarande år (kr/invånare)	186	787	186	787

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Tabell 76. Not 7 Generella statsbidrag och utjämning. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Inkomstutjämningsbidrag	2 186	1 887	2 186	1 887
Regleringsbidrag	751	565	751	565
Kommunal fastighetsavgift	417	400	417	400
Övriga bidrag i utjämningsystemet	-	14	-	14
Övriga generella statsbidrag	99	133	99	133
Summa erhållna statsbidrag och utjämningsbidrag	3 452	3 000	3 452	3 000
Kostnadsutjämningsavgift	-1 038	-968	-1 038	-968
Utgjänningsavgift LSS	-70	-54	-70	-54
Summa utjämningsavgifter	-1 108	-1 022	-1 108	-1 022
Summa generella statsbidrag och utjämning	2 344	1 978	2 344	1 978

Not 8 Finansiella intäkter

Tabell 77. Not 8 Finansiella intäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	27	27	26	18
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	87	-	-	-
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	-	-	70	-
Ränteintäkter	50	51	612	505
Borgensavgifter	2	-	2	3
Övriga finansiella intäkter	1	2	1	4
Summa finansiella intäkter	166	79	711	530

Not 9 Finansiella kostnader

Tabell 78. Not 9 Finansiella kostnader. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Räntekostnader	-394	-300	-427	-345
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning	-154	-120	-154	-120
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	-548	-420	-581	-465
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	183	164	139	123

Not 10 Jämförelsestörande poster

Tabell 79. Not 10 Jämförelsestörande poster. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	6 038	5 833	3 150	3 091
Försäljning av exploateringsfastigheter	-99	-78	-99	-78
Övriga ersättningar från exploateringsverksamhet	-44	-46	-44	-46
Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	-3	-33	-3	-45
Verksamhetens intäkter efter justering för jämförelsestörande poster	5 893	5 676	3 005	2 922
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-19 791	-19 143	-18 723	-18 025
Lämnade bidrag till Statlig infrastruktur	117	504	117	504
Anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	23	11	23	11
Realisationsförluster från försäljning av anläggningstillgångar	-1	38	1	0
Utrangeringar	44	38	25	36
Nedskrivningar av pågående exploateringsprojekt	5	-	5	-
Verksamhetens kostnader efter justering för jämförelsestörande poster	-19 604	-18 551	-18 553	-17 474
Avskrivningar enligt resultaträkningen	-1 566	-1 431	-447	-397
Nedskrivning av anläggningstillgångar	95	43	43	2
Avskrivningar efter justering för jämförelsestörande poster	-1 471	-1 388	-404	-395
Skatteintäkter enligt resultaträkningen	13 740	13 510	13 740	13 510
Generella statsbidrag och utjämning enligt resultaträkningen	2 344	1 978	2 344	1 978
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	166	79	711	530
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	-41	-28	-26	-18
Orealiserade vinster i finansiella omsättningstillgångar	-70	-	-70	-
Finansiella intäkter efter justering för jämförelsestörande poster	55	52	615	512
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-548	-420	-581	-465
Årets resultat enligt resultaträkningen	384	406	194	222
Summa jämförelsestörande poster	26	451	-29	367
Årets resultat justerat för jämförelsestörande poster	409	857	165	589

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Tabell 80. Not 11 Immateriella anläggningstillgångar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	128	150	91	112
Inköp	0	2	-	2
Försäljningar/utrangeringar	-17	-23	-17	-23
Överföringar	0	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	111	128	73	91
- varav pågående investeringar	-	3	-	3
Ingående ack avskrivningar	-96	-87	-79	-89
Försäljningar/utrangeringar	10	-	10	15
Årets avskrivningar	-9	-9	-4	-5
Utgående ack avskrivningar	-94	-96	-73	-79
Ingående och utgående ack nedskrivningar	-1	-1	-	-
Utgående redovisat värde	15	31	-	11
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	5	5	5	5

Not 12 Mark, byggnader och anläggningar

Tabell 81. Not 12 Mark, byggnader och anläggningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående anskaffningsvärde	47 257	44 781	10 011	9 185
Inköp	3 081	2 739	935	914
Försäljningar/utrangeringar	-161	-110	-71	-87
Överföringar	-355	-153	-22	-1
Utgående anskaffningsvärde	49 823	47 257	10 852	10 011
- varav pågående investeringar	4 395	4 086	985	897
Ingående ack avskrivningar	-15 321	-14 355	-2 027	-1 795
Försäljningar/utrangeringar	81	84	53	47
Överföringar	-	-	-	0
Årets avskrivningar	-1 115	-1 049	-288	-279
Utgående ack avskrivningar	-16 355	-15 321	-2 262	-2 027
Ingående ack nedskrivningar	-1 218	-1 177	-441	-440
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	1
Överföringar	-	1	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-92	-42	-43	-2
Utgående ack nedskrivningar	-1 310	-1 218	-484	-441
Utgående redovisat värde	32 158	30 719	8 107	7 543
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	35	34	24	23

Not 13 Maskiner och inventarier

Tabell 82. Not 13 Maskiner och inventarier. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående anskaffningsvärde	7 016	6 175	1 337	1 257
Inköp	813	773	206	126
Försäljningar/utrangeringar	-62	-86	-48	-47
Överföringar	334	153	-	1
Utgående anskaffningsvärde	8 100	7 016	1 495	1 337
- varav pågående investeringar	1 246	865	143	72
Ingående ack avskrivningar	-2 211	-1 918	-621	-553
Försäljningar/utrangeringar	57	39	46	43
Överföringar	-	-1	-	0
Årets avskrivningar	-350	-331	-112	-111
Utgående ack avskrivningar	-2 504	-2 211	-687	-621
Ingående och utgående ack nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	5 596	4 804	808	716
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	20	19	7	7

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar

Tabell 83. Not 14 Finansiella anläggningstillgångar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
Uppsala stadshus AB	-	-	2 880	2 810
Uppsala kommun exploatering AB	-	-	0	-
Svenska Kommun Försäkrings AB	16	16	16	16
Kommuninvest	224	205	224	205
Övriga aktier och andelar	0	9	0	0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	240	230	3 121	3 032
Långfristig utlåning				
Uppsalahem AB	-	-	5 050	4 550
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	-	-	2 508	2 458
Uppsala kommun skolfastigheter AB	-	-	6 400	5 500
Uppsala parkering AB	-	-	180	80
Uppsala vatten och avfall AB	-	-	2 600	2 200
Övrig långfristig utlåning	34	37	34	37
Summa långfristig utlåning	34	37	16 771	14 825
Fordringar investeringsmoms	156	166	-	-
Andra långfristiga värdepappersinnehav	886	808	-	-
Övriga långfristiga fordringar	69	70	22	22
Bostadsrätter	175	177	175	177
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 560	1 488	20 089	18 055

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Tabell 84. Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Hjälpmedelsförråd	7	8	7	8
IT-lager	5	3	5	3
Övriga lager	1	1	-	-
Exploateringsfastigheter ¹	594	586	594	586
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	608	598	607	597

1) Specifikation över pågående exploateringsprojekt, se separat bilaga till årsredovisningen.

Not 16 Kortfristiga fordringar

Tabell 85. Not 16 Kortfristiga fordringar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kortfristig del av långfristiga lån	-	-	3 458	4 408
Kundfordringar	340	347	196	201
Kommunalskattefordringar	175	530	175	530
Koncernkonto	-	-	2 026	1 362
Övriga kortfristiga fordringar	793	590	142	130
Upplupna generella statsbidrag	-	-	-	0
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	64	64	64	64
Fordran kommunal fastighetsavgift	-	-	285	254
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	400	525	897	732
Summa kortfristiga fordringar	1 772	2 056	7 244	7 682

Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse)

Tabell 86. Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse). Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Marknadsvärde - andel i pensionsstiftelse	-	-	892	810
Pensionsskuld	-	-	-688	-676
Summa kortfristiga placeringar	-	-	204	134

Not 18 Kassa och bank

Tabell 87. Not 18 Kassa och bank. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kassa	1	1	1	1
Bank och plusgiro	783	986	772	967
Summa kassa och bank	784	988	773	968

Not 19 Eget kapital

Tabell 88. Not 19 Eget kapital. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående eget kapital¹	14 884	14 307	12 790	12 564
Justering av eget kapital	-9	171	-	4
Årets resultat	384	406	194	222
Utgående eget kapital	15 259	14 884	12 984	12 790
-varav resultatutjämningsreserv	739	739	739	739

1) Ingående eget kapital 2023 har justerats med 523 miljoner kronor på grund av ändrade redovisningsprinciper avseende pensionsstiftelser.

Tabell 89. Specifikation över justering av eget kapital. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över justering av eget kapital	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Korrigerig av felaktig semesterskuld föräldralediga	-	4	-	4
Justering av eliminerigar i kommunkoncernen	-	14	-	-
Effekt av konsolidering av pensionsstiftelse	-2	153	-	-
Effekt av att inte konsolidera Uppsala Innovation Centre AB	-7	-	-	-
Övrigt	0	-	-	-
Summa justering av eget kapital	-9	171	-	4

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tabell 90. Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	1 862	1 524	1 857	1 520
Nyintjänad pension	335	201	335	201
Årets utbetalningar	-53	-46	-53	-46
Ränte- och basbeloppsuppräknig	154	120	154	120
Övrigt	-1	-4	-1	-4
Förändring löneskatt	106	66	106	66
Summa avsatt till pensioner inklusive löneskatt	2 403	1 862	2 398	1 857

Not 21 Andra avsättningar

Tabell 91. Not 21 Andra avsättningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	37	37	-	-
Förändring av nuvärdet	1	1	-	-
Utgående avsättning	38	37	-	-
Avsatt för bidrag till infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	607	154	607	154
Nya avsättningar	98	357	98	357
lanspråktaga avsättningar	-2	-21	-2	-21
Förändring av nuvärdet	16	118	16	118
Utgående avsättning	718	607	718	607
Avsatt för uppskjuten skatteskuld				
Redovisat värde vid årets början	696	647	-	-
Nya avsättningar	2	98	-	-
lanspråktaga avsättningar	-10	-50	-	-
Utgående avsättning	688	696	-	-
Avsatt för lantmäteriförrättning				
Redovisat värde vid årets början	29	29	29	29
lanspråktaga avsättningar	-29	-	-29	-
Utgående avsättning	-	29	-	29
Avsatt för sanering markföroreningar				
Redovisat värde vid årets början	9	9	9	9
Nya avsättningar	50	-	50	-
lanspråktaga avsättningar	-7	-	-7	-
Utgående avsättning	52	9	52	9
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	66	78	5	4
Nya avsättningar	7	0	-	0
lanspråktaga avsättningar	-32	-12	0	-
Utgående avsättning	41	66	4	5
Summa andra avsättningar	1 537	1 444	774	650

Tabell 92. Specifikation av avtal för avsättning till infrastruktur. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation av avtal för avsättning till infrastruktur	Motpart	Genomförande-period	Ingående avsättning 2024	Periodens förändring	Tillägg, nuvärdesberäkning ¹	Utgående avsättning 20241231
Avfart E4 Mora stenar	Trafikverket	2023-2028	124	93	16	232
Trafikplats Gunsta	Trafikverket	2022-2024	-	5	-	5
Trafikplats Fullerö etapp 1	Trafikverket	2022-2024	9	-1	-	8
Trafikplats Fullerö etapp 1	Trafikverket	2025-2028	45	-	-	45
Järnvägsplan Uppsala-Bergsbrunna	Trafikverket	2028-2032	430	-1	-	428
Summa			607	95	16	718

Not 22 Långfristiga skulder

Tabell 93. Not 22 Långfristiga skulder. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut ¹	15 130	12 980	15 130	12 780
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	492	506	-	-
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	220	174	220	174
Skuld för exploateringsersättningar	179	173	179	173
Investeringsfond VA och investeringsfond avfall	146	140	-	-
Parkeringsfriköp	124	117	-	-
Övriga långfristiga skulder	0	-	0	-
Summa långfristiga skulder	16 291	14 090	15 528	13 127
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	19,7	18,9	18,0	18,5
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning¹				
Genomsnittlig ränta (%)	2,1	1,9	2,2	2,3
Genomsnittlig ränta exklusive derivat (%)	2,5	3,1	2,5	3,2
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	2,6	2,5	2,5	2,3
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat (år)	0,7	0,9	0,7	0,9
Genomsnittlig kapitalbindningstid (år)	2,7	2,5	2,8	2,5
Kapitalförfall andel av lån				
Lån som förfaller 0-1 år (%)	17,7	27,0	16,8	25,6
Lån som förfaller 1-2 år (%)	18,0	14,3	18,2	13,7
Lån som förfaller 2-3 år (%)	19,2	18,6	19,4	19,2
Lån som förfaller 3-4 år (%)	18,0	19,9	18,2	20,5
Lån som förfaller 4-5 år (%)	22,3	16,9	22,6	17,5
Lån som förfaller efter 5 år (%)	4,9	3,4	5,0	3,5
Säkringsinstrument				
Nominellt belopp ränteswappar	11 900	9 410	10 400	7 650
Marknadsvärde ränteswappar ²	13	76	-29	15

1) En beviljad ej utnyttjad kontokredit om 2 400 miljoner kronor finns i kommunkoncernen fördelad med 2 200 miljoner kronor på kommunen och 200 miljoner på Uppsalahem AB.

2) Marknadsvärde ränteswappar har tidigare redovisats inklusive ränta, angivna värden i noten är exklusive upplupen ränta.

Tabell 94. Specifikation över lång- och kortfristig upplåning. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över lång- och kortfristig upplåning	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Lån och skulder från kreditinstitut				
Certifikatslån	700	1 050	700	1 050
Obligationslån	11 200	8 000	11 200	8 000
Kommuninvest	5 480	7 630	5 280	7 030
Investeringsbanker	1 000	1 100	1 000	1 100
Summa upplåning¹	18 380	17 780	18 180	17 180
avgår kortfristig del	3 250	4 800	3 050	4 400
Summa långfristig upplåning	15 130	12 980	15 130	12 780

1) Samtliga kortfristiga lån förväntas förlängas vid förfall, sedan årsskiftet till och med 20250228 har 800 miljoner kronor förlängts.

Not 23 Kortfristiga skulder

Tabell 95. Not 23 Kortfristiga skulder. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	3 250	4 800	3 050	4 400
Leverantörsskulder	1 102	1 037	925	680
Personalens skatter, avgifter och avdrag	334	323	292	281
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	685	633	637	588
Upplupna pensionskostnader	325	328	297	303
Övriga kortfristiga skulder	279	233	160	206
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	162	137	161	137
Upplupna räntekostnader	175	163	175	163
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	692	752	451	526
Summa kortfristiga skulder	7 004	8 405	6 147	7 283

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter

Tabell 96. Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Fastighetsinteckningar	200	200	-	-
Övriga ställda säkerheter	2	1	-	-
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	202	202	-	-

Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Tabell 97. Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	3 595	3 532	3 595	3 532
Årets utbetalningar	-216	-195	-216	-195
Ränte- och basbeloppsuppräknig	238	239	238	239
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Övrig post	26	7	26	7
Förändring av löneskatt	12	12	12	12
Summa ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt brutto ¹	3 656	3 595	3 656	3 595
Ansvarsförbindelse för anställda födda t o m oktober 1945 ¹	-855	-840	-855	-840
Summa ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt netto ¹	2 801	2 756	2 801	2 756
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar				
Visstidspension eller liknande	13	9	13	9
Övriga pensionsförpliktelser	1	1	-	-
Summa övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar	14	10	13	9
Summa pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	2 814	2 765	2 813	2 765
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%	98%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	2	2	4	2

1) Kommunen har avsatt medel i en pensionsstiftelse, Uppsala Läns Pensionsstiftelse, som en pant för ansvarsförbindelsen avseende anställda födda till och med oktober 1945. Enligt RKR R20 om kommunala pensionsstiftelser ska ansvarsförbindelsen från och med 2024 minskas till den del ansvarsförbindelsen täcks av pensionsstiftelsens tillgångar. Som en följd av de nya reglerna redovisas nu ansvarsförbindelsen ovan både brutto och netto efter att de delar som täcks av stiftelsen dragits av. Även jämförelsesiffrorna per 20231231 har korrigerats i enlighet med de nya reglerna.

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser

Tabell 98. Not 26 Övriga ansvarsförbindelser. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Borgensåtagande kommunala bolag				
Uppsala kommun skolfastigheter AB	-	-	200	600
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	-	-	3	3
Övriga borgensförbindelser				
Borgen mot externa företag och föreningar	44	49	44	49
Borgen mot IFU Arena AB	265	270	265	270
Övriga förpliktelser				
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	49	42	49	42
Avtalat avgångsvederlag för bolagens styrelse och ledning	5	4	-	-
Övriga ansvarsförbindelser	2	5	-	-
Garantiförbindelser	3	3	-	-
Summa övriga ansvarsförbindelser	367	374	561	965

Kapitaltäckningsgaranti

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag utom Uppsala stadshus holding AB och Uppsala stadshus holding 2 AB.

Borgen för Kommuninvest i Sverige AB

Uppsala kommun har i ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 20241231 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Uppsala kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 20241231 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 096 miljoner kronor och totala tillgångar till 603 917 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 6 768 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 6 684 miljoner kronor.

Not 27 Leasingavtal

Tabell 99. Not 27 Leasingavtal. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileasavgifter				
Med förfall inom 1 år	615	595	1 761	1 638
Med förfall inom 1-5 år	1 587	1 663	3 678	3 794
Med förfall senare än 5 år	809	1 102	2 244	2 667
Summa minimileasavgifter	3 011	3 360	7 684	8 099

Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Tabell 100. Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Avskrivningar	1 474	1 388	404	395
Nedskrivningar	92	43	43	2
Utrangeringar	44	38	25	36
Gjorda avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	594	383	594	383
Gjorda andra avsättningar	157	456	148	357
Återförda andra avsättningar	-79	-62	-38	0
Förändring nuvärde andra avsättningar	17	118	16	118
Intäktsförda investeringsbidrag och exploateringsersättningar	-52	-58	-52	-58
Orealiserad vinst(-)/förlust(+), finansiella tillgångar	-	-	-70	-
Korrigerig av poster som bokförts direkt mot eget kapital	-	4	-	4
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-7	-3	-	-
Summa ej likviditetspåverkande poster	2 239	2 308	1 069	1 237

Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

Tabell 101. Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-53	-46	-53	-46
Summa övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-53	-46	-53	-46

Not 30 Poster som redovisas i annan sektion

Tabell 102. Not 30 Poster som redovisas i en annan sektion. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312	Utfall 202401- 202412	Utfall 202301- 202312
Realisationsvinst(-)/förlust(+) vid försäljning av anläggningstillgångar	-45	-13	-29	-63
Summa poster som redovisas i annan sektion	-45	-13	-29	-63

Not 31 Uppllysning om upprättade särredovisningar

I Uppsala kommunkoncern ingår allmännyttig bostadsverksamhet samt vatten och avfallshantering. Dessa verksamheter omfattas av särlagstiftning i form av Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag respektive Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Lagstiftningen ställer särskilda krav som också ger effekter på redovisningen.

Verksamheterna bedrivs i två från varandra skilda aktiebolag vars fullständiga årsredovisningar återfinns på respektive hemsida, Uppsalahem AB och Uppsala Vatten och Avfall AB. Där finns fullständig information om verksamheternas förutsättningar och redovisningsprinciper genom bland annat årsredovisningar.

Flera av Uppsala kommuns verksamheter är taxefinansierade. Det gäller exempelvis bygglov, tillsyn kring brandskydd, viss tillståndsverksamhet samt tillsynsverksamhet inom miljö-, alkohol, tobak och livsmedelsförsäljning som alla ingår i kommunen i förvaltningsform. Tillämpade taxor motsvarande självkostnad beräknas, beslutas av nämnd och fastställs slutligen av kommunfullmäktige i det årliga mål- och budgetbeslutet.

Not 32 Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision

Tabell 103. Not 32 Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision. Belopp i tusentals kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	-1 000	-1 095	-1 000	-1 095
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	-2 198	-2 640	-	-
Total kostnad för räkenskapsrevision	-3 198	-3 735	-1 000	-1 095
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	-3 983	-4 139	-3 205	-3 609
Förtroendevalda revisorer	-1 724	-2 144	-1 724	-2 144
Lekmannarevision	-832	-640	-79	-77
Auktoriserade revisorer	-112	-78	-	-
Total kostnad för övrig revision	-6 651	-7 001	-5 008	-5 830
Total kostnad för revision	-9 849	-10 736	-6 008	-6 925

Not 33 Koncerninterna förhållanden

Tabell 104. Not 33 Koncerninterna förhållanden. Belopp i miljoner kronor.

	Ägd andel %	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givare (-)	Mottagare (+)	Givare (-)	Mottagare (+)	Givare (-)	Mottagare (+)
Uppsala kommun		-70	-	-	-	-	-
Uppsala stadshus AB	100%	-	70	-	-	-	-
Uppsala kommun exploatering AB	100%	-	-	-	-	-	-
Delsumma		-70	70	-	-	-	-
Uppsala stadshus AB		-63	-	-227	148	-	16
Destination Uppsala	100%	-	-	0	-	-	-
Uppsalahem AB	100%	-	63	-80	-	-6	-
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	-	-	-3	-	-	-
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	100%	-	-	-	25	-	-
Uppsala kommun skolfastigheter	100%	-	-	-	46	-	-
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	100%	-	-	-24		-	-
Uppsala konsert och kongress AB	100%	-	-	-	38	-	-
Uppsala parkering AB	100%	-	-	-33	-	-	-
Uppsala stadshus holding AB	100%	-	-	-	0	-	-
Uppsala stadshus holding 2 AB	100%	-	-	-	0	-10	-
Uppsala stadsteater AB	100%	-	-	-	118	-	-
Uppsala vatten och avfall AB	100%	-	-	-8	-	-	-
Delsumma		-63	63	-375	375	-16	16
Summa		-133	133	-375	375	-16	16
Uppsala kommun exploatering AB		-	-	-	-	-	-
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	100%	-	-	-	-	-	-
Delsumma		-	-	-	-	-	-

Not 33 Koncerninterna förhållanden, fortsättning

Tabell 105 Koncerninterna förhållanden, fortsättning. Belopp i miljoner kronor.

	Ägd andel %	Försäljning kommunen mot koncernföretag		Försäljning mellan koncernföretag		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt (+)	Kostnad (-)	Intäkt (+) ¹	Kostnad (-) ¹	Givare (-)	Mottagare (+)	Intäkt (+)	Kostnad (-)	Givare (-)	Mottagare (+)
Uppsala kommun		160	1 627	-	-	-20 180	-	565	-4	-203	-
Uppsala stadshus AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala kommun exploatering AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delsumma		160	-1 627	-	-	-20 180	-	565	-4	-203	-
Uppsala stadshus AB		0	-13	-13	-	-	-	-35	-	-	-
Destination Uppsala	100%	32	-4	0	0	-	-	1	-	-	-
Uppsalahem AB	100%	53	-8	0	91	-	6 450	0	-210	-	-
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	0	-2	0	0	-	-	0	0	-	-
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	100%	414	-23	-52	19	-	3 250	-	-64	-	200
Uppsala kommun skolfastigheter	100%	1 036	-23	-2	20	-	7 100	1	-160	-	3
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	100%	28	-1	-7	13	-	200	0	-8	-	-
Uppsala konsert och kongress AB	100%	2	-2	0	19	-	-	-	-1	-	-
Uppsala parkering AB	100%	1	-31	-2	11	-	180	-	-7	-	-
Uppsala stadshus holding AB	100%	-	0	-	-	-	-	1	-	-	-
Uppsala stadshus holding 2 AB	100%	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-
Uppsala stadsteater AB	100%	1	-4	0	3	-	-	-	-2	-	-
Uppsala vatten och avfall AB	100%	59	-49	-105	5	-	3 000	-	-79	-	-
Delsumma		1 627	-160	-182	182	-	20 180	4	-565	-	203
Summa		1 787	-1 787	-182	182	-20 180	20 180	569	-569	-203	203
Uppsala kommun exploatering AB		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delsumma		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Inkluderar i vissa fall balanserade intäkter och kostnader med ej väsentliga belopp.